

**UCHWAŁA NR LVIII/617/22
RADY MIEJSKIEJ W IŁAWIE**

z dnia 20 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Iławy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559) w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485) Rada Miejska Iławy uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Rewitalizacji Miasta Iławy, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Iławy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Iławie

Michał Młotek

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ławy na lata 2023-2028

Zamawiający:

Gmina Miejska Ława

Opracowanie:

dr inż. arch. Łukasz Pancewicz

dr inż. arch. Monika Arczyńska

mgr Mikołaj Łątkowski

inż. Maria Shashorina

mgr inż. Dawid Pesta

inż. Hussein Annan

Wersja po konsultacjach społecznych

Gdańsk, 05.12.2022

1. WPROWADZENIE	6
1.1. Struktura Gminnego Programu Rewitalizacji	6
1.2. Obszar rewitalizacji objęty Programem	7
1.3. Powiązania Programu ze strategicznymi dokumentami krajowymi	10
1.3.1. Powiązania ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	10
1.3.2. Powiązania z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030	12
1.3.3. Powiązania z Krajową Polityką Miejską 2030	13
1.3.4. Powiązania z Krajowym programem ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019–2022.....	14
1.4. Powiązania Programu ze strategicznymi dokumentami województwa warmińsko-mazurskiego	15
1.4.1. Powiązania ze Strategią rozwoju społeczno - gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego	15
1.4.2. Powiązania ze Strategią Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku	17
1.4.3. Powiązania ze Strategią Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025	17
1.5 Powiązania Programu z dokumentami strategicznymi miasta Iławy.....	18
1.5.1. Powiązania ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Iławy.....	18
1.5.2. Powiązania ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miejskiej Iława na lata 2016-2025	20
1.5.3. Powiązania ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Ostródzko-Iławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2015-2025	22
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	25
2.1. Opis stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Iławy do roku 2023	25
2.2. Analiza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji.....	34
2.2.1. Analiza negatywnych zjawisk społecznych	38
2.2.2. Analiza negatywnych zjawisk środowiskowych.....	55
2.2.3. Analiza negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych	60
2.2.4. Analiza negatywnych zjawisk technicznych	71
2.2.5. Analiza negatywnych zjawisk gospodarczych	77
2.3. Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji	80

2.3.1 Potencjały społeczne	80
2.3.2 Potencjały środowiskowe	80
2.3.3 Potencjały przestrzenno-funkcjonalne	81
2.3.4 Potencjały techniczne	81
2.3.5 Potencjały gospodarcze	82
3. CZĘŚĆ PLANISTYCZNA	83
3.1 Wizja i cele rewitalizacji.....	83
3.1.1. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	83
3.1.2. Misja Programu.....	84
3.1.3. Struktura celów rewitalizacji i kierunki działań odpowiadających celom rewitalizacji.....	85
3.2 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	88
3.2.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	89
3.2.2. Lista pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	120
3.2.3. Zastosowanie podejścia zintegrowanego i powiązanie z programami regionalnymi.....	125
3.2.4. Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - komplementarność działań	127
3.3. Szacunkowe ramy finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	141
4. CZĘŚĆ ZARZĄDCZA	143
4.1. Struktura zarządzania realizacją Programu	143
4.2 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	145
4.3 Monitorowanie i ocena Programu	147
4.4 Włączenie interesariuszy rewitalizacji – partycypacja w procesie tworzenia i wdrażania Programu.....	148
4.4.1. Włączenie interesariuszy w proces tworzenia Programu	149
4.4.2. Planowane włączenie interesariuszy w proces wdrażania rewitalizacji	150
4.5 Niezbędne zmiany w dokumentach gminnych	153
4.6 Specjalna Strefa Rewitalizacji	154
SPIS	155
Spis rycin	155
Spis tabel	156
Spis zdjęć	157
Spis załączników	158

Lista skrótów

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej

BZI – błękitno-zielona infrastruktura

CAL – Centrum Aktywności Lokalnej

CIS – Centrum Innowacji Społecznych

GIS – system informacji geograficznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

FEWIM 2021-2027 – Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027

ICK – Iławskie Centrum Kultury

ICSTiR – Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji

ITBS – Iławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

IZ RPO – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym

KSRR – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Iławy do roku 2023

NGO – organizacja pozarządowa

MPZP – Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

PES – podmiot ekonomii społecznej

Program – Gminny Program Rewitalizacji Miasta Iławy

PERSONI – Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Iławie

RPOWWM – Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2014-2020

OChK – Obszar Chronionego Krajobrazu

OIOF – Ostródzko-Iławski Obszar Funkcjonalny

OSM – Open Street Map

OPPUiPR – Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie

SUiKZP – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Ustawa – Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz.485)

WMZDZWO – Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie

WPF – Wieloletni Plan Finansowy

1. WPROWADZENIE

1.1. Struktura Gminnego Programu Rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zwana dalej Ustawą, w art. 15 ust. 1 wskazuje wymagany zakres zawartości gminnego programu rewitalizacji. Program taki zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę obszaru rewitalizacji: zjawisk negatywnych i lokalnych potencjałów;
- 2) opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP) oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych;
- 3) opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- 4) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań;
- 5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym:
 - a. listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi każdorazowo: nazwę i podmiot realizujący, zakres zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny;
 - b. charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- 6) mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- 7) szacunkowe ramy finansowe Programu wraz z oszacowaniem środków publicznych i prywatnych;
- 8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji oraz wskazanie kosztów zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji Programu;
- 9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;
- 10) określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej gminy;
- 11) określenie niezbędnych zmian w uchwale o Komitecie Rewitalizacji (o ile była podjęta);
- 12) wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;

13) wskazanie sposobu realizacji Programu w zakresie zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- a. wskazanie zakresu niezbędnych zmian w SUIKZP,
- b. wskazanie miejscowych planów koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
- c. w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, wyznaczenie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany, łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie jego ustaleń;

14) załącznik graficzny przedstawiający ustalenia Programu na mapie w skali co najmniej 1:5000.

Niniejszy dokument zachowuje w pełni strukturę wskazaną w Ustawie.

1.2. Obszar rewitalizacji objęty Programem

Uchwała Nr XLIV/479/22 Rady Miejskiej Ławy z dnia 28 lutego 2022 r. (ze zmianami z dnia 28 marca 2022 r.) w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Ławy wyznacza dla Ławy jeden obszar rewitalizacji zgodnie z poniższą mapą (Ryc. 1, 2).

Rewitalizacja będzie realizowana na jednym obszarze w ramach następujących rejonów:

- A. Stare Miasto;
- B. Centrum wraz z rzeką Ławką;
- C. Stary Młyn;
- D. Podleśne;
- E. Gajerek (rejon ulicy Jasielskiej / 1 Maja).

Obszar rewitalizacji został wyznaczony przede wszystkim ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych. Główne wyzwania na tych obszarach, większe niż w innych częściach Ławy, to:

- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej;
- wysoki udział lokali komunalnych oraz występowania zaległości czynszowych;
- niższe wyniki egzaminów szkolnych, wskazujące na niższy poziom edukacji na danym obszarze;
- wyższy udział mieszkańców objętych bezrobociem.

Wyznaczone obszary są w większości zagospodarowane zabudową wielorodzinną. Rejon A – Stare Miasto jest obecnie terenem osiedla mieszkaniowego z usługami, skupionego wokół placu Bandurskiego. Historycznie jest to obszar dawnego centrum miasta. Rejon B i D są terenami monofunkcyjnych osiedli mieszkaniowych. Rejon C to wartościowa architektonicznie i historycznie pozostałość po starym młynie, a rejon E jest miejscem koncentracji zabudowy komunalnej. W obszar ten włączono także przylegające budynki przemysłowe, ze względu na pełnione przez nie funkcje społeczne (Centrum Aktywności Lokalnej, dalej: CAL), wspierające prowadzenie działań wyprowadzających mieszkańców z kryzysu.

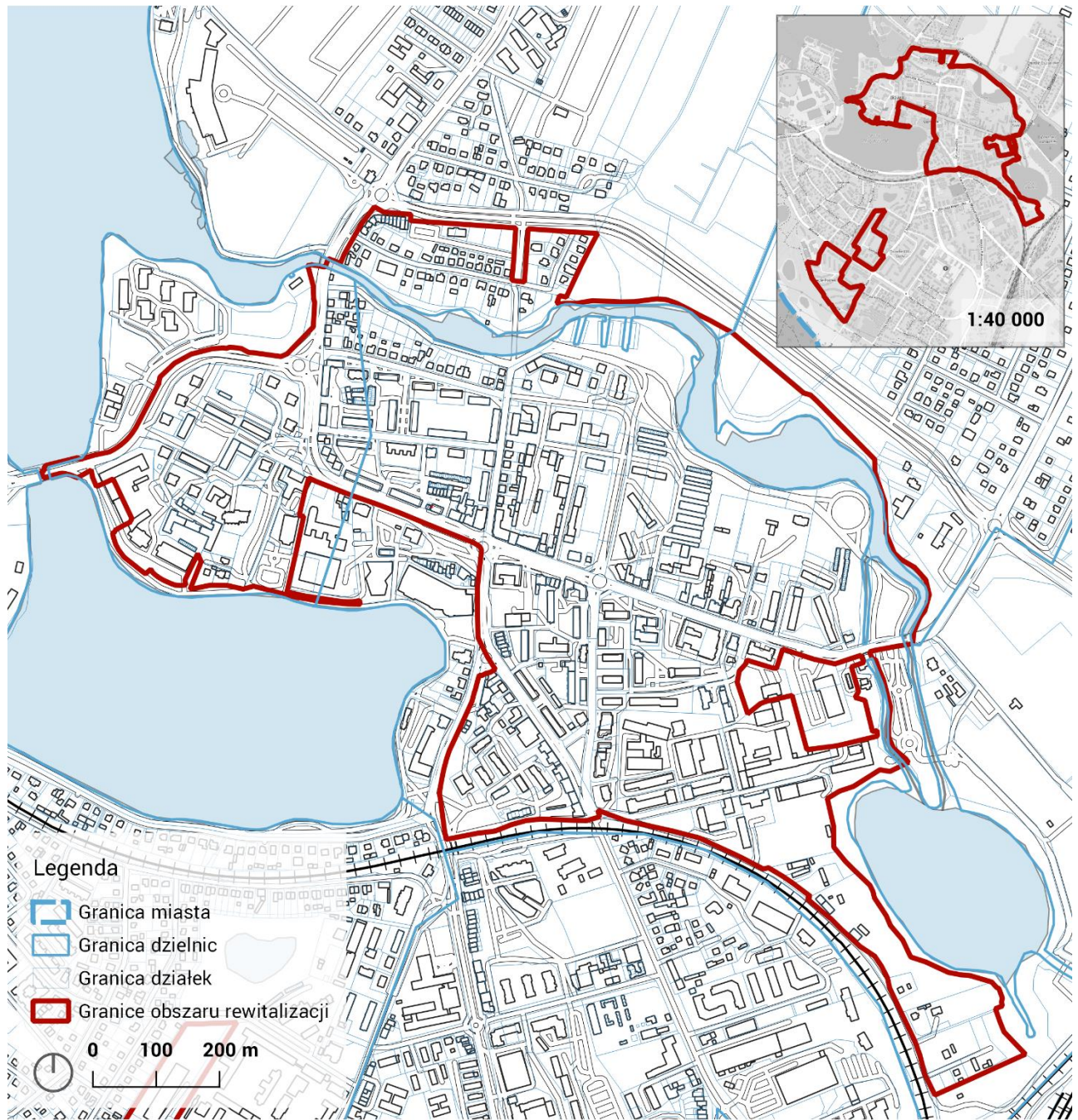
Łączne statystyki liczby mieszkańców oraz powierzchni obszarów rewitalizacji są następujące:

- liczba mieszkańców: 9 785 osób (29,4% ludności gminy),
- łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji: 162 ha (4,4% powierzchni gminy).

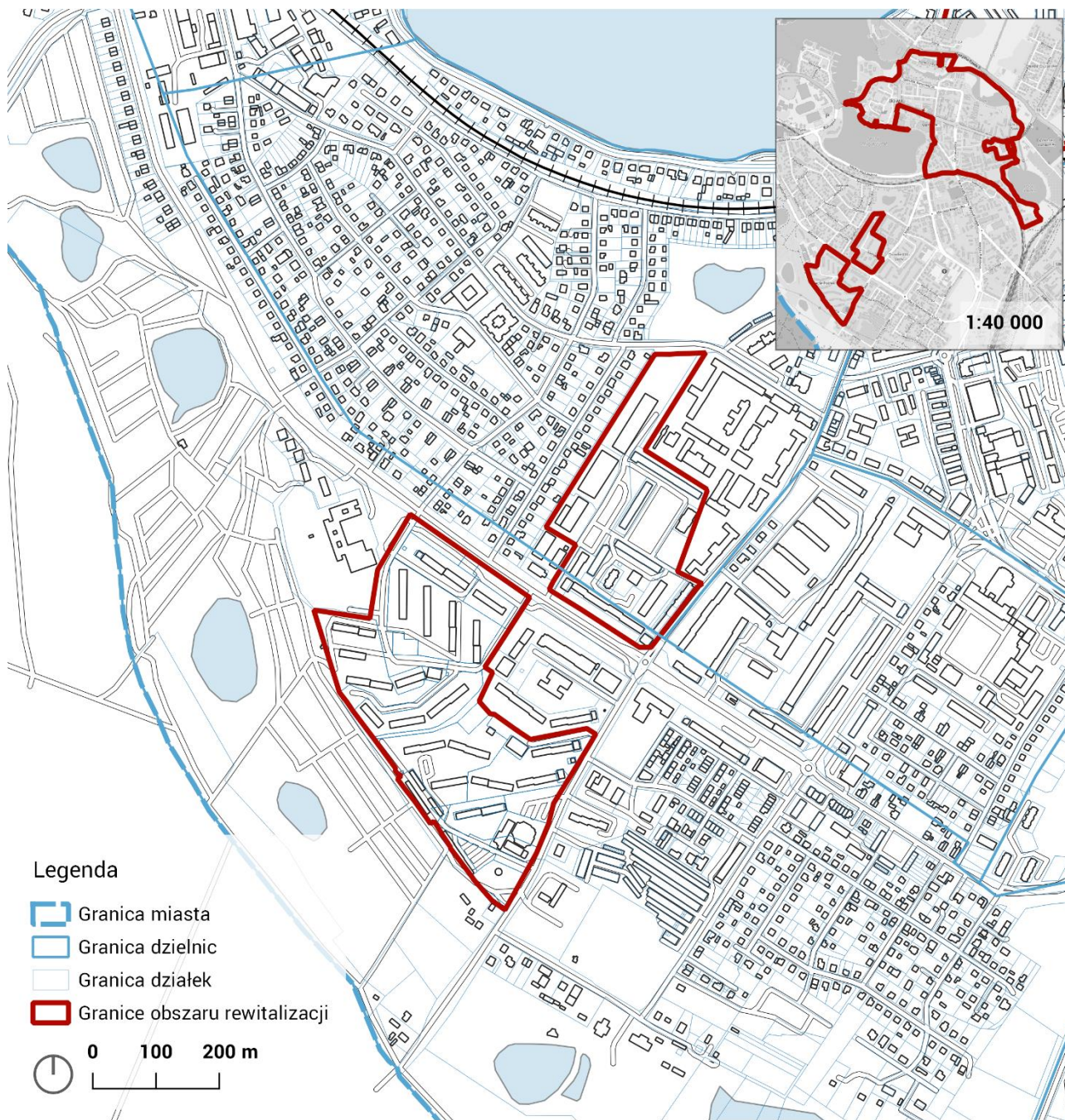
Zgodnie z wymaganiami ustawowymi obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące obszarów rewitalizacji

Rejon	Ludność [liczba osób]	Powierzchnia [ha]
Gajerek	1 008	11,1
Podleśne	2 677	20,6
Centrum	5 149	106,7
Stare Miasto	779	14,9
Dąbrowskiego (ul. Norberta Barlickiego)	172	7,8
Stary Młyn	0	0,9
Obszar rewitalizacji	9 785	162
Miasto Ława	33 250	3680,3
Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji zgodnie z Ustawą [liczbowo]	9 975	736,1
Wartość wskaźnika dla wybranego obszaru rewitalizacji na podstawę delimitacji [%]	29,4%	4,4%

Ryc. 1 Obszar rewitalizacji w granicach osiedli rejonu Centrum, Stare Miasto, Dąbrowskiego (ul. Norberta Barlickiego) oraz teren Starego Młyna

Ryc. 2 Obszar rewitalizacji w granicach rejonu Gajerek i Podleśne

1.3. Powiązania Programu ze strategicznymi dokumentami krajowymi

1.3.1. Powiązania ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

W strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 260) sformułowano następujące cele:

Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

„Zrównoważony rozwój społeczny i regionalny to harmonijny rozwój całego kraju, wrażliwy na terytorialną różnorodność i jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia. Efektywność działań rozwojowych jest uwarunkowana adekwatnym dostosowaniem ich zakresu i mechanizmu wdrażania do specyfiki poszczególnych obszarów: indywidualnych potencjałów, deficytów i wzajemnych zależności. Zakładane efekty działań rozwojowych podejmowanych w tym obszarze to przede wszystkim nowe miejsca pracy dobrej jakości, przekładające się na wyższe dochody mieszkańców i większą bazę dochodową samorządów.”

W jego ramach wskazano:

- 2.1.Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne;
- 2.2.Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel szczegółowy III „Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki do działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli”

„Działania te stworzą silny impuls korzystnie wpływający na jakość życia, perspektywy gospodarcze oraz poziom zaufania społecznego. Oczekiwana jest również większa spójność wewnętrzna poszczególnych dziedzin prawa czy też faktycznych możliwości stosowania przepisów prawa (jak np. w przypadku braku rozporządzeń wykonawczych do ustaw zawierających tzw. delegacje ustawowe). Przewidywany jest wzrost sprawności prowadzenia postępowań sądowych i egzekucji prawa.”

W jego ramach wskazano:

- 3.1.Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców;
- 3.2.Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

W ten sposób uznano, że Program jest powiązany z celami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020.

1.3.2. Powiązania z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030

W KSRR (Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1060 ze zm.) wskazano, że „zapotrzebowanie gmin w Polsce na niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych jest duże. Odpowiedzią na fragmentaryczne i geograficznie zogniskowane kryzysy obszarów powinna być dobrze zaplanowana rewitalizacja, jako narzędzie poprawy warunków życia, rozwoju gospodarczego i jakości środowiska na obszarach kryzysowych. Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, przez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie.”

W ramach celu 1 „Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym” zakłada się wsparcie o charakterze wyrównawczym, ukierunkowane na przezwyciężenie barier i problemów różnych typów obszarów o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych. W jego ramach wskazano:

1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

„Zakres interwencji będzie dostosowany do potrzeb danego miasta poprzez nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, a także włączanie społeczności lokalnych, w szczególności PES w planowanie i realizację procesu rewitalizacji.”

1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.

„W tym zakresie wspierane będą zintegrowane działania rewitalizacyjne na podstawie programów rewitalizacji ukierunkowanych na przekształcenie obszarów zdegradowanych (w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym).”

W ramach celu 2 „Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych” będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty wsparcia ukierunkowane na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach. W jego ramach wskazano:

2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.

W związku z powyższym Program stanowi jeden ze środków rozwoju miasta.

1.3.3. Powiązania z Krajową Polityką Miejską 2030

W Krajowej Polityce Miejskiej 2030 (Uchwała nr 136 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2022 r. (Dz.U. z 2022 r., poz. 746) sformułowano następujące cele:

- Miasto kompaktowe – oznacza dążenie do rozwoju obszarów miejskich (w zwartości strukturalnej) w sposób zrównoważony i odpowiedzialny oraz do racjonalnego wykorzystania przestrzeni i dostępnych zasobów;
- Miasto zielone – oznacza przeciwstawianie się pogłębianiu kryzysu klimatycznego, przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz odbudowywanie ekosystemów na obszarach miejskich (zwiększanie terenów zieleni oraz ciągłość ekosystemów przenikających się z obszarami zurbanizowanymi);
- Miasto produktywne – oznacza oparcie rozwoju obszarów miejskich na zdywersyfikowanej gospodarce, która zapewnia mieszkańcom miejsca pracy, tworząc solidną inwestycyjną podstawę zrównoważonego rozwoju miejskiego;
- Miasto cyfrowe – oznacza wykorzystanie procesów transformacji cyfrowej na rzecz wzmacniania wzajemnych relacji między zarządzającymi obszarem miejskim, mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami, aby efektywnie zarządzać rozwojem miejskim;
- Miasto dostępne – oznacza nie tylko niwelowanie barier przez racjonalne usprawnienia organizacyjne i funkcjonalne, ale także gwarancję zapewnienia równych szans wszystkim mieszkańcom i pełnego ich uczestnictwa w życiu społeczności oraz w dostępie do usług publicznych, niezależnie od wielkości i umiejscowienia w strukturze osadniczej;
- Miasto sprawne – oznacza zdolność skutecznego zarządzania, efektywnego wykorzystania zasobów własnych, ale także umiejętność współpracy między wszystkimi uczestnikami procesów rozwoju miejskiego (współpraca partnerska między instytucjami, organizacjami

społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami i innymi – nie tylko w obrębie miast, ale także w ich obszarze funkcjonalnym).

Zaplanowane działania Programu pomogą w rozwiązywaniu wyzwań, określonych w Krajowej Polityce Miejskiej 2030, a mianowicie:

- wyzwanie I: Dbłość o ład przestrzenny i estetyczny;
- wyzwanie IV: Niwelowanie negatywnych skutków zmian klimatu w miastach;
- wyzwanie V: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach;
- wyzwanie VI: Zapewnienie zrównoważonego i zintegrowanego systemu mobilności miejskiej w miejskich obszarach funkcjonalnych;
- wyzwanie VIII: Poprawa dostępności mieszkaniowej;
- wyzwanie IX: Poprawa zdolności inwestycyjnych miast;
- wyzwanie X: Zwiększenie wykorzystania potencjału społecznego.

W ten sposób uznano, że Program stanowi jeden ze środków realizacji Krajowej Polityki Miejskiej 2030.

1.3.4. Powiązania z Krajowym programem ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019–2022

W Krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022 – Uchwała nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. (Dz.U. z 20.10.2022 r., poz. 998), sformułowano następujące cele:

- optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego;
- budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego.

Jednym z kierunków celu szczegółowego 1 „Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego” jest „Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym, które polega na działaniach merytorycznego wsparcia procesu planowania i rewitalizacji w gminach; w tym:

- merytoryczne wsparcie procesu planowania i rewitalizacji w gminach;
- pilotaż szkoleń przedstawicieli wybranych jednostek samorządu terytorialnego wspierających, prowadzących lub planujących rewitalizację zasobu dziedzictwa kulturowego;

- wsparcie gmin tworzących lub aktualizujących gminne programy rewitalizacji lub zmieniających podstawę prawną prowadzonej rewitalizacji z lokalnych programów rozwoju na gminne programy rewitalizacji przez wspólne przeprowadzenie procesu identyfikacji dziedzictwa, szacowanie jego wartości i wskazanie właściwych sposobów jego ochrony i zagospodarowania w procesach rewitalizacyjnych.

Jeden z kierunków celu szczegółowego 3 „Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego” obejmuje następujące działania:

- upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego i jego wartości,
- tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami, w tym program dotacyjny dla organizacji pozarządowych w zakresie popularyzowania i upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym, budowania świadomości lokalnej, a także włączania społeczeństwa w opiekę nad zasobem dziedzictwa kulturowego, który skierowany będzie do podmiotów należących do społeczeństwa obywatelskiego.

W ten sposób uznano, że Program stanowi jeden ze środków ochrony zabytków w Polsce. W Programie Miasta Iława zawarto – wśród innych aspektów rewitalizacji – troskę o zabytkowe struktury w obrębie miasta.

1.4. Powiązania Programu ze strategicznymi dokumentami województwa warmińsko-mazurskiego

1.4.1. Powiązania ze Strategią rozwoju społeczno - gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego

Celem głównym Strategii Rozwoju społeczno - gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2030 roku (Uchwała nr XIV/243/20 z dnia 18 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju województwa: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”) jest - spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy.

Cele strategiczne bezpośrednio nawiązują do celu głównego i uwzględniają współzależność procesów gospodarczych, społecznych oraz relacji sieciowych, a mianowicie:

1) Kompetencje przyszłości

Kierunkami działania dla osiągnięcia celu są użyteczne kwalifikacje i kompetencje, polegające na:

- uczeniu się przez całe życie;
- kompetencjach kluczowych;
- kwalifikacjach i współpracy;
- profesjonalnej organizacji, w tym współpracy organizacji.

2) Inteligentna produktywność

Kierunkiem działania dla osiągnięcia celu jest satysfakcjonująca praca, która polega na:

- miejscach pracy wysokiej jakości;
- infrastruktury przedsiębiorczości;
- monitoringu rynku pracy i systemu edukacji;
- informacji i promocji;
- wysokiej konkurencyjności, w tym rozwoju i wspieraniu przedsiębiorczości.

3) Kreatywna aktywność

Kierunkiem działania dla osiągnięcia celu jest inspirująca twórczość, która polega na:

- technologii, talentach, tolerancji;
- twórczości indywidualnej i grupowej;
- przestrzeniach twórczości;
- ukształtowanej tożsamości, w tym organizacjach wzmacniających tożsamość regionalną i włączenie społeczne.

4) Mocne fundamenty

Kierunkiem działania dla osiągnięcia celu jest silny kapitał społeczny, polegający na:

- aktywności mieszkańców;
- organizacjach budujących kapitał społeczny regionu;
- współpracy wzmacniającej więzi społeczne;
- rewitalizacji;
- wyjątkowym środowisku przyrodniczym.

Program zapewnia realizację celów Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego.

1.4.2. Powiązania ze Strategią Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku

Celem głównym Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku (Uchwała nr XIV/346/16 z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku) jest wzrost zatrudnienia oraz aktywności zawodowej mieszkańców regionu.

Osiągnięcie założonego celu możliwe poprzez priorytetowy kierunki polityki rynku pracy:

- 1) Wzrost zatrudnienia, w tym:
 - wsparcie dla tworzenia nowych, trwałych miejsc pracy;
 - aktywizacja osób bezrobotnych z rynkiem pracy i poszukujących pracy;
 - aktywizacja zawodowa osób młodych i powyżej 50 roku życia.
- 2) Wzrost poziomu jakości kształcenia
- 3) Włączenie zawodowe i społeczne osób zagrożonych wykluczeniem, w tym:
 - integracja grup defaworyzowanych z rynkiem pracy;
 - ograniczanie poziomu wykluczenia zawodowego i społecznego mieszkańców;
 - zwiększenie dostępności miejsc pracy i usług społecznych.

Program zapewnia realizacji priorytetów Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

1.4.3. Powiązania ze Strategią Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025

W dniu 28 czerwca 2016 roku Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałą nr XVIII/425/16 dokonał aktualizacji Strategii Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.

Celem głównym Strategii jest turystyka jako wiodąca, synergiczna dziedzina gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego, wywierająca pozytywny wpływ na rozwój wielu innych sektorów gospodarki regionu.

Priorytetami rozwojowymi strategii są:

- produkt turystyczny;
- wizerunek i promocja;
- kadry kreatywne;
- atrakcyjna przestrzeń i architektura.

Ze strukturą priorytetów są związane bezpośrednio tzw. cele rozwojowe, do których zaliczono:

- rozwój regionalnych produktów turystycznych;
- skuteczną promocję produktów turystycznych;
- rozwój aktywności społecznej i zawodowej, doskonalenie kadr kreatywnych oraz branżowych struktur organizacyjnych;
- przywiązywanie dużej wagi do jakości powstającej architektury oraz przestrzeni publicznych.

Program zapewnia realizację priorytetów Strategii Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.

1.5 Powiązania Programu z dokumentami strategicznymi miasta Iławy

1.5.1. Powiązania ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Iławy

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, zwane dalej SUiKZP, zostało uchwalone przez Radę Miejską w Iławie uchwałą nr XLIV/367/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. SUiKZP jest dokumentem sporządzanym dla całego obszaru gminy i określa w sposób ogólny jej politykę przestrzenną oraz zasady gospodarowania przestrzennego. Dokument ten ma charakter aktu kierownictwa wewnętrznego i wiąże burmistrza miasta przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Generalne postanowienia SUiKZP to:

- dążenie do segregacji przestrzennej funkcji;
- rozwój zagospodarowania osadniczego polegający wyłącznie na dopełnieniu istniejącego zainwestowania (w pierwszej kolejności) oraz niewielka ekspansja tego zainwestowania na nowe tereny (tereny otwarte) przy zachowaniu kontinuum układów funkcjonalno-przestrzennych.

Obszar rewitalizacji Stare Miasto, Centrum zgodnie z SUIKZP przynależy do elementu struktury przestrzennej A – strefa ścisłego centrum miasta oraz F – strefa wielofunkcyjnego rozwoju miasta II.

Obszar rewitalizacji rejonu Gajerek i Podleśne zgodnie z SUIKZP przynależy do elementu struktury przestrzennej B - strefy kontynuacji wielofunkcyjnego rozwoju miasta. Ten obszar stanowi teren największej koncentracji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej o średniej intensywności w mieście wraz z terenami usługowymi dla ich obsługi.

Zgodnie z częścią II SUIKZP „Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Iława” są przewidywane następujące główne kierunki rozwoju:

A - strefa ścisłego centrum miasta.

Strefa ścisłego centrum miasta obejmuje swoim zasięgiem tereny usług ogólnomiejskich, mieszkalnictwa wielorodzinnego z usługami o wysokiej intensywności oraz znaczne obszary usługowe. Do głównych celów polityki przestrzennej w tej jednostce należą:

- kreowanie przestrzeni centrum miasta jako miejsca identyfikacji tożsamości miasta w świadomości mieszkańców oraz w odbiorze zewnętrznym;
- estetyzacja przestrzeni publicznych;
- utrzymanie i rozwój koncentracji usług publicznych;
- utrzymanie i rozwój funkcji usług, w tym obiektu handlu wielkopowierzchniowego;
- utrzymanie i rozwój terenów turystyki i rekreacji;
- utrzymanie funkcji mieszkaniowo - usługowej;
- zachowanie i ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego;
- zachowanie i rozwój obszarów zieleni urządzonej;
- budowa ciągów pieszych i ścieżek rowerowych;

- podnoszenie atrakcyjności architektury zabudowy i zagospodarowania terenów.

B - strefa kontynuacji wielofunkcyjnego rozwoju miasta.

Jednostka B stanowi teren największej koncentracji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej o średniej intensywności w mieście wraz z terenami usługowymi do ich obsługi.

Główne cele polityki przestrzennej w jednostce:

- utrzymanie i uzupełnianie funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej;
- utrzymanie i rozwój funkcji usługowych o znaczeniu ogólnomiejskim z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, administracji i kultury, zachowania i ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, podnoszenie standardów technicznych i walorów architektonicznych istniejących budynków, utrzymanie istniejących parkingów oraz dopuszczenie realizacji parkingów podziemnych;
- zachowanie i rozwój terenów zieleni urządzonej, zieleni izolacyjnej, zieleni leśnej, budowa ciągów pieszych i dróg rowerowych.

W niniejszym programie rewitalizacji skonkretyzowano główne kierunki rozwoju ujęte w SUIKZP. Program uwzględnia szeroki wymiar rewitalizacji opisany w tym dokumencie. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są w szczególności w obszarze ścisłego centrum miasta oraz w rejonie Gajerek (rejon ulicy Jasielskiej i 1 Maja) i Podleśne, gdzie występuje szczególne nagromadzenie zjawisk kryzysowych.

1.5.2. Powiązania ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miejskiej Ława na lata 2016-2025

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Ława na lata 2016-2025 została uchwalona przez Radę Miejską w Ławie 14 grudnia 2015 r. (uchwała nr XVIII/169/15).

W Strategii przyjęto następującą misję gminy w sferze społecznej:

„Władze samorządu miasta oraz podległe im jednostki organizacyjne, w ścisłej współpracy z lokalnymi partnerami (instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami oraz organizacjami pozarządowymi), dążą do tego, aby w różnych sferach aktywności, zwłaszcza rodzinnej, społecznej, zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowej, jak najpełniej

zaspokoić potrzeby mieszkańców – bez względu na ich płeć, wiek, wykształcenie, poziom sprawności organizmu, status materialny czy inne cechy.”

Celami strategicznymi, ważnymi z punktu widzenia programu rewitalizacji, a zapisanymi w strategii, są:

Cel strategiczny 1 - poprawa zdolności mieszkańców do podejmowania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek, w tym w sektorze ekonomii społecznej:

- cel operacyjny 1.3 - ułatwianie dostępu do rynku pracy osobom oraz grupom defaworyzowanym oraz wzmocnienie systemu wsparcia i współpracy lokalnej na rzecz wzrostu zatrudnienia,
- cel operacyjny 1.4 – wzmocnienie systemu wsparcia i współpracy lokalnej na rzecz wzrostu zatrudnienia.

Cel strategiczny 2 – wzmocnienie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnieniu dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju:

- cel operacyjny 2.1 – wzrost kompetencji rodziców, prawnych opiekunów oraz osób planujących założenie rodziny,
- cel operacyjny 2.2 – zwiększenie dostępu do usług wsparcia dla rodzin, zwłaszcza doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,
- cel operacyjny 2.3. – pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Cel strategiczny 3 – wzrost poziomu bezpieczeństwa i zdrowotności mieszkańców dzięki ograniczeniu problemu uzależnień, przemocy w rodzinie oraz innych dysfunkcji społecznych:

- cel operacyjny 3.1 – wzmocnienie oddziaływań profilaktycznych i prewencyjnych w sferze uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.

Cel strategiczny 4 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa materialnego i mieszkaniowego wśród osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- cel operacyjny 4.1 – wzmacnianie kompetencji mieszkańców w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami.

Cel strategiczny 5 -- wzrost uczestnictwa osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w życiu społecznym;

- Cel operacyjny 5.1 – zwiększenie skali działań profilaktycznych, rehabilitacyjnych oraz kompensacyjnych w zakresie niepełnosprawności,
- cel operacyjny 5.2 – integracja osób niepełnosprawnych, ich opiekunów i rodzin ze środowiskiem lokalnym,
- cel operacyjny 5.3 – poprawa dostępności instytucji i przestrzeni miejskiej dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Cel strategiczny 6 - poprawa jakości życia seniorów oraz osób ciężko lub przewlekłe chorujących;

- cel operacyjny 6.2 – zmniejszenie izolacji społecznej oraz poczucia osamotnienia wśród seniorów,
- cel operacyjny 6.3 – zwiększenie zaangażowania oraz koordynacji działań instytucji i organizacji lokalnych na rzecz osób starszych i chorujących.

Cel strategiczny 7 - zwiększenie zaangażowania mieszkańców miasta w sprawy ważne dla lokalnej wspólnoty:

- cel operacyjny 7.1 – wzrost świadomości społecznej i obywatelskiej,
- cel operacyjny 7.2 – wzmocnienie oddolnej aktywności mieszkańców miasta, realizowanej przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- cel operacyjny 7.3 – poprawa warunków instytucjonalnych sprzyjających partycypacji obywatelskiej w samorządzie.

1.5.3. Powiązania ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Ostródzko-Iławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2015-2025

Zintegrowana Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Ostródzko-Iławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2015-2025 została uchwalona przez Radę Miejską w Iławie uchwałą nr XIV/124/15 z dnia 21 września 2015 r.

W granice Ostródzko-Iławskiego Obszaru Funkcjonalnego (OIOF) wchodzi: gmina miejska Ostróda, gmina miejska Iława, gmina Ostróda, gmina Iława, gmina Miłomłyn, gmina Morąg, powiat ostródzki oraz partnerzy wspierający (organizacje pozarządowe).

Wizja rozwoju OIOF brzmi:

„Ostródzko-Iławski Obszar Funkcjonalny stanowi teren wysokiej jakości życia i gospodarowania, o bogatej ofercie turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej, przyciągający turystów i inwestorów. Jako obszar o strategicznym komunikacyjnie położeniu, bogatych tradycjach i wielkiej atrakcyjności dla gości, jest to subregion ważny i doceniany w polityce rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego. To teren stałego i konsekwentnego wzrostu opartego o aktywność, kreatywność i mobilność mieszkańców oraz o atrakcyjność położenia, zasobów przyrodniczych i kulturowych.”

Obszarami priorytetowymi są:

- 1) Konkurencyjna i nowoczesna gospodarka, w tym cele strategiczne:
 - poprawa atrakcyjności gospodarczej regionu;
 - wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców OIOF;
 - wspieranie dostarczania usług dla przedsiębiorców;
 - wsparcie konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki;
 - podnoszenie potencjału kapitału ludzkiego i społecznego.
- 2) Bogata i różnorodna infrastruktura, w tym cele strategiczne:
 - rozbudowa infrastruktury rowerowej i pieszo-rowerowej;
 - podnoszenie jakości i dostępności infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
 - rewitalizacja połączeń kanałowych i wykorzystanie zasobów wodnych subregionu;
 - podnoszenie funkcjonalności obszarów zurbanizowanych;
 - ochrona obiektów zabytkowych.
- 3) Wysoka jakość życia, w tym cele strategiczne:
 - poprawa jakości współpracy instytucji publicznych ze społecznością i budowanie postaw obywatelskich;
 - wspieranie idei kształcenia ustawicznego i wykorzystywania umiejętności twórczych;

- rewitalizacja społeczna;
- edukacja ekologiczna i ochrona środowiska.

Określone w powyższym dokumencie strategicznym miasta obszary i cele strategiczne zostały uwzględnione w Programie.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Szczegółowa diagnoza odnosi się do obszaru rewitalizacji wyznaczonego uchwałą nr XLIV/479/22 Rady Miejskiej Ławy z dnia 28 lutego 2022 r. (ze zmianami z 28 marca 2022 r.) w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Ławy. Na część diagnostyczną składa się podsumowanie dotychczasowego Lokalnego Programu Rewitalizacji, analizy negatywnych zjawisk występujących w obszarze rewitalizacji, podsumowanie potencjałów oraz wskazania dla potrzeb realizacji nowego programu.

2.1. Opis stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Ławy do roku 2023

Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta Ławy do roku 2023, zwany dalej LPR, został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Ławie nr XXIII/211/16 z dnia 31 marca 2016 roku. Rewitalizacją objęto obszar Starego Miasta (Obszar A) oraz rejon ul. Jasielskiej (Obszar B). LPR był zmieniany w następujący sposób:

- zmiana uchwałą nr XXIX/258/16 z dnia 8 września 2016 r.;
- zmiana uchwałą nr LII/454/18 z dnia 26 marca 2018 r.

Jako główny cel LPR przyjęto „rozwój społeczny oparty na komunikacji”. Ustalono cztery następujące cele strategiczne:

- komunikacja przestrzenna;
- komunikacja społeczna;
- komunikacja międzyepokowa;
- komunikacja przyszłości.

W okresie realizacji LPR zrealizowano działania zgodnie z celami strategicznymi, w których szczegółowo rozpisano działania inwestycyjne i społeczne. Finansowanie działań pochodziło ze źródeł przeznaczonych częściowo lub w całości na realizację celów rewitalizacji. W ramach LPR zaplanowano realizację dwóch przedsięwzięć zintegrowanych:

- przedsięwzięcie zintegrowane I - kompleksowa rewitalizacja rejonu ul. Jasielskiej;

- przedsięwzięcie zintegrowane II - kreowanie przestrzeni społecznej.

W wyniku realizacji LPR, zrealizowano przedsięwzięcie nr I i poprawiono warunki życia na osiedlu Gajerek (rejon ul. Jasielskiej). W ramach inwestycji zrealizowano:

- termomodernizację komunalnych budynków mieszkalnych ul. Jasielska 1, 2 i 4;
- przebudowę hali przemysłowej na cele społeczne – otwarcie CAL, które funkcjonuje jako ośrodek realizacji działań społeczności, w tym na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz siedziba organizacji pozarządowych;
- budowa komunalnego budynku mieszkalnego przy ul. Jasielskiej;
- I etap projektu „Kompleksowa rewitalizacja rejonu ulicy Jasielskiej poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej”.

Za pośrednictwem Powiatu Ławskiego zrealizowano działania w zakresie poprawy stanu technicznego ośrodków medycznych.

W strefie społecznej zrealizowano działania dla różnych grup odbiorców: projekt „Akademia samodzielności” oraz projekt „Aktywni rodzice - aktywne dziecko”. Przez PSONI oraz OPPUiPR w ramach miękkich i inwestycyjnych projektów realizowane działania komplementarne, polegające na doposażeniu wspólnej przestrzeni w place zabaw, stworzeniu nowych przestrzeni zielonych.

W celu poprawy sytuacji związanej z zatrudnieniem oraz strefą gospodarczą, Powiatowy Urząd Pracy w Ławie zrealizował projekty: E-kompetencje bez barier, Ku pracy!, Projekt praca oraz Młoda Siła. Przez Urząd Miasta Ława były organizowane konkursy skierowane do NGO, a w ramach ich rozstrzygnięć realizowano działania pod nazwą „Rehabilitacja społeczno zawodowa osób niepełnosprawnych”.

Z projektów podstawowych, przygotowywanych przez gminę i NGO nie zrealizowano części z projektów społecznych, powiązanych z rewitalizacją ul. Jasielskiej (m.in. uruchomienie Centrum Aktywności Społecznej i Zawodowej (wsparcie OzN), Młodzieżowego Klub Integracji Społecznej - Aktywna Młodzież (wsparcie dla osób młodych), Klubu Integracji Społecznej – Nowe stare Zawody (aktywizacji zawodowej w branży rzemieślniczej dla osób zagrożonych wykluczeniem), programu "Pomagając sobie - pomagasz rodzinie" (wsparcie psychologiczne dla osób z zagrożeniem

wykluczenia) oraz realizacji przestrzeni publicznej w tamtym rejonie („Jasielski Ogród” i przestrzeni międzypokoleniowych), wskazanych jako zadania własne gminy Ława. Z projektów realizowanych przez gminę nie zrealizowano projektu adaptacji Domu Weterana na cele kulturalno-edukacyjne.

W ramach realizacji LPR nie powstał także Park Tematyczny ani nie wdrożono karty turysty Ostródzko-Ławskiego OF. Nie zrealizowano także części z projektów, deklarowanych przez podmioty zewnętrzne, m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (wsparcie psychologiczne), część z projektów edukacyjnych Zakładów Doskonalenia Zawodowego - Akademia Rozwoju i Siła Ławy oraz części z projektów termomodernizacyjnych.

Podsumowując, realizowane wcześniej działania pozwoliły przede wszystkim na znaczącą poprawę funkcjonowania obszaru ul. Jasielskiej (Obszar B), który podlegał procesom marginalizacji jako osiedle mieszkań komunalnych. W ramach programu udało się zaadaptować obiekty przemysłowe na cele społeczne, m.in. dla potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej, choć obecnie obiekt ten jest użytkowany jako siedziby różnych organizacji pozarządowych, główne cele projektu zostały osiągnięte. Działaniom infrastrukturalnym towarzyszyły działania społeczne, najskuteczniejsze dotyczyły aktywizacji zawodowej. W efekcie, w rejonie Jasielskiej można mówić o poprawie tego obszaru i osiągnięciu wielu z pierwotnych założeń autorów LPRu, choć nie wszystkie działania zostały zrealizowane. Nadal konieczna jest poprawa terenów zieleni czy stanu chodników.

Działania w rejonie obszaru Starego Miasta (Obszar A) nie wywołały oczekiwanych zmian. Projekty przekształceń przestrzeni publicznych nie wywołały szerszych zmian w funkcjonowaniu obszaru. Nie udało się zrealizować założonych wówczas projektów flagowych (m.in. adaptacji dawnego Domu Weterana czy Park Tematyczny). W efekcie rozwój tego obszaru w oparciu o usługi kultury nie został osiągnięty, a Stare Miasto nadal podlega procesom marginalizacji.

Tabela 2. Działania LPR za okres 2018-2021 (planowane i zrealizowane)

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Oś priorytetowa	Czas realizacji		Szacunkowy koszt realizacji [zł]		Podmioty realizujące projekt
			planowany	faktyczny	plan	fakt	
Kompleksowa rewitalizacja rejonu ulicy Jasielskiej poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej	RPOWWM; środki własne	8. OBSZARY WYMAGAJĄCE REWITALIZACJI	2016-2018	2017-2018	7 000 000	2 869 370	Gmina Miejska Ława
Kompleksowa rewitalizacja rejonu ulicy Jasielskiej obejmująca przebudowę hali przemysłowej na cele społeczne	RPOWWM; środki własne	8. OBSZARY WYMAGAJĄCE REWITALIZACJI	2016-2018	2017-2018	5 000 000	9 138 173	Gmina Miejska Ława
Kreowanie przestrzeni międzypokoleniowej	Środki własne		2018-2021	NZ	bd	NZ	Gmina Miejska Ława
Jasielski ogród	Środki własne		2018-2021	NZ	bd	NZ	Gmina Miejska Ława
Budowa komunalnego budynku mieszkalnego przy ul. Jasielskiej	Środki własne w połączeniu z premią z BGK			2020	bd	3 902 828	-
Akademia samodzielności	RPOWWM; środki własne	11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2020	2019-2021	1 000 000	1 341 691	PSONI Koło w Ławie
Centrum Aktywności Społecznej i Zawodowej w Ławie	RPOWWM; środki własne	11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2020	NZ	550 000	NZ	PSONI Koło w Ławie

Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej - Aktywna Młodzież	RPOWWM; środki własne	11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2020	NZ	400 000	NZ	Gmina Ława z partnerem NGO
Klub Integracji Społecznej – Nowe stare Zawody	RPOWWM; środki własne	11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2020	NZ	500 000	NZ	Gmina Ława z partnerem NGO
„Pomagając sobie pomagasz rodzinie”	RPOWWM; środki własne	11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2020	NZ	500 000	NZ	Gmina Ława z partnerem NGO
"Aktywni rodzice - aktywne dziecko"	RPOWWM; środki własne	12. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2021	2018-2021	240 000	331 900	Gmina Ława z partnerem NGO
Ławski zespół ds. wsparcia rodziny	RPOWWM; środki własne	11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2022	2019-2021	1 400 000 000	336 686,25	MOPS
Projekty zakładające termomodernizację komunalnych budynków mieszkalnych, w tym ul.Jasielska 2 i 4	Środki własne, premia BGK, środki prywatnie	4. EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	2016-2020	2017-2019	bd	1 893 787	Gmina Miejska/ITBS
Adaptacja dawnego Domu Weterana na cele kulturalno-edukacyjne	RPOWWM; środki MKiDN, środki własne	6. KULTURA I DZIEDZICTWO	bd	NZ	bd	NZ	Gmina Miejska Ława

Strefa Integracji Międzypokoleniowej	RPOWWM; środki własne Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	5. RPO OŚ V ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW;	2018-2020	NZ	2 000 000	NZ	Gmina Miejska Ława / Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnospraw- nych Powiatu Ławskiego Promyk
Kreowanie przestrzeni społecznej w Ławie (2 etapy)	RPOWWM, środki własne	8. OBSZARY WYMAGAJĄCE REWITALIZACJI	2016-2020	2016-2018	2 500 000	2 397 775	Gmina Miejska Ława
Park Tematyczny	Źródła rozproszone		2018-2023	NZ	60 000 000	NZ	Gmina Miejska Ława
Karta turysty Ostródzko-Ławskiego Obszaru Funkcjonalnego	RPOWWM	2. KADRY DLA GOSPODARKI	2017-2023	NZ	bd	NZ	Gmina Miejska Ława
Utworzenie Centrum Rehabilitacji w Powiatowym Szpitalu w Ławie	RPOWWM, środki własne		2018-2020	NZ	40 000 000	NZ	Szpital Powiatowy w Ławie/ Powiat Ławski
Kontynuacja rozbudowy i modernizacji szpitala – uruchomienie Centrum Zdrowia Psychicznego z ośrodkiem opieki długoterminowej - ETAP II	RPOWWM, środki własne	8. OBSZARY WYMAGAJĄCE REWITALIZACJI	2017-2018	2016-2018	5 000 000	5 244 160	Szpital Powiatowy w Ławie/ Powiat Ławski

Zagospodarowanie terenu po lądowisku dla helikopterów na potrzeby rehabilitacji	RPOWWM, środki własne	8. OBSZARY WYMAGAJĄCE REWITALIZACJI	2017-2018	2016-2018	2 000 000	2 095 855	Szpital Powiatowy w Ławie/ Powiat Ławski
Wsparcie psychologiczne, zdrowotne, edukacyjne i społeczne osób zagrożonych ryzykiem wykluczenia społecznego z terenu miasta Ławy - dwie edycje	RPOWWM, środki własne	11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2018-2020	NZ	250 000	NZ	Powiatowe Centrum
			2020-2022	NZ	250 000	NZ	Pomocy Rodzinie w Ławie
Akademia Rozwoju	RPOWWM	2. KADRY DLA GOSPODARKI	01.05.2016- 31.12.2017	NZ	7 000 000	NZ	WMZDZwO
E-kompetencje bez barier	RPOWWM	10. REGIONALNY RYNEK PRACY 2. KADRY DLA GOSPODARKI	2016-2019	2016-2019	234 000	237 661	WMZDZwO
Ku pracy!	RPOWWM	11. REGIONALNY RYNEK PRACY 2. KADRY DLA GOSPODARKI	2016-2017	2017-2018	450	461 105	WMZDZwO
Projekt praca	RPOWWM	12. REGIONALNY RYNEK PRACY 2. KADRY DLA GOSPODARKI	2016-2018	2017-2018	3 513 000	509 868	WMZDZwO

Siła Ławy	RPOWWM	13. REGIONALNY RYNEK PRACY 2. KADRY DLA GOSPODARKI	2016-2017	NZ	1 000 000	NZ	WMZDZwO
Młoda Siła	RPOWWM	14. REGIONALNY RYNEK PRACY 2. KADRY DLA GOSPODARKI	2016-2017	2016-2017	bd	433 496	WMZDZwO
Modernizacja budynków szkolnych na cele oświatowe przy ul. Mierosławskiego 10	RPOWWM	9. DOSTĘP DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH 11. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	2015-2017	NZ	8 000 000	NZ	Powiat Ławski
Projekty termomodernizacja budynków	RPOWWM, środki WFOŚ, środki własne	4. EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	2016-2023	2016-2021	bd	7 583 974	Miasto Ława, Powiat Ławski, MOPS,
Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw i placówek usługowych				NZ		projekt niezrealizo- wany	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”
Modernizacja spółki Energetyka Ciepła Sp. z o.o.					NZ		NZ

							Energetyka Ciepła Sp. z o.o.
Rewitalizacja, czyli powrót do życia zawodowego (I i II edycja)	RPOWWM	10. REGIONALNY RYNEK PRACY	2017-2020	NZ	650 000	NZ	Iławska Izba Gospodarcza
Moje miasto i ja! Rewitalizacja Iławy (I i II edycja)	RPOWWM	10. REGIONALNY RYNEK PRACY	2017-2020	NZ	1 000 000	NZ	Iławska Izba Gospodarcza
Mobilny i kompetentny iławianin na rynku pracy	RPOWWM	10. REGIONALNY RYNEK PRACY	2017-2019	NZ	1 450 000	NZ	Iławska Izba Gospodarcza

RPOWWM - Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

WMZDZwO - Warmińsko – Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie

NZ – projekt nie został zrealizowany

2.2. Analiza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji

Celem szczegółowej analizy zjawisk kryzysowych jest pogłębione rozpoznanie przyczyn i skutków ich występowania oraz wskazanie, w jaki sposób wpływają one na obszar rewitalizacji. Trafna identyfikacja problemów pozwala na lepsze zaplanowanie działań rewitalizacyjnych.

Podczas przeprowadzania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji zastosowano kilka metod badawczych, aby zdobyć wiedzę na temat występujących negatywnych zjawisk. Na początku przeprowadzono analizę *desk research* (analiza istniejących i dostępnych danych) na podstawie informacji pozyskanych z Urzędu Miasta Ława, jednostek miejskich i Banku Danych Lokalnych GUS.

Ponadto zastosowano metody bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami obszaru rewitalizacji i przedstawicielami podmiotów gospodarczych. Najpierw przeprowadzono wywiady bezpośrednie kwestionariuszowe z osobami zamieszkającymi analizowany obszar w ich gospodarstwie domowym. Próba miała charakter losowy, jednocześnie uwzględniając takie zmienne jak płeć i wiek. W konsekwencji przeprowadzono 50 wywiadów na ulicach oraz z 32 seniorami i seniorkami w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Grunwaldzkiej. Były to głównie wywiady indywidualne i dwójkowe oraz trzy wywiady grupowe na ul. Jagiełły, gdzie do rozmów zebrali się sąsiedzi.

W celu pogłębienia badań kwestionariuszowych przeprowadzono 14 spotkań z przedstawicielami jednostek miejskich. Wybrano przedstawicieli instytucji, które mają bezpośredni kontakt z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, czyli:

- Ławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji;
- Ławskie Centrum Kultury;
- Miejska Biblioteka Publiczna;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie;
- Ławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego;
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”;
- szkoły podstawowe;

- Rada Młodzieżowa Ławy;
- NGO;
- Powiatowy Urząd Pracy w Ławie;
- Inkubator Technologiczny w Ławie;
- Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Ława.

Podczas wywiadów poruszano kwestie związane m.in. z:

- problemami społecznymi występującymi na obszarze rewitalizacji (przyczyny i skutki);
- poczuciem bezpieczeństwa;
- warunkami do prowadzenia działalności społecznej i kulturalnej;
- uczestnictwem w życiu kulturalnym i społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- ofertą spędzania czasu wolnego i miejscami spotkań;
- opieką zdrowotną, pomocą społeczną oraz usługami opiekuńczymi;
- wzmocnienie sektora publicznego;
- poprawa strefy gospodarczej i zatrudniania mieszkańców;
- jakością życia mieszkańców, warunkami lokalowymi, zagospodarowaniem otoczenia.

W celu włączenia społeczności lokalnej w proces przygotowania projekty GPR w czerwcu i lipcu 2022 r. zorganizowane zostały otwarte spotkanie z mieszkańcami miasta. Ogłoszenia o spotkaniach umieszczono na stronie BIP, <https://miastoilawa.pl/> oraz w formie plakatów w przestrzeni miasta.

Ryc. 3 Plakaty informacyjny (źródło: opracowanie własne)

Wybrano dwa tematy do dyskusji:

- Jakie podwórko przy ul. Jasielskiej?
- Jaki Plac Władysława Bandurskiego?

Celami konsultacji było:

- ustalenie potrzeb mieszkańców i mieszkanek, poznanie ich opinii na potrzeby opracowania ostatecznej wersji koncepcji zagospodarowania terenu, ustalenie szczegółowych rozwiązań i uzgodnienie priorytetów;
- włączenie społeczności lokalnej we współdecydowanie o projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji.

8 i 9 czerwca 2022 r. zaaranżowano punkty konsultacyjne na podwórku przy ul. Jasielskiej oraz na placu Bandurskiego. Do punktu przyszło w sumie 98 osób. Bardzo duże zainteresowanie

wykazały dzieci w wieku 6-12 lat oraz nastolatki. Z kolei w lipcu 2022 r. przeprowadzono warsztaty projektowe z mieszkańcami, w których wzięło udział 18 osób.

Zd. 1 Punkt konsultacyjny (8 czerwca 2022)
Podwórko przy ul. Jasielskiej
(źródło: A2P2)

Zd. 2 Punkt konsultacyjny (09 czerwca 2022)
plac Bandurskiego
(źródło: A2P2)

Zd. 3 Warsztat (4 lipca 2022)
Podwórko przy ul. Jasielskiej
(źródło: A2P2)

Zd. 4 Warsztat (5 lipca 2022)
plac Bandurskiego
(źródło: A2P2)

Wyniki spotkań z mieszkańcami zostały uwzględnione w analizie i miały wpływ przy opracowaniu listy planowanych przedsięwzięć GPR. Równoległe na obszarze rewitalizacji przeprowadzono inwentaryzację terenową. Podstawową metodą w badaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru rewitalizacji, wykorzystaną do wskazania miejsc i kwestii problemowych, wymagających

interwencji, była inwentaryzacja urbanistyczna. Obejmowała ona dokładną analizę zabudowy i rodzaju poszczególnych przestrzeni. Do najważniejszych elementów badanych należy zaliczyć:

- określenie i wskazanie przestrzeni publicznej, prywatnej i półpublicznej;
- zebranie danych dotyczących istniejącej zabudowy;
- określenie kompozycji przestrzennej;
- identyfikacja i wskazanie obszarów dysharmonijnych;
- określenie stopnia degradacji przestrzeni publicznej i półprywatnej;
- prawo własności działek.

Ponadto wykorzystano również szereg innych metod w celu dokładnej diagnozy obszaru rewitalizacji w sferze funkcjonalno-przestrzennej: literatury, źródeł kartograficznych, dokumentów prawnych i otwartych danych wektorowych. Skorzystano także z narzędzi w zakresie analiz przestrzennych GIS.

Poniżej podsumowano główne wnioski z diagnozy w zakresie analiz negatywnych zjawisk.

2.2.1. Analiza negatywnych zjawisk społecznych

Zgodnie z Ustawą aspekt społeczny uznawany jest za najważniejszy spośród wszystkich czynników stanowiących o stanie kryzysowym, stąd istotne jest precyzyjne określenie jego charakterystyki na obszarze rewitalizacji. W tym celu posłużono się następującymi wskaźnikami obrazującymi sytuację kryzysową obszaru rewitalizacji:

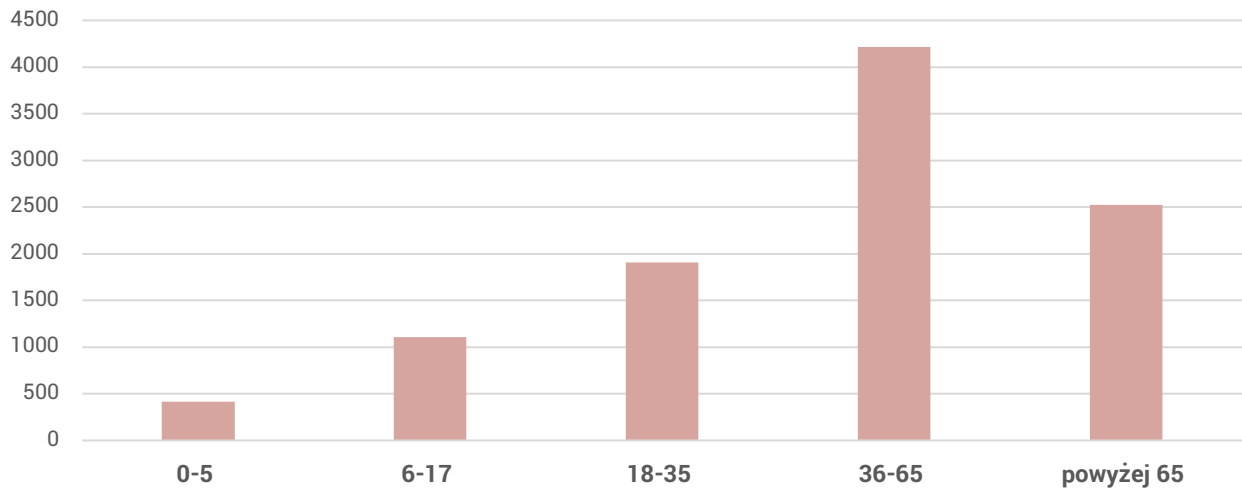
- udział beneficjentów pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji;
- bezrobocie na obszarze rewitalizacji;
- liczba wydanych niebieskich kart;
- średnie wyniki szkół podstawowych;
- frekwencja wyborcza w wyborach.

Ponadto dokonano charakterystyki demograficznej obszaru rewitalizacji.

Ludność

Według danych Urzędu Miasta Ławy obszar rewitalizacji w 2021 roku zamieszkały był przez 9785 osób, co stanowi 29,43% mieszkańców całego miasta. Wśród nich 24,8 % mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym, a ich największy odsetek odnotowano na osiedlu Podleśne, Centrum oraz Stare Miasto.

Ryc. 4 Struktura wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji (źródło: opracowanie własne)

Analizowany obszar charakteryzuje się stosunkowo wysokim wskaźnikiem ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla całego obszaru rewitalizacji średni wskaźnik wynosi 66 (przy średniej krajowej 68 na 2020 r.)¹, z czego w dwóch jednostkach przestrzennych był wyższy i wynosił od 75,7 dla rejonu Podleśnego i 74,7 dla Starego Miasta. Problem starzenia się ludności jest częstym zjawiskiem dotyczącym miasta o analogicznej wielkości w Polsce.

Koncentracja osób w wieku poprodukcyjnym niesie ze sobą szereg wyzwań, związanych z potrzebami tej grupy wiekowej w zakresie infrastruktury zdrowotnej, opiekuńczej i poprawy dostępności. Zapewnienie miejsc spotkań i aktywizacji jest ważne, gdyż wyzwaniem w tym wieku bywa problem samotności bądź brak dostępnych aktywności, skierowanych do tej grupy użytkowników. Analiza danych statystycznych pokazuje, że w Ławie obszary, w których mieszka

¹ Źródło BDL GUS

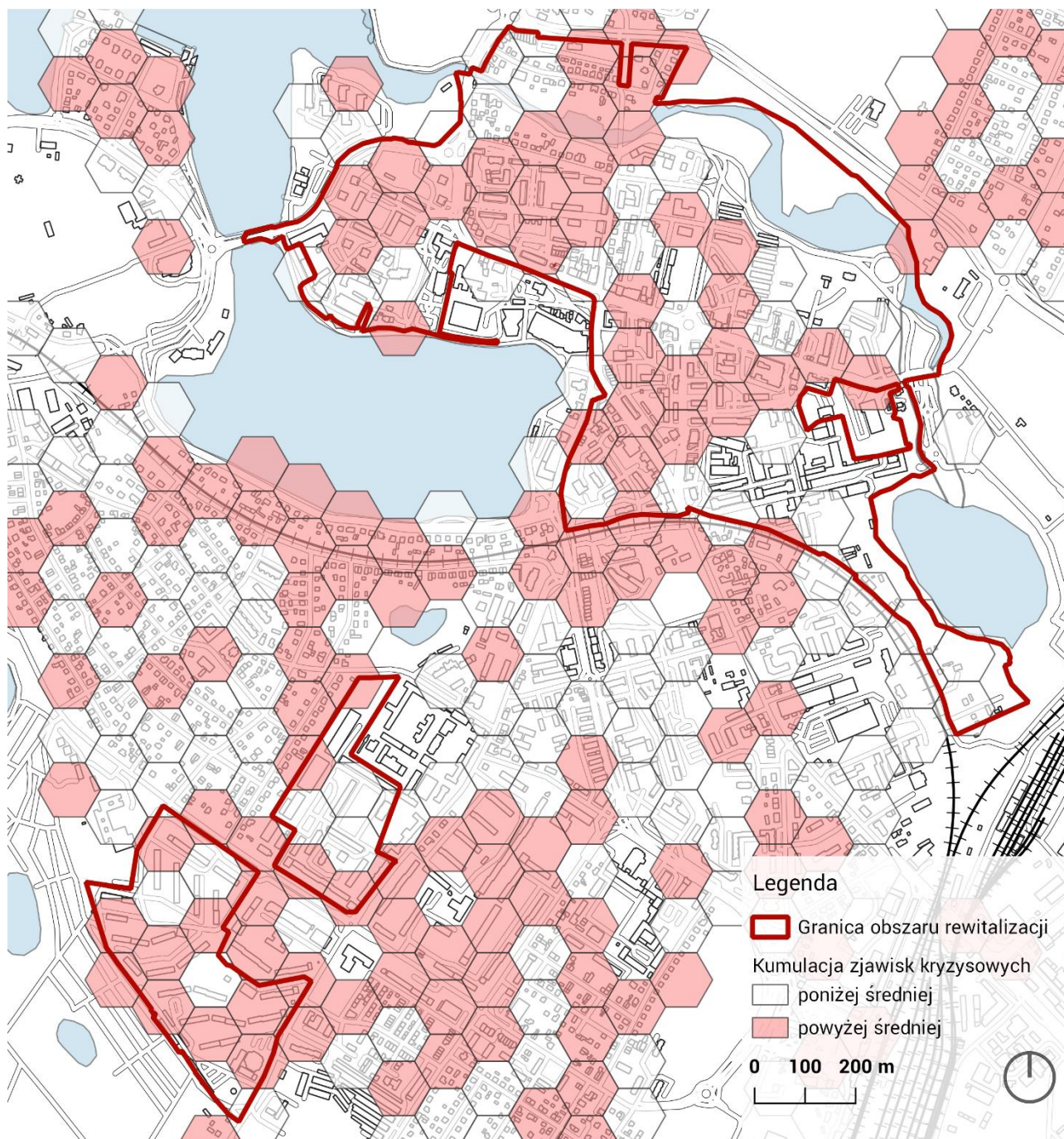

więcej osób starszych, to często duże osiedla mieszkaniowe, budowane w latach 70. Plusem tych osiedli jest posiadanie kompletu usług handlowych, przychodni, które ułatwiają codzienne funkcjonowanie, co potwierdzają informacje z wywiadów. Seniorzy wskazują jednak na deficyty miejsc pozwalające na możliwość spotkania, odpoczynku poza domem bądź szerszej integracji i poznania innych osób, także międzypokoleniowo. Dotyczy to zarówno przestrzeni publicznych, jak i miejsc spotkań w Ławie. Wyzwaniem są też deficyty lokalowe, np. związane z funkcjonowaniem usług zapewnianych przez MOPS. Seniorzy muszą też często ponosić sami koszty finansowania swojej aktywności, co może ograniczać do nich dostęp. Problem dotyczy zarówno aktywności społecznych, jak i rehabilitacji. Wyzwaniem, które wiąże się z tą grupą wiekową, jest także niedostosowanie chodników do potrzeb dostępności czy np. brak ławek. Czynniki te sprawiają, że życie staje się bardziej uciążliwe, a możliwość wykorzystania potencjału społecznego tej grupy – niższa.

Dodatkowo osoby w wieku poprodukcyjnym często charakteryzują się ograniczoną aktywnością zawodową, która obniża status społeczny i materialny. Aktywizacja tej części populacji powinna stanowić jeden z elementów kompleksowo realizowanego programu rewitalizacji, zarówno pod względem doboru projektów skierowanych do tej grupy odbiorców, jak i angażowania jej w proces partycypacji społecznej. Warto zaznaczyć, że wzrastający udział ludności w wieku senioralnym należy postrzegać także w kategoriach potencjału społecznego - kompetencji, realizowania aktywności społecznych czy przedłużenia aktywności na rynku pracy. Poza tym niezwykle ważne jest aktywizowanie organizacji pozarządowych w zakresie działalności na rzecz osób starszych.

Drugim, istotnym aspektem, związanym z demografią, a wskazywanym w wywiadach, jest obecność ludzi młodych (w wieku szkolnym, młodych dorosłych) w przestrzeni miasta. W przypadku obszaru rewitalizacji wiąże się ona zarówno z funkcjonowaniem szkół średnich, jak i czasem spędzonym po szkole bądź pracy. Wyzwaniem jest brak miejsc, z których młodzi ludzie mogliby korzystać, wskazać jako swoje i się socjalizować. Braki obejmują ogólnodostępną infrastrukturę sportową i przestrzenie publiczne.

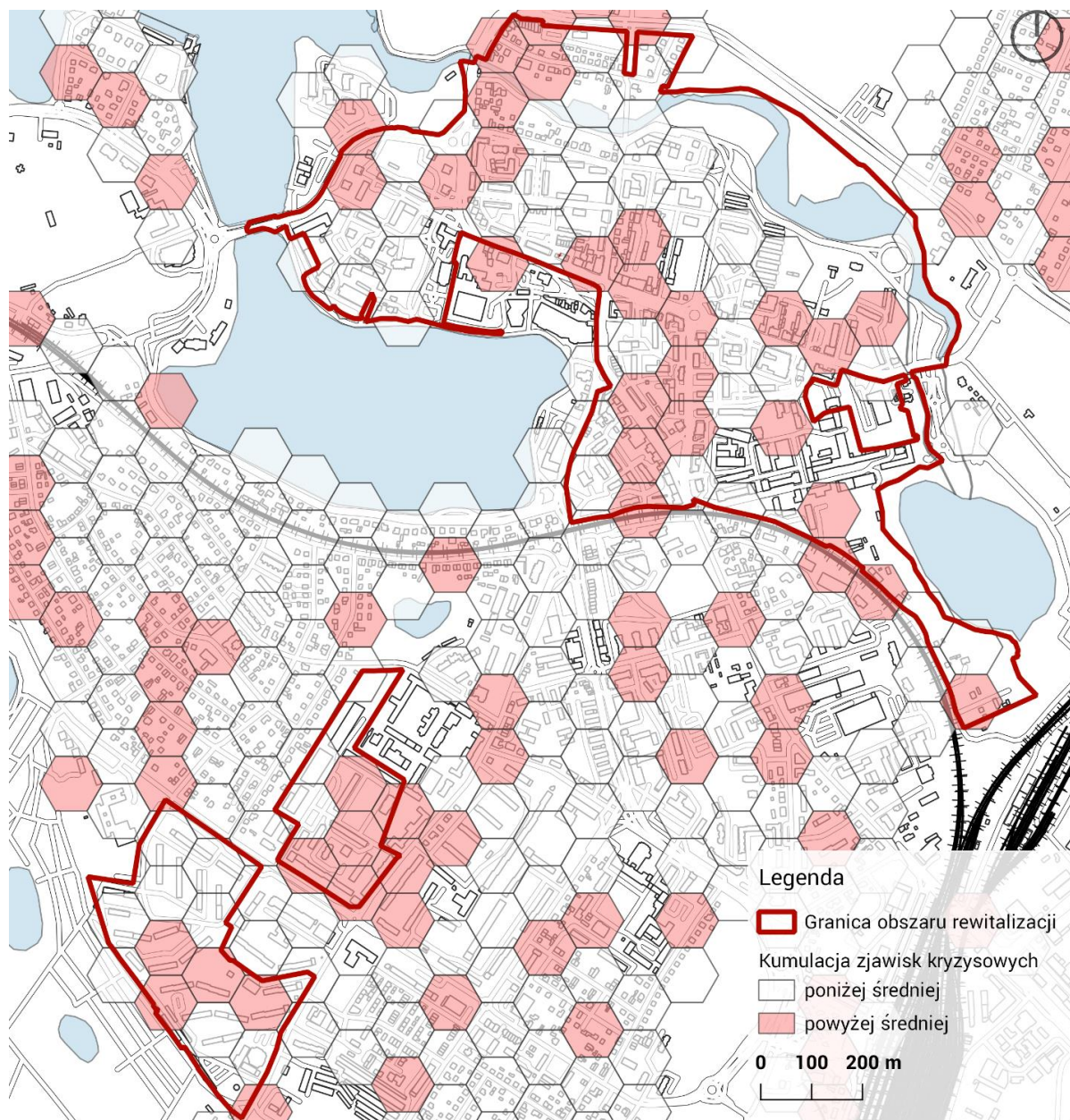

Ryc. 5 Proporcja osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym - wynik powyżej średniej [średnia = 31] (źródło: opracowanie własne)

Udział beneficjentów pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji

Jednym z najistotniejszych problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji w Ławie jest ubóstwo. Wysoki odsetek – około 8,7% mieszkańców obszaru rewitalizacji – korzysta z pomocy społecznej. Obszary, na których zamieszkuje więcej osób korzystających z opieki MOPS powyżej niż średnia dla miasta, skoncentrowane są głównie na osiedlu Gajerek, w okolicach ulic Władysława Jagiełły, Kościuszki, Grunwaldzkiej oraz Barlickiego.

Ryc. 6 Odsetek osób korzystających z opieki MOPS - wynik powyżej średniej [średnia = 6%] (źródło: opracowanie własne)

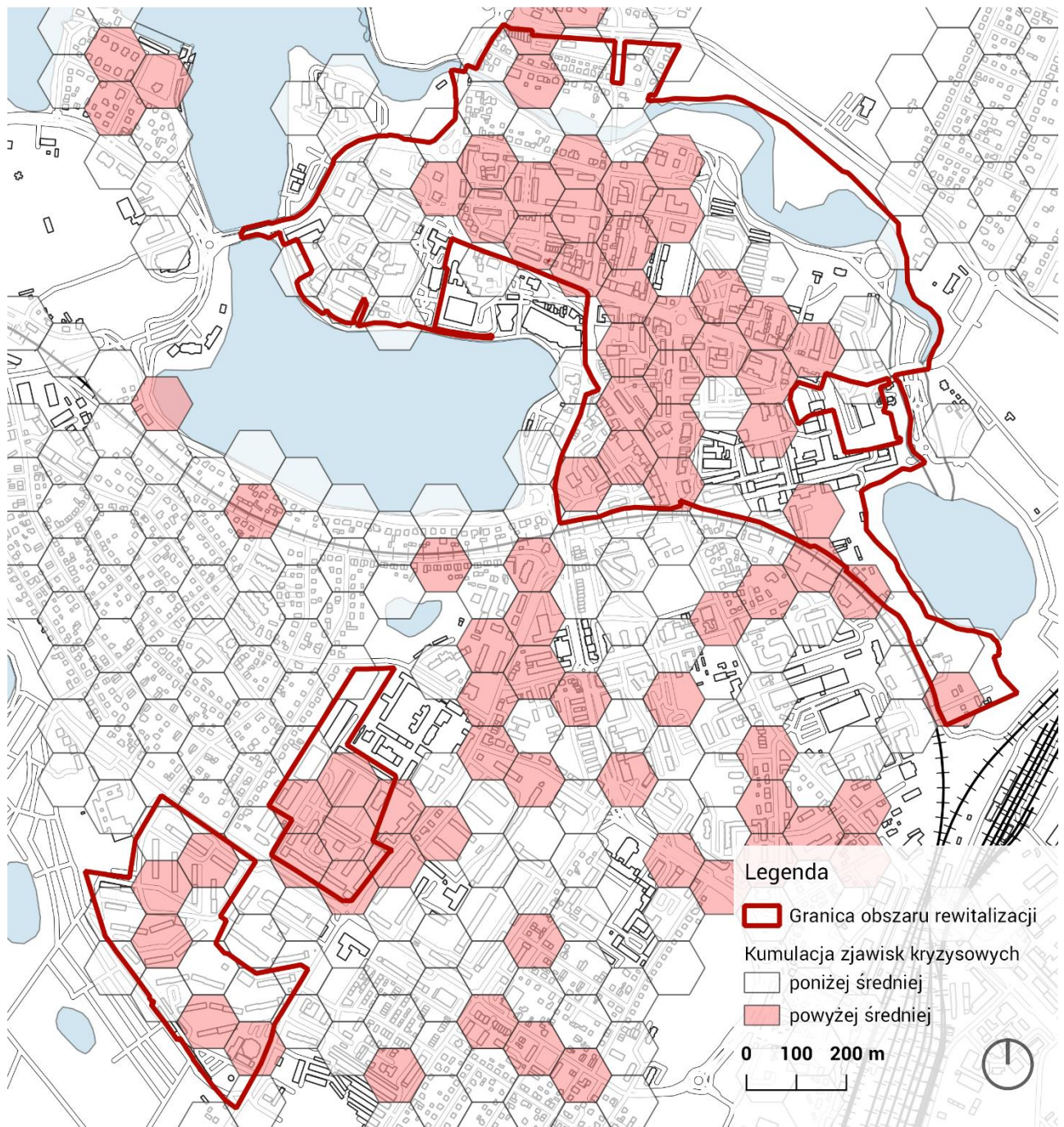
Według danych pozyskanych z MOPS, najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej są:

- ubóstwo;
- bezrobocie;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności w rodzinach niepełnych;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba.

Analiza zjawiska ubóstwa pozwala stwierdzić, że w większym stopniu narażone są na nie osoby bezrobotne, posiadające rodziny wielodzietne oraz samotne osoby starsze i osoby z niepełnosprawnością, niezdolne do podjęcia pracy zarobkowej. Problem ubóstwa może także dotyczyć rodzin dziedziczących biedę. Zjawisko to może wiązać się z uzyskiwaniem pomocy mieszkaniowej, co wpływa na koncentrację tego typu zjawisk. Analiza kondycji gospodarczej gminy i wyników dotychczasowych działań wskazuje na to, że ubóstwo wynikające z bezrobocia nie jest nieodwracalne i realizacja programów budowania kompetencji zawodowych może pomóc w dalszej redukcji zjawiska. Na niskie szanse zatrudnienia może także wpływać kwestia obowiązków opiekuńczych obciążających nadmiernie kobiety, co wpływa na dysproporcje w bezrobociu między nimi a mężczyznami. Uzasadnia to prowadzenie działań pozwalających na poprawę kompetencji rodzinnych, rozbudowę infrastruktury oraz oferty dla najmłodszych mieszkańców.

Z ubóstwem powiązane jest zjawisko zadłużenia, którego najczęściej wskazywanymi przyczynami są zbyt wysokie czynsze i innego rodzaju opłaty. Największy odsetek zadłużonych mieszkań komunalnych znajduje się na osiedlach Centrum oraz Gajerek. Zaległości czynszowe są problemem w mieszkaniach administrowanych przez gminę. Analizy zadłużeń mieszkań Spółdzielni Mieszkaniowej „Praca”, stanowiących znaczącą część zasobu na Starym Mieście i w Centrum pokazują, że nie jest to znaczący problem.

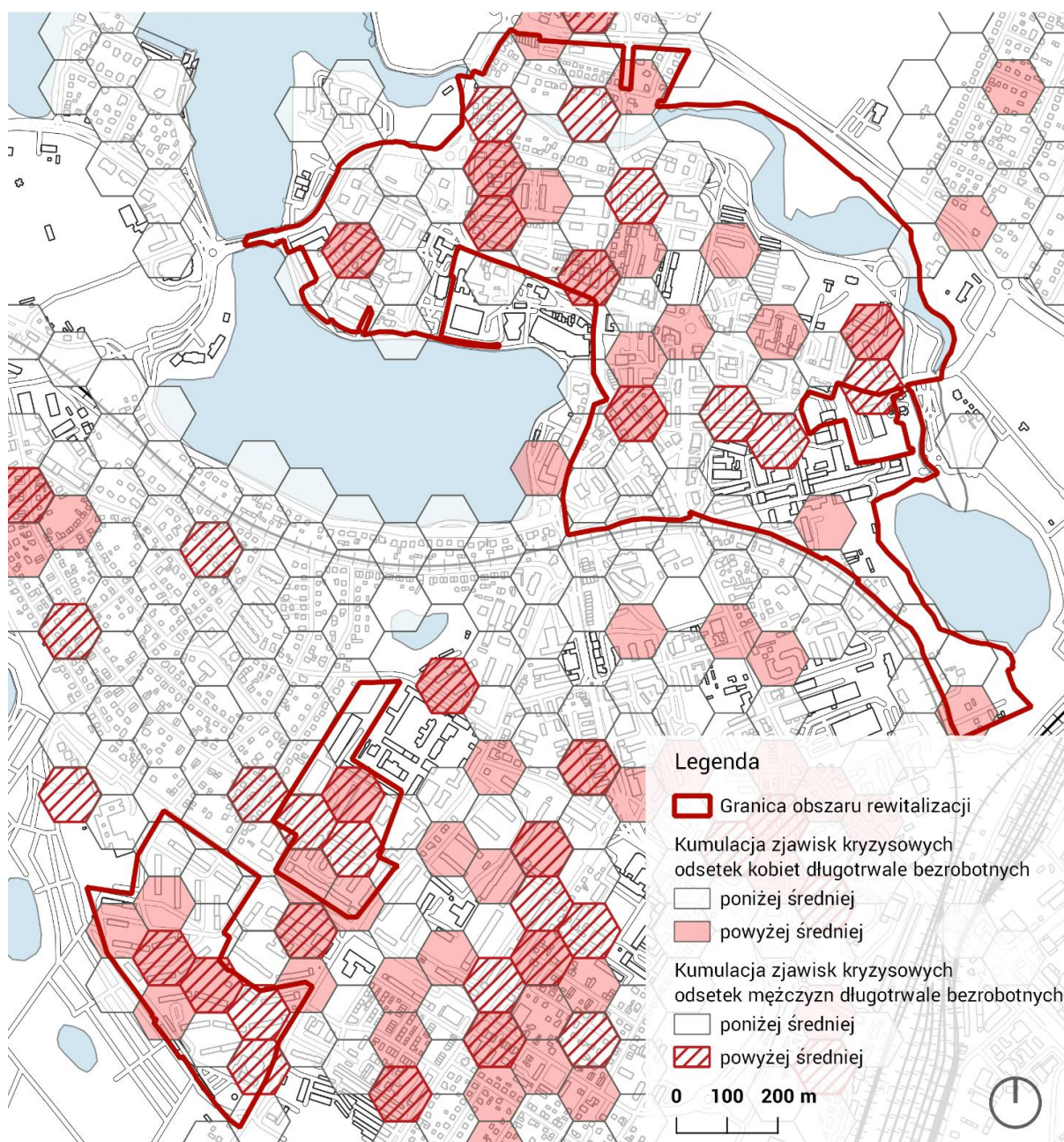

Ryc. 7 Odsetek zadłużonych mieszkań komunalnych - wynik powyżej średniej (źródło: opracowanie własne)

Bezrobocie

W przypadku bezrobocia odnotowano wzrost liczby bezrobotnych na osiedlach Gajerek, Centrum oraz Stare Miasto, natomiast na osiedlu Podlesnym liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 10%. Szczególną uwagę zwrócono na rosnącą liczbę osób bezrobotnych oraz dysproporcję między bezrobociem wśród kobiet i mężczyzn, na niekorzyść kobiet.

Ryc. 8 Odsetek kobiet i mężczyzn długotrwale bezrobotnych - wynik powyżej średniej [średnia = 1%]
(źródło: opracowanie własne)

Powiatowy Urząd Pracy w Ławie (dalej PUP) jako dwie główne przyczyny bezrobocia w mieście wyróżnia przyczyny zdrowotne oraz uzależnienia. Zgodnie z danymi PUP w Ławie występuje wysoki stopień bezrobocia wśród kobiet w wieku 40+, które wcześniej opiekowały się dziećmi i nie podejmowały pracy zarobkowej. PUP proponuje w takiej sytuacji kursy zawodowe oraz wsparcie w uzyskaniu zatrudnienia.

Ze względu na sytuację polityczną od lutego 2022 r. do Ławy przeprowadziło się sporo uchodźców z Ukrainy. W czerwcu 2022 r. zarejestrowano 200 bezrobotnych kobiet z Ukrainy z większym doświadczeniem zawodowym i wykształceniem na wyższym poziomie niż średnia dla Powiatu Ławskiego. PUP prowadzi kursy języka polskiego oraz zapewnia wsparcie w zatrudnieniu.

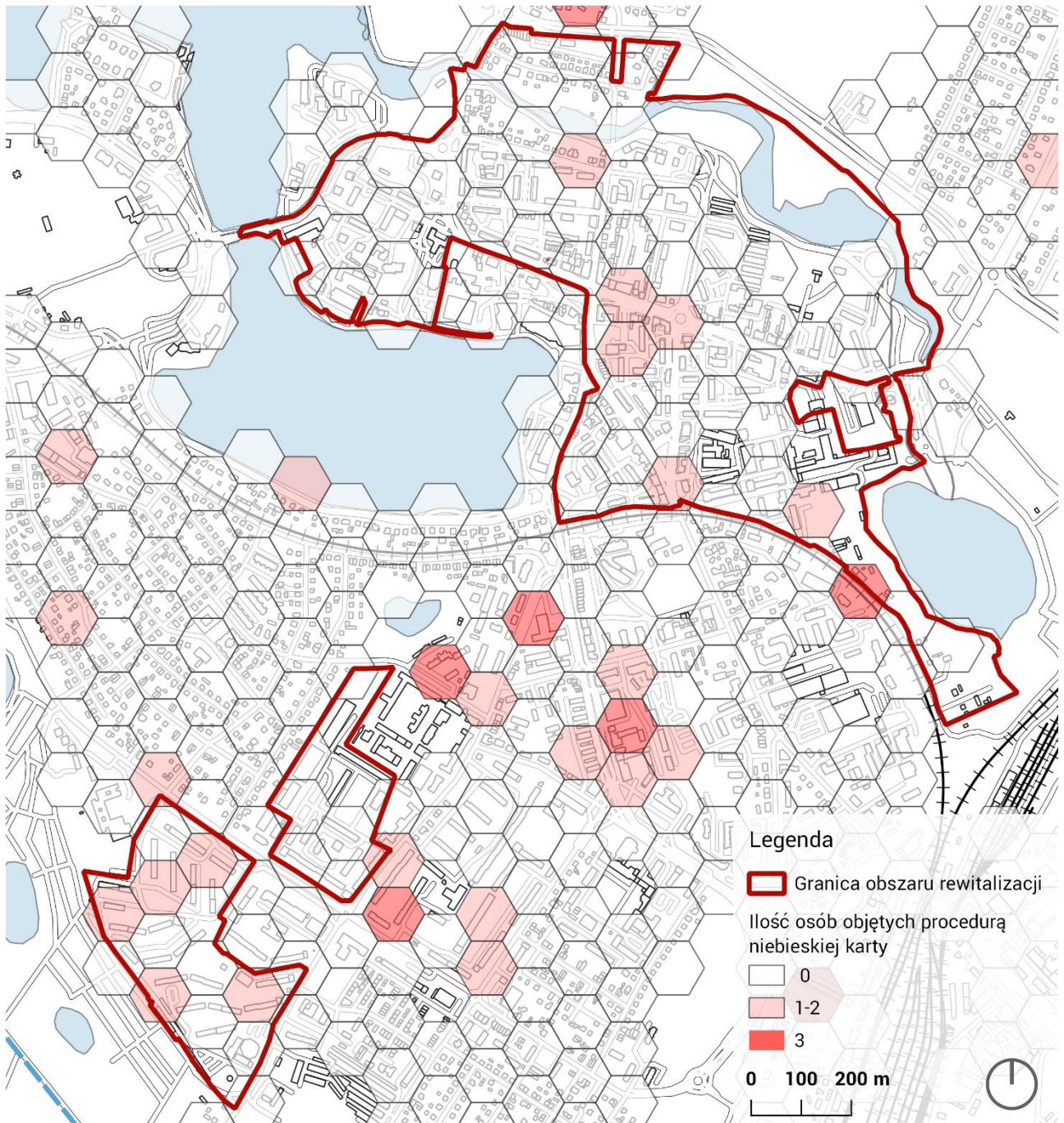
Jednym z ważnych aspektów zatrudnienia jest brak ofert dla nastolatków. Przedstawiciele szkolnego samorządu szkół podstawowych i Rady Młodzieżowej podczas wywiadów przeprowadzonych na potrzeby opracowania GPR wyrazili zainteresowanie zatrudnieniem w niepełnym wymiarze godzin oraz pracą weekendową. W kontekście poprawy kompetencji zawodowych młodzieży ważną inicjatywą prowadzoną przez PUP są pilotażowe szkolenia realizowane w ramach projektu „kadry nowoczesnej gospodarki”, których celem jest szkolenie przyszłych pracowników branży IT. Działania, obejmujące trening dla 40 osób, mają na celu umożliwienie wykonywania pracy zdalnej dla firm programistycznych.

Przemoc domowa

Na obszarze rewitalizacji występuje zjawisko przemocy domowej – w granicach obszaru rewitalizacji wszczęto 13 procedur Niebieska Karta. Najwięcej jest ich w rodzinach zamieszkujących ulice Jagiełły, Kościuszki, Królowej Jadwigi oraz rejon Podleśnego. Statystycznie nie jest to znaczące zjawisko w skali całości Ławy, choć nadal jest to problem.

W Ławie działa Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie, który pomaga rodzinom z problemem przemocy. W celach zapobiegania przemocy domowej oraz ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

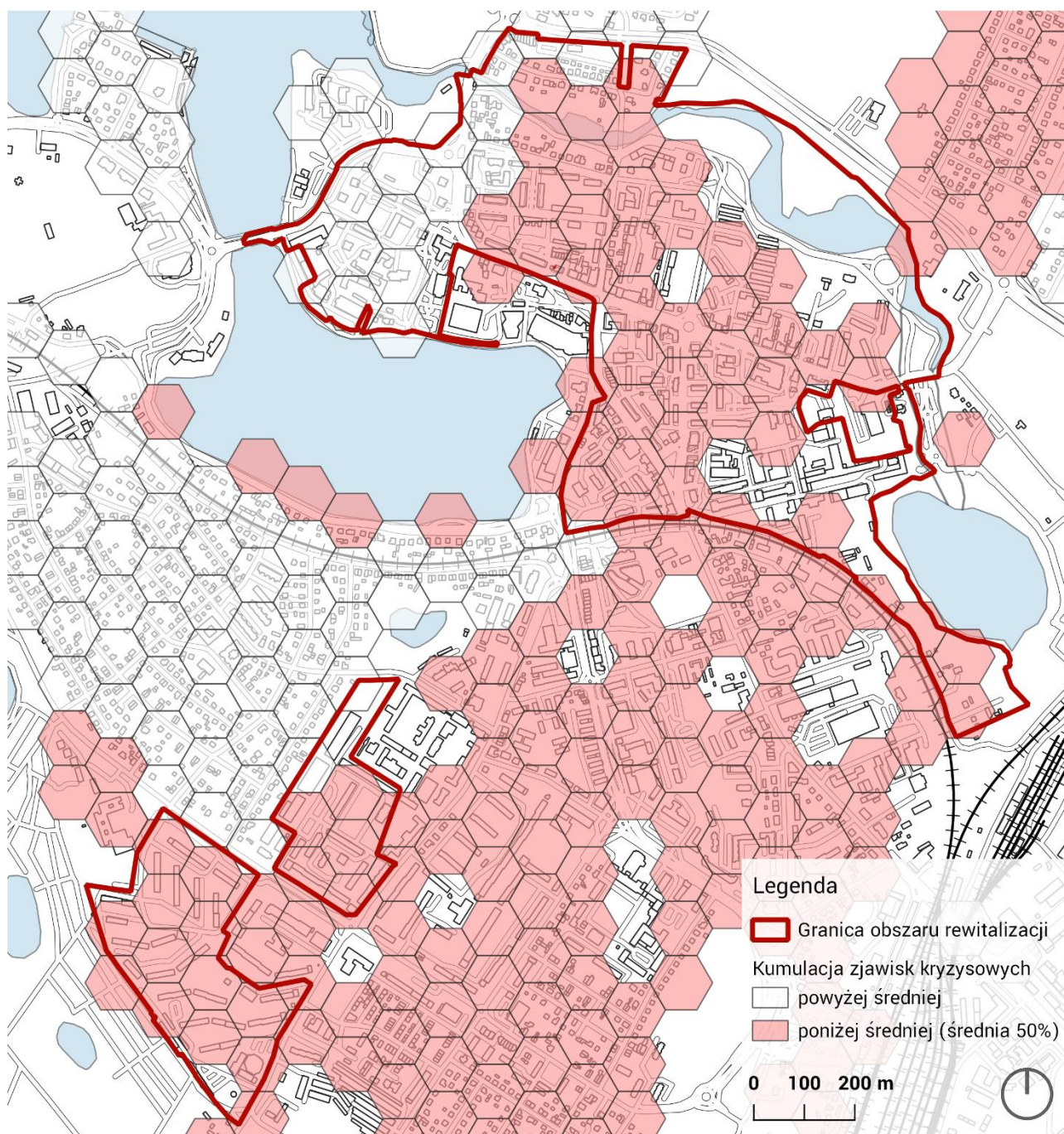
Ryc. 9 Rozmieszczenie i ilość osób objętych procedurą niebieskiej karty (źródło: opracowanie własne)

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Dla określenia poziomu uczestnictwa lokalnej społeczności w życiu publicznym posłużono się wskaźnikiem frekwencji w wyborach w 2018 r., analizowanym w szczegółowym podziale na obwody wyborcze. Cały obszar rewitalizacji, oprócz dzielnicy Stare Miasto, charakteryzuje się zdecydowanie

nizszą niż średnia dla całej Iławy frekwencją wyborczą (50,0%). Wyniki te nie odbiegają od średniej krajowej.

Ryc. 10 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. - wynik poniżej średniej [średnia = 50%] (źródło: opracowanie własne)

Kolejną analizowaną kwestią był stopień uczestnictwa mieszkańców obszaru w życiu kulturalnym.

W granicach obszaru rewitalizacji znajdują się ośrodki kultury i edukacji, obsługujące całe miasto.

Raport „Potencjał kulturotwórczy mieszkańców Ławy”, przygotowany przez Ławskie Centrum Kultury (dalej – ICK) w 2021 roku, zidentyfikował główne zainteresowania mieszkańców w strefie kultury. Zgodnie z deklaracjami badanych osób, blisko 40% respondentów uczestniczyło w wydarzeniach kulturalnych rzadziej niż raz w roku. Co szósty respondent korzystał z oferty jedynie raz w roku i niemal tyle samo uczestniczyło w działaniach raz na pół roku, natomiast 12% – raz na trzy miesiące. Co dziesiąty badany pojawia się w ICK raz w miesiącu. Jedynie niespełna 2,5% ankietowanych zadeklarowało cotygodniowe wizyty w instytucji.

Podczas rozmów z ICK, Biblioteką oraz Ławskim Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji ustalono, że najczęściej wymienianymi powodami nieuczestniczenia w organizowanych wydarzeniach były:

- brak czasu;
- niewystarczające środki finansowe;
- niewystarczająca darmowa oferta.

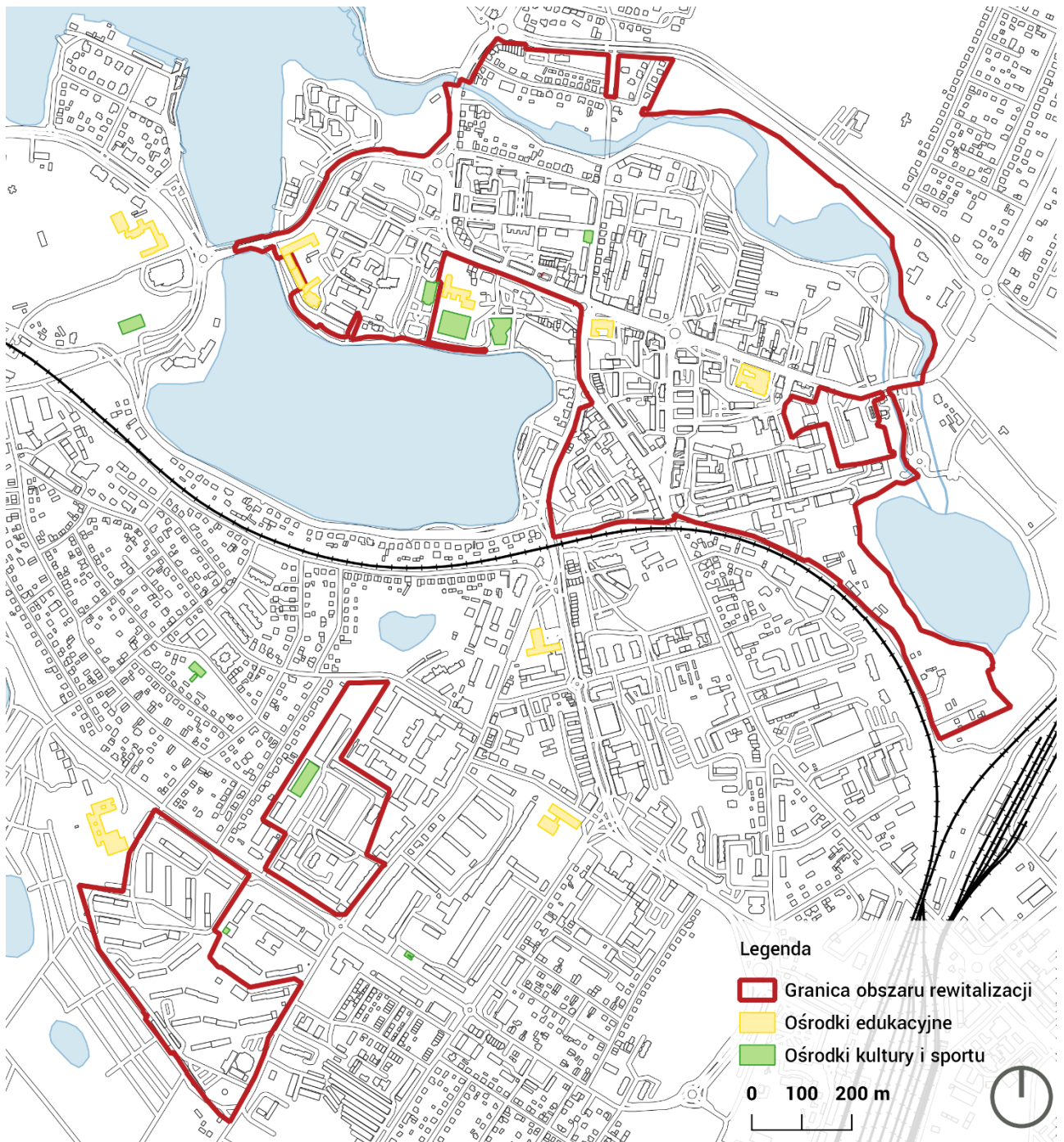
Ponadto podczas rozmów przeprowadzonych w okresie kwiecień – lipiec mieszkańcy odpowiedzieli, że nie korzystają z oferty kulturalnej z innych powodów:

- oferta kulturalna nie jest dopasowana do zainteresowań mieszkańców, a jest skierowana na turystów;
- brakuje informacji w mediach i przestrzeniach publicznych o wydarzeniach kulturalnych;
- nie są zainteresowani oferowanymi wydarzeniami.

Jednocześnie wynikiem rozmów z mieszkańcami rewitalizacji został odnotowany niski poziom relacji sąsiedzkich.

W kontekście działań kulturalnych w Ławie działa Biuro Informacji Turystycznej zapewniające informacje o dostępie do różnych form aktywności. ICK posiada także własne kanały informacyjne. Statystyki GUS wskazywały, że w okresie przedpandemijnym (2015 - 2019) organizowano rocznie od 3 do 15 imprez masowych, artystyczno-rozrywkowych i sportowych, a uczestnictwo w nich oscylowało między 13 a 36 tysiącami użytkowników, podczas gdy z oferty Domu Kultury rocznie korzystało ok. 80 -120 tysięcy osób.

Ryc. 11 Schemat lokalizacji ośrodków edukacyjnych oraz kulturalnych (źródło: opracowanie własne)

Pod względem infrastruktury kultury główne ośrodki to siedziba ICK oraz amfiteatr im. Louisa Armstronga. ICK i amfiteatr, choć są wykorzystywane, wymagają remontu i modernizacji. Dodatkowo w rejonie Centrum mieści się siedziba biblioteki. Infrastrukturę kultury w południowej części uzupełnia m.in. CAL przy Jasielskiej, osiedlowy dom Kultury oraz OPPUiPR.

Ława posiada bardzo dobry dostęp do obiektów rekreacji i sportu. Obejmują one m.in.:

1. Halę sportowo-widowiskową, ul. Niepodległości 11B – obiekt ten posiada pełnowymiarowe boiska i urządzenia do uprawiania piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki nożnej oraz piłki koszykowej; widownię z 1 250 miejscami siedzącymi, salę konferencyjną, siłownię, wypożyczalnię rowerów, salę do aerobiku. Pełni zarazem funkcję siedziby ICSTiR.
2. Centrum Turystyczno-Rekreacyjne w Ławie, pozostające w zarządzie ICSTiR. Znajduje się tu basen sportowy o długości 25 metrów, z 6 torami o głębokości od 1,4 do 1,8 m oraz miejscami dla widowni wykorzystywanymi głównie podczas zawodów, pokazów i innych imprez rekreacyjno-sportowych. Dostępny jest również basen rekreacyjny (od 1,0 do 1,3 m głębokości) oraz siłownia.
3. Stadion Miejski, ul. Sienkiewicza 1 – w jego skład wchodzi boisko główne o nawierzchni z trawy naturalnej o wymiarach 105x68m, z bieżnią mineralną i urządzeniami lekkoatletycznymi, dwa boiska boczne, siedem kortów tenisowych o nawierzchni ceglanej oraz budynek klubowy z pomieszczeniami administracyjnymi, salą konferencyjną i szatniami. Obiekt może pomieścić 5 tysięcy widzów.
4. Plaże miejskie przy ul. Kajki i ul. Chodkiewicza – na pierwszej z wymienionych znajdują się cztery boiska do gry w siatkówkę plażową.
5. Kompleksy sportowe ORLIK na osiedlu Lipowy Dwór i Lubawskie, na terenie szkoły podstawowej nr 5.
6. Bazę wioślarską z torami wioślarskimi – obejmuje budynek bazy wraz z siłownią, pomost stanowiący przystań wodną na potrzeby uprawiania wioślarstwa, sprzęt do uprawiania wioślarstwa oraz dwukilometrowy tor treningowy.
7. Miasteczko Ruchu Drogowego, u zbiegu ulic Kościuszki i Szeptyckiego.
8. Pumptrack przy parkingu na zapleczu ul. Sobieskiego.
9. Skatepark Young sport (ul. Sienkiewicza).
10. Lasek miejski z trasami zjazdowymi (ul. Sienkiewicza).

W trakcie przygotowywania Gminnego Programu Rewitalizacji w okresie kwiecień – lipiec 2022 roku przeprowadzono spotkania z instytucjami kultury, edukacji, pomocy społecznej oraz NGO,

żeby ustalić, w jaki sposób można zapewnić mieszkańcom miasta lepszy dostęp do kultury i rekreacji. Wskazano następujące aspekty:

- praktycznie wszystkie instytucje kultury i integracji mieszkańców borykają się ze zbyt ograniczoną powierzchnią lub złymi warunkami lokalowymi (brak dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, wilgoć itp.);
- z rozmów wynika, że instytucje te mogą użytkować te same lokale w różnych terminach (porach dnia/dniach tygodnia);
- jest możliwość komercyjnego wynajęcia lokali ośrodków kultury;
- młodzi przy rozmowach zaznaczyli na brak miejsc spotkań stricte dla młodzieży;
- pracownicy Ławskiego Centrum Kultury i nastoletnia młodzież zwrócili uwagę na brak lokali do zajęć muzycznych oraz prób.

Szczególłą uwagę należy zwrócić na niską efektywność użytkowania pomieszczeń w CAL oraz trudną dostępność sali dla wszystkich grup zainteresowanych (mieszkańcy, NGO, uczniowie szkół i przedstawiciele biznesu). W celu zapewnienia mieszkańcom wysokiej jakości infrastruktury kulturalnej oraz edukacyjnej należy uwzględnić w Gminnym Programie Rewitalizacji działania inwestycyjne w zakresie nowych miejsc kultury. W Lokalnym Programie Rewitalizacji zaplanowano projekt „Adaptacja dawnego Domu Weterana na cele kulturalno-edukacyjne”, którego ostatecznie nie zrealizowano.

Zd. 5 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022)
Widok na budynek Domu Weterana
(źródło: A2P2)

Zd. 6 Spacer badawczy (6 czerwca 2022)
Widok na budynek Domu Weterana
(źródło: A2P2)

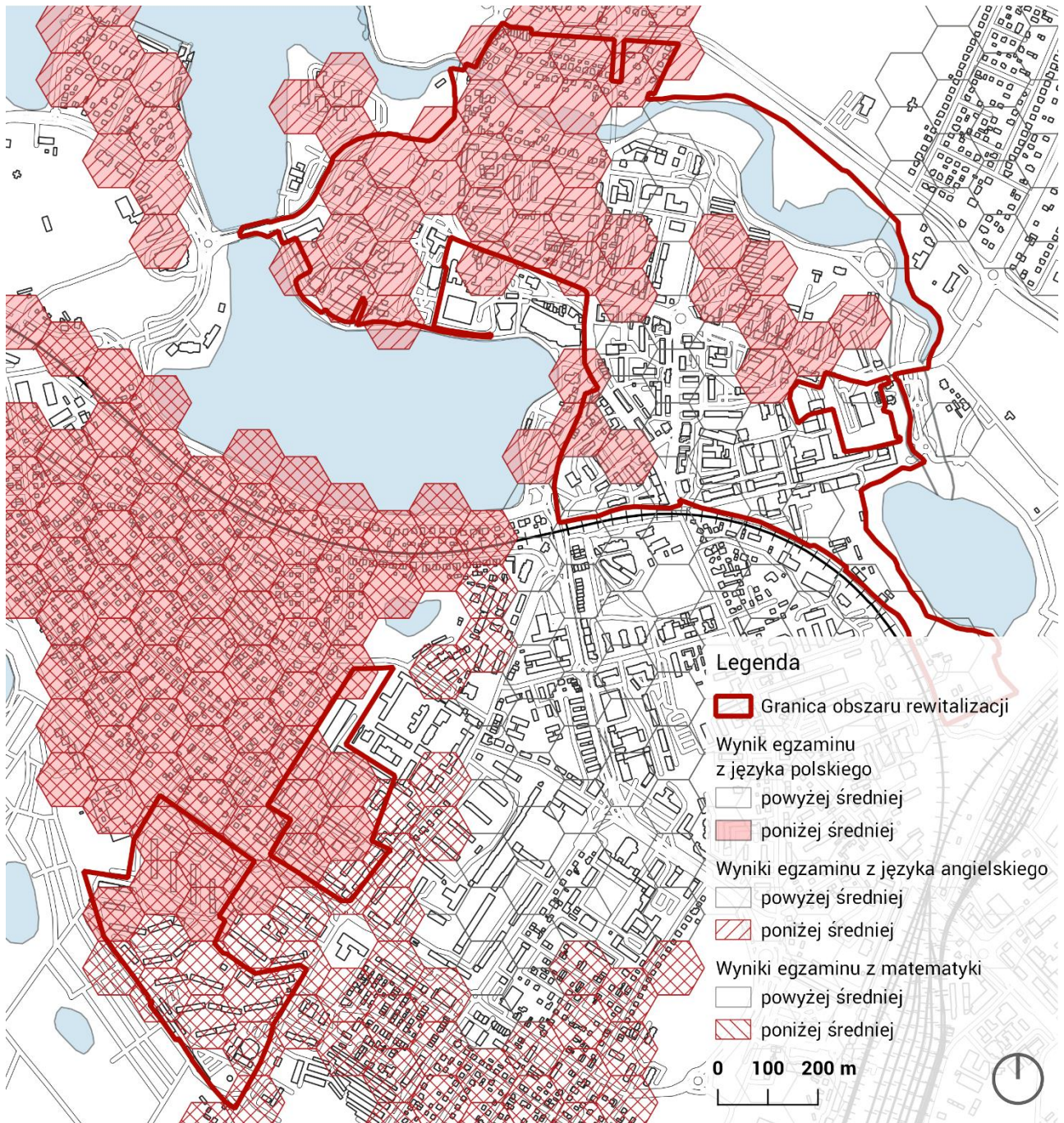
Grupy szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym

Kolejną analizowaną kwestią był problem niepełnosprawności, który w większym stopniu dotyczy osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością umysłową/intelektualną. W Ławie mieszka ok. 1 300 osób z niepełnosprawnościami, co stanowi ok. 4% populacji miasta. Wśród tej grupy główne zidentyfikowane problemy związane są z niewystarczającą jakością i dostępnością do usług opiekuńczych, barierami architektonicznymi, w tym trudnościami z dostosowaniem swojego mieszkania (nieraz w zasobie zabytkowym, utrudniającym adaptację) do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych oraz z problemami z wejściem na rynek pracy przez młode osoby z niepełnosprawnością. W CAL (osiedle Gajerek) siedzibę ma Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „Koło”, które prowadzi szereg zajęć.

Z diagnozy oraz przeprowadzonych rozmów wynika, iż jedną z grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne są osoby starsze. Najczęściej wskazywanymi problemami tej grupy jest, podobnie jak w przypadku osób niepełnosprawnych, niewystarczająca dostępność usług opiekuńczych oraz bariery architektoniczne. Należy również zauważyć, że seniorzy z obszaru rewitalizacji rzadko uczestniczą w życiu kulturalnym i społecznym miasta, co związane jest m.in. z ich stanem zdrowia, niewystarczającą informacją o wydarzeniach organizowanych w mieście, ale także ofertą niedostosowaną do ich potrzeb i ograniczoną liczbą miejsc potencjalnych spotkań.

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych istotną grupę stanowią także dzieci i młodzież, m.in. ze względu na wskazane wcześniej dysfunkcje występujące w rodzinie i problemy powielane przez dzieci i osoby wchodzące w dorosłe życie. Przeprowadzona analiza pozwoliła na stwierdzenie, że uczniowie z obszaru rewitalizacji osiągają gorsze wyniki w nauce niż ich rówieśnicy w innych częściach miasta. Uczniowie z osiedli Podleśne i Gajerek uzyskały gorsze wyniki z egzaminu matematyki, języka polskiego oraz angielskiego, natomiast uczniowie z osiedle Stare Miasto i Centrum – z egzaminu języka polskiego oraz angielskiego.

Ryc. 12 Wynik egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, języka angielskiego oraz matematyki – wynik poniżej średniej (źródło: opracowanie własne)

W punktach konsultacyjnych nastolatki przyznali, że nudzą się po zakończeniu lekcji – brakuje dla nich atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego i miejsc, gdzie mogliby realizować swoje potrzeby. Młodzież nie korzysta z istniejącej infrastruktury, np. bibliotek, ponieważ albo korzysta ze źródeł elektronicznych, jak np. e-booki albo wymienia się książkami. Przedstawiciele szkolnego

samorządu szkół podstawowych zaznaczyli, że amfiteatr nie jest przyjemnym miejscem dla spędzania wolnego czasu. Dostęp do boisk szkolnych jest możliwy, choć wymaga zorganizowania przez grupy użytkowników, ze względu na kontrolę dostępu przez zarządzających. Powodem są względy bezpieczeństwa i unikanie wandalizmu.

Przeprowadzona diagnoza wskazała, że do głównych odbiorców działań rewitalizacyjnych w zakresie społecznym należy zaliczyć:

- rodziny wymagające wsparcia (niepełne i wielodzietne);
- dzieci i młodzież;
- osoby zagrożone wykluczeniem na rynku pracy;
- osoby wymagające opieki: starsze i niepełnosprawne;
- grupy sąsiedzkie.

2.2.2. Analiza negatywnych zjawisk środowiskowych

Na terenie miasta Ława zgodnie z danymi centralnego rejestru form ochrony przyrody (stan na lipiec 2022 r.) zlokalizowane są obszary chronione:

- Park Krajobrazowy Pojezierza Ławskiego;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Dolnej Drwęcy;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ławskiego (część A i B);
- obszar Natura 2000 - Ostoja Ławska;
- obszar Natura 2000 - Lasy Ławskie.

W granicach obszaru rewitalizacji (Stare Miasto, Centrum oraz obszar przy ul. Barlickiego) znajduje się Park Krajobrazowy Pojezierza Ławskiego. Celem Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych Pojezierza Ławskiego oraz zachowanie różnorodności biologicznej ekosystemów.

Przez teren miasta Ława, w tym obszar rewitalizacji, przebiega granica Obszaru Chronionego Krajobrazu (dalej – OChK) Dolina Dolnej Drwęcy. Do obszaru rewitalizacji przylega OChK Pojezierza Ławskiego część A i B.

Rzeka Ławka oraz jeziora występujące na obszarze miasta Ława – Jeziorak Mały, Jeziorak i jezioro Ławskie – tworzą korytarze i ciągi ekologiczne, które należy zachować ze względu na ich znaczenie klimatyczne, hydrologiczne i biologiczne.

W Ławie – poza terenami lasów, wód powierzchniowych i zieleni naturalnej – występują ekosystemy miejskie terenów zieleni urządzonej (parki, skwery), cmentarzy oraz ogrodów działkowych. Ławskie parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej, zieleń uliczna i cmentarze zajmują ponad 101 ha, co stanowi 4,6% powierzchni miasta. Wartość tych terenów dla różnorodności biologicznej miasta jest bardzo różna. W granicach obszaru rewitalizacji tereny zieleni zajmują około 5 ha, co stanowi 0,13% powierzchni miasta, a 5% obszaru rewitalizacji.

Do najważniejszych terenów zieleni na obszarze rewitalizacji należą:

- park Nad Ławką;
- bulwar im. Jana Pawła II;
- park Ślimak;
- podwórka;
- ogródki działkowe;
- skwer przy ul. Gdańskiej (w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji).

Ogólnie obszar rewitalizacji jest silnie przekształcony przez człowieka, jednym z głównych wyzwań jest ochrona istniejącego drzewostanu oraz poprawa udziału zieleni w przestrzeniach publicznych obszaru rewitalizacji. Dodanie zieleni może przeciwdziałać takim problemom jak utrata bioróżnorodności czy wyzwaniami związanymi m.in. z negatywnymi efektami upałów.

Ważnym obiektem, o dużej łączności z naturalną przyrodą, jest Park nad Ławką, usytuowany w dolinie tej rzeki. Liczba i zagęszczenie drzew nie są tam zbyt duże, stanowią jednak ważne elementy struktury przyrodniczej miasta, podnosząc różnorodność biologiczną poprzez kształtowanie warunków życia dla wielu organizmów. Tereny położone w okolicy rzeki Ławki są najbardziej narażone na powódzie. Ciągły monitoring wód powierzchniowych pozwala zdiagnozować wahania ich poziomu. Dzięki temu można zaobserwować, że nie przebiegają one w sposób

dynamiczny i nie stanowią większego zagrożenia. Tym niemniej Wody Polskiej planują realizację zabezpieczeń przeciwpowodziowych na rzece.

Istotnym wyzwaniem dla obszaru rewitalizacji jest stworzenie ciągłości systemu przyrodniczego, w tym lokalnego korytarza ekologicznego. Powinno się to przyczynić do trwałości tego układu, w tym jego funkcji przyrodniczych jako błękitno-zielonej infrastruktury. Jej kształtowanie stanowi podstawowe narzędzie w działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu w układach osadniczych.

Jednym z negatywnym zjawisk środowiskowych występujących na obszarze rewitalizacji są dzikie wysypiska śmieci. Podczas spacerów badawczych zauważono kilka dzikich wysypisk śmieci m.in. w następujących lokalizacjach:

- teren bezpośrednio przylegający do parku przy garażach koło domu przy ul. Kościuszki 39a;
- obszar przy ul. Jana III Sobieskiego (dawny Dom Weterana);
- obszar pomiędzy ul. Jasielską oraz ul. Gdańska (Gajerek);
- skwer przy ul. Gdańskiej;
- obszar wieży ciśnień przy ul. 1 Maja;
- obszar wzdłuż ul. Jagiełły.

Zd. 7 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022)
Teren obok wieży ciśnień przy ul. 1-go Maja
(źródło: A2P2)

Zd. 8 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022)
Teren przylegający do parku nad Ławką
(źródło: A2P2)

Dzikie wysypiska śmieci wpływają negatywnie na walory estetyczne krajobrazu, zanieczyszczają glebę, wody powierzchniowe i podziemne, zwiększają ryzyko pożaru, emitują nieprzyjemny odór

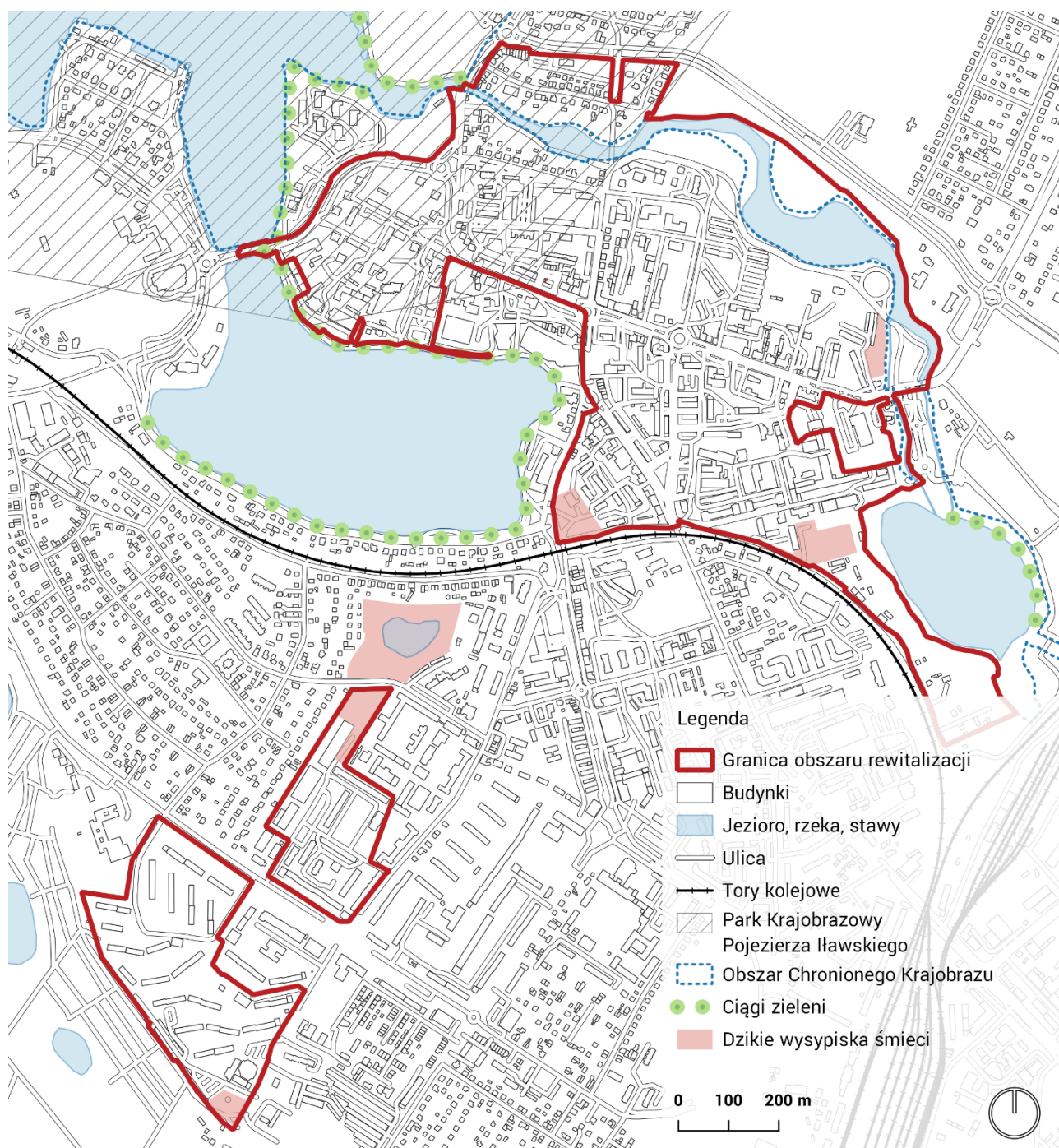
z substancji organicznych, powodują zagrożenie epidemiologiczne oraz mogą prowadzić do zatrucia zwierząt traktujących śmieci jako pokarm.

W trakcie dyskusji z mieszkańcami wskazywano na problem związany z niewystarczającym poziomem utrzymania zieleni i przestrzeni wspólnych. Jako przykłady przestrzeni wymagających dalszych zmian, w szczególności: podwórko przy ul. Jasielską, poprawa zagospodarowania placu Władysława Bandurskiego.

Na całym obszarze rewitalizacji, zgodnie z danymi ze strony <https://airly.org> (w terminie lipiec 2022 roku), nie zaobserwowano przekroczenia stężenia PM10 i PM2,5. Czujniki odczytują w czasie rzeczywistym serię parametrów na temat bieżącego stanu powietrza w danej lokalizacji. W obszarach zabudowy wzdłuż ulic Tadeusza Kościuszki, Grunwaldzkiej oraz Wiejskiej występuje jednak zjawisko kumulacji zanieczyszczeń, przede wszystkim komunikacyjnych. Proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń jest tam utrudniony poprzez duże natężenie ruchu samochodowego.

Jeśli chodzi o inne przekroczenia norm środowiskowych lub nagromadzenia odpadów, to w obszarze rewitalizacji nie stwierdzono innych znaczących przekroczeń standardów środowiskowych oprócz niewielkiego przekroczenia norm hałasu wzdłuż linii kolejowych relacji Warszawa – Gdańsk, Toruń – Olsztyn oraz Płock – Gdańsk.

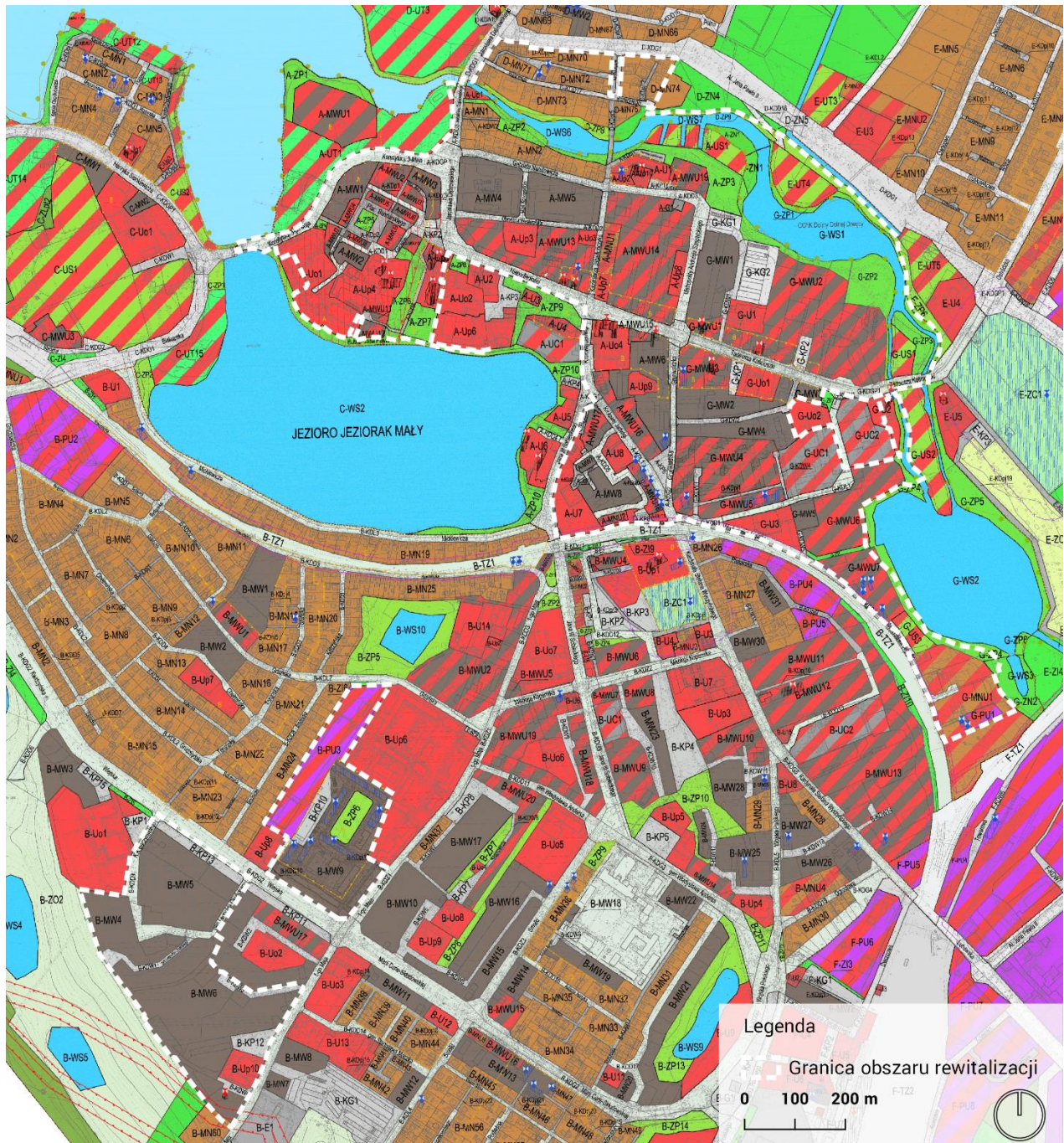

Ryc. 13 Schemat lokalizacja zieleni oraz dzikich wysypisk śmieci (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, stan na sierpień 2022 r.)

2.2.3. Analiza negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych

Diagnoza funkcjonalno-przestrzenna przedstawia rozmieszczenie względem siebie poszczególnych funkcji i typów zagospodarowania terenu oraz wskazuje na niewystarczająco zorganizowane struktury przestrzenne, generujące problemy w ich użytkowaniu.

Ryc. 14 Rysunek Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Iławy, uchwalonego Radą Miejską w Iławie z dnia 23 kwietnia 2018 r. nr LIII/466/18

Miasto Ława jest rzadkim w skali kraju przypadkiem: cały obszar miasta został pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Pozwala to na kontrolowany rozwój przestrzenny miasta, zgodnie z polityką przestrzenną określoną w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Obszar rewitalizacji ma zróżnicowaną strukturę przestrzenną o stosunkowo wyraźnym układzie. W jego obrębie można wyróżnić takie elementy jak Stare Miasto, Centrum, Gajerek i Podleśne, tereny przemysłowe oraz strukturalne kliny zieleni.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się różnymi formami zabudowy. Zgrupowana i intensywna zabudowa śródmiejska zlokalizowana jest w centralnej części obszaru, natomiast tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej znajdują się na północnym skraju terenu (ulice Barlickiego oraz Narutowicza). Centrum miasta stanowi zwarta tkanka o funkcji mieszkaniowo- usługowej. Jest to również miejsce koncentracji większości usług publicznych, tj. Urzędu Miasta Ławy, kina, poczty, banków, sklepów oraz szkół. Dominujący tu typ zabudowy to kamienice o wysokości od dwóch do pięciu kondygnacji, pełniące funkcję mieszkaniową, z usługami w parterach. W obrębie centrum znajdują się też bloki wielorodzinne. Wykształcona jest tam przede wszystkim przestrzeń prywatna oraz częściowo przestrzeń sąsiedzka.

Zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej usytuowane są w części południowo-zachodniej miasta (Podleśne) i posiadają własne zaplecze handlowe, kulturalne i oświatowe oraz tereny rekreacyjne.

Tereny, na których nie wykrystalizował się jeden typ zabudowy, zaliczono do zabudowy mieszanej.

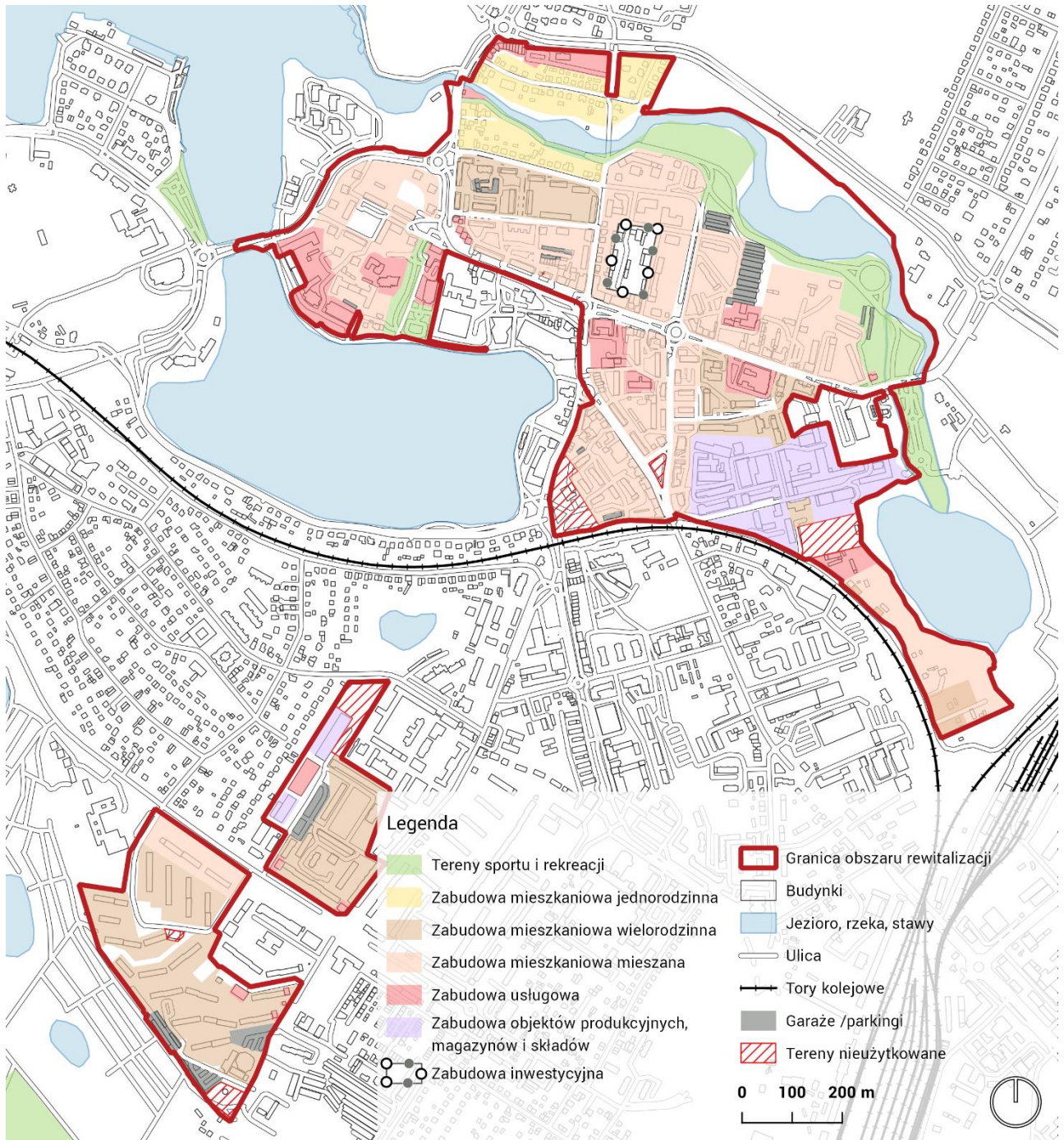
Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są również budynki w całości przeznaczone pod funkcje usługowe. Najczęściej znajdują się w nich usługi użyteczności publicznej, tj. szkoły, MOPS, sklepy i inne funkcje.

Część południowo-wschodnia to głównie tereny o funkcji produkcyjno-składowej, zlokalizowane przede wszystkim po wschodniej stronie linii kolejowej. Znajdują się tu m.in. firmy RSY S.A. i CSY S.A., zajmujące się m.in. naprawami silników oraz produkcją części samochodowych. Na obszarze

tym swoje siedziby mają także drobne zakłady produkcyjne. Zabudowa przemysłowa obecna jest także na osiedlu Gajerek.

Na całym obszarze rewitalizacji znajdują się garaże oraz parkingi w obrębie osiedli mieszkaniowych.

Ryc. 15 Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji (źródło: opracowanie własne)

Na obszarze rewitalizacji znajdują się tereny o funkcjach poprodukcyjnych w obszarze zabudowy mieszkaniowej rejonie ul. Jasielskiej (obszar po zakładzie karnym). Obszary te nie są użytkowane, podobnie jak teren dawnego Domu Weterana przy ul. Jana III Sobieskiego.

W rejonie ulic Kościuszki i Szeptyckiego od 2022 roku realizuje się inwestycja mieszkaniowa.

Zd. 9 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022)
Okolice ulic Kościuszki i Metropolity Andrzeja
Szeptyckiego
(źródło: A2P2)

Zd. 10 Spacer badawczy (4 lipca 2022)
Obszar dawnego zakładu karnym w rejonie
ul. Jasielskiej
(źródło: A2P2)

Struktura komunikacyjna

Po analizie struktury przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji zbadano dostępność komunikacyjną poszczególnych typów terenów.

W obrębie analizowanej struktury miejskiej znajdują się takie bariery jak główne ciągi komunikacyjne oraz dolina rzeki Ławka, trudna do przekroczenia z powodu małej liczby przepraw.

Ciągły ruch samochodowy o wysokim natężeniu ogranicza swobodny ruch pieszy przez ul. Niepodległości i ul. Kościuszki, wzmacnia zanieczyszczenie powietrza, potęguje hałas i zagraża bezpieczeństwu użytkowników tej części miasta. Ul. Niepodległości odcina Stare Miasto od obszaru Centrum. Klasa techniczna oraz fakt, że jest to droga krajowa, ogranicza możliwości zmiany jej charakteru. Możliwość zmiany charakteru tej ulicy jest potencjalnie możliwa dzięki wykorzystaniu al. Jana Pawła II jako możliwej nitki obwodnicowej w śródmieściu Ławy. W obecnym kształcie ulica ta ogranicza komfort jej używania dla pieszych.

Zd. 11 Spacer badawczy (6 sierpnia 2022)
Okolica ul. Niepodległości
(źródło: A2P2)

Zd. 12 Spacer badawczy (6 sierpnia 2022)
Okolica ul. Niepodległości
(źródło: A2P2)

Nadal nierozwiązany pozostaje problem utrudnień, jakie w ruchu samochodowym w Iławie powoduje znajdujące się w centrum miasta skrzyżowanie drogi wojewódzkiej 536 (ul. Grunwaldzka) z linią kolejową E-65. Jest to bardzo uczęszczany szlak kolejowy, w związku z czym dość często przejazd kolejowy jest zamykany, co powoduje długie korki, utrudniając przemieszczanie się nie tylko mieszkańców, ale również służb ratunkowych (m.in. mającej w pobliżu siedzibę straży pożarnej).

Kolejny problem na obszarze rewitalizacji to odnotowane niebezpieczne zachowania kierowców na drogach publicznych oraz w kwartałach zabudowy wielorodzinnej. Mieszkańcy osiedla Podleśne zaznaczyli, że bardzo niebezpiecznym miejscem jest odcinek ul. 1-go Maja od kościoła do lasu, szczególnie w sezonie zimowym. Na osiedlu Gajerek istnieje problem tranzytowego poruszania się przez podwórko do parkingu oraz budynków usługowych przy ul. Jasielskiej, w tym CAL.

Dużym wyzwaniem dla mieszkańców osiedla Gajerek jest brak przejścia pomiędzy ul. Jasielską a ul. Gdańską. Po rozbiorce ogrodzenia zakładu karnego pozostał ponadmetrowy murek, stanowiący barierę przestrzenną. Niektórzy mieszkańcy osiedla Gajerek, żeby skrócić drogę do domu, do pracy albo ośrodków usług społecznych, decydują się na ryzykowne przeskakiwanie.

Zd. 13 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022)
Widok z ul. Gdańskiej w stronę osiedla Gajerek
(źródło: A2P2)

Zd. 14 Spacer badawczy (4 lipca 2022)
Przejście wzdłuż muru dawnego zakładu
karnego do osiedla Gajerek (źródło: A2P2)

Znaczący problem stanowi brak albo zły stan dróg (ul. Jagiełły, zjazdy z ul. Królowej Jadwigi) i infrastruktury dla pieszych. Osoby starsze, w tym z ograniczoną mobilnością, zwracały uwagę, że nie wychodzą z domu ze względu na niski poziom dostępności w przestrzeniach publicznych.

Zd. 15 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022)
Widok w ul. Jagiełły wzdłuż torów kolejowych
(źródło: A2P2)

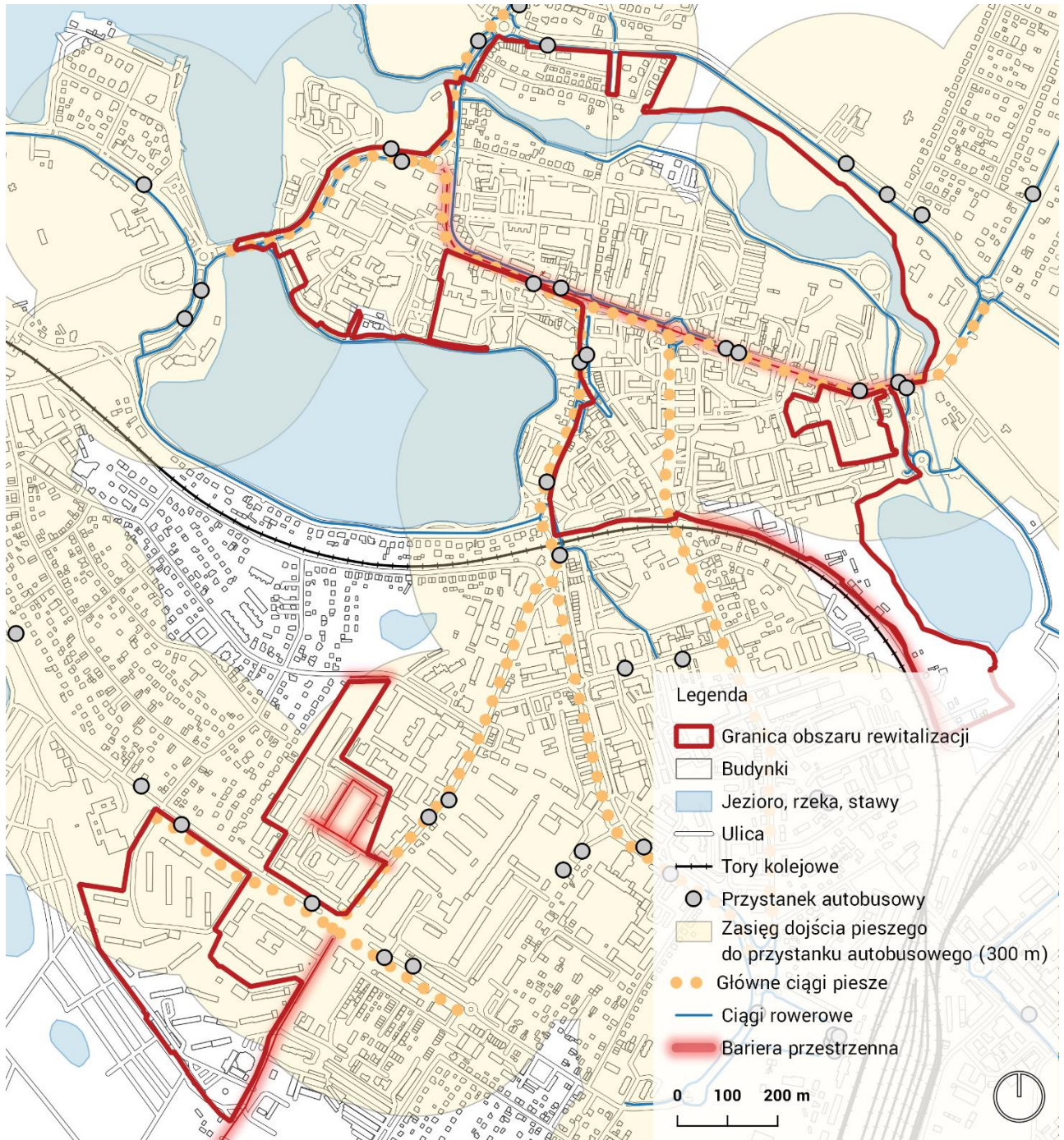

Zd. 16 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022)
Widok podwórka przy ul. Jasielskiej 2
(źródło: A2P2)

W strukturze przestrzennej obszaru rewitalizacji wyodrębniono także główne ciągi piesze, wyznaczone w poszczególnych częściach miasta. Zdecydowana większość z nich znajduje się na obszarze samego centrum Iławy. W północnej części miasta znajdują się rozbudowane ciągi

rowerowe, brakuje ich natomiast na południu, zwłaszcza połączeń rejonu Podleśne i Gajerek z centrum miasta oraz lasem. Wykształcone ciągi piesze i rowerowe charakteryzują się niską jakością. Jej atrakcyjność obniża ponadto brak ciągłości przestrzeni publicznych w tkance miejskiej.

Ryc. 16 Struktura komunikacyjna (źródło: opracowanie własne na podstawie OSM)

W Ławie funkcjonuje miejska komunikacja autobusowa, obsługiwana przez Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Ławie. Zasięg dojazdu pieszo do przystanku autobusowego wynosi około 300 metrów, czyli 3 do 5 minut. Większe odległości dojazdu pieszo do przystanków odnotowano w rejonie ul. Jagiełły oraz południowej części osiedla Podleśnego.

Przestrzenie publiczne i półpubliczne

Przestrzenie publiczne, istotny element struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta, pełnią ważną funkcję na obszarze rewitalizacji jako miejsce spotkań i integracji mieszkańców, rekreacji oraz kultury. Przestrzenie publiczne, istotny element struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta, pełnią ważną funkcję na obszarze rewitalizacji jako miejsce spotkań i integracji mieszkańców, rekreacji oraz kultury.

Niska jakość przestrzeni publicznych wpływa na ich odbiór przez mieszkańców i odwiedzających. Przestrzeń nie uwzględniająca wymogów funkcjonalnych – pozbawiona siedzisk, zieleni, atrakcji, będzie negatywnie wpływać na komfort i sposoby użytkowania. Przestrzenie, które są projektowane anonimowo i generycznie, bez wyróżniających elementów, osadzonych w historii miejsca, sprawiają, że ich użytkownicy nie traktują ich jako miejsc, z którym odczuwają związek.

Na obszarze rewitalizacji występują znaczne różnicowanie w zakresie stanu przestrzeni publicznych. Mimo poczynionych, w tym zakresie inwestycji, wciąż liczne miejsca charakteryzuje niska jakość i dostępność – od tych ważniejszych, służących wszystkim mieszkańcom miasta, do małych przestrzeni stanowiących centra lokalnych społeczności. Do najważniejszych wad zalicza się:

- niedostosowanie do potrzeb mieszkańców;
- braki infrastruktury wypoczynkowej (np. ławki);
- istotne bariery przestrzenne (ograniczające możliwość poruszania się pieszo);
- niewielki udział zieleni publicznej;
- zanieczyszczenie reklamami.

Złe zagospodarowanie przestrzeni publicznej może mieć daleko idące konsekwencje. Zniechęca mieszkańców do korzystania z tych przestrzeni lub prowadzi do zwiększenia poczucia zagrożenia.

W konsekwencji znikają miejsca spotkań i aktywności społeczności na najniższym, lokalnym poziomie.

Zgodnie z wynikami diagnozy zidentyfikowano przestrzenie publiczne, które nie spełniają oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji:

- plac Bandurskiego;
- park przy Ślimaku;
- skwer przy ul. Gdańskiej;
- las przy ul. 1-go Maja;
- rejon wieży cieśninie przy ul. 1-go Maja.

Zd. 17 Spacer badawczy (9 czerwca 2022)
Widok na plac Władysława Bandurskiego

(źródło: A2P2)

Zd. 18 Spacer badawczy (4 lipca 2022)
Widok na skwer przy ul. Gdańskiej

(źródło: A2P2)

Zd. 19 Spacer badawczy (4 lipca 2022)
Widok na teren przy lesie
(źródło: A2P2)

Zd. 20 Spacer badawczy (4 lipca 2022)
Widok na wieżę ciśnień przy u. 1 Maja
(źródło: A2P2)

Przestrzenie sąsiedzkie

Dla mieszkańców miasta Ława ważnym elementem w systemie miasta są podwórka. Z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy negatywnie oceniają zarówno zagospodarowanie i poszczególne elementy znajdujące się na podwórkach, jak i ich funkcjonalność:

- podwórko przy ul. Jasielskiej 2,
- plac zabaw przy ul. Baczyńskiego 4;
- boisko przy ul. Brata Alberta 6;
- podwórko przy ul. Kościuszki 15-17;
- podwórko przy ul. Kościuszki 27;
- podwórko przy ul. Kościuszki 29;
- podwórka obszaru Podleśne;
- boisko przy ul. Niepodległości 12.

Kolejnym istotnym czynnikiem podnoszącym jakość przestrzeni publicznych i półprywatnych jest odpowiednie oświetlenie. Niewystarczającą liczbę punktów oświetleniowych odnotowano przede

wszystkim na osiedlach Gajerek oraz Podleśne. Brakuje ich przede wszystkim w przestrzeniach podwórkowych i międzyblokowych.

Istniejące podwórka wymagają modernizacji nie tylko technicznej, ale także społecznej.

Zd. 21 Spacer badawczy (8 czerwca 2022) Podwórko przy ul. Kościuszki 27 (źródło: A2P2)

Zd. 22 Spacer badawczy (8 czerwca 2022) Podwórko przy ul. Kościuszki 15-17 (źródło: A2P2)

Podczas opracowywania Programu zostały przeprowadzone spotkania i warsztaty projektowe z mieszkańcami osiedla Gajerek. Konsultacje miały na celu zebranie opinii mieszkańców i mieszkanek na temat sposobu zagospodarowania podwórza ul. Jasielskiej:

- ustalenie potrzeb mieszkańców i mieszkanek, poznanie ich opinii (posłużą one do opracowania ostatecznej wersji koncepcji zagospodarowania terenu), ustalenie szczegółowych rozwiązań i uzgodnienie priorytetów;
- włączenie społeczności lokalnej we współdecydowanie o wyglądzie podwórka.

Najważniejsze kwestie, które podniesiono, to:

- podział funkcjonalny przestrzeni: strefa placu zabaw, strefa boiska, strefa odpoczynku z obiektami małej architektury;
- podwórkowa zieleń: konieczność zachowanie istniejącej zieleni, pielęgnacja oraz nasadzenie krzewów, aby zapobiegać parkowaniu na podwórzu;
- dostępność podwórka dla osób ze szczególnymi potrzebami: remont chodnika przy ul. Jasielskiej 2 i budowa chodników przy ul. Jasielskiej 3 i 4;
- bezpieczeństwo: zmiana organizacja ruchu na podwórku, instalacja monitoringu;

- powiązanie z miastem: połączenie osiedla z ul. Gdańską i usuwanie barier przestrzennych.

Przestrzenie publiczne i półpubliczne, służące przede wszystkim lokalnym społecznościom posiadają duży, lecz tylko częściowo wykorzystany potencjał. Mogą się one stać przyjaznym miejscem do aktywnego życia sąsiedzkich społeczności i znacząco przyczynić się do zadowolenia mieszkańców. Mogłyby się tam także znaleźć miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej, wzmacniające lokalny potencjał ekonomiczny takie jak. Aktywne partery (sklepy i usługi z wyjściami na przestrzeń publiczną), lokalizacja nowych kiosków i pawilonów bądź dopuszczenie okazyjnej sprzedaży (zakwalifikowanie przestrzeni jako miejsca handlu, dopuszczenie dzierżawy przestrzeni)

Wytyczne w zakresie zmian struktury przestrzennej obszaru rewitalizacji powinny zatem dotyczyć:

- poprawy dostępności i jakości przestrzeni publicznych oraz kreowania systemu spójnych, powiązanych funkcjonalnie i atrakcyjnych społecznie ciągów;
- wytworzenia nowych miejsc centrowczych istotnych w skali nie tylko obszaru rewitalizacji, ale też całego miasta;
- reorganizacji terenów poprodukcyjnych.

2.2.4. Analiza negatywnych zjawisk technicznych

W diagnozie technicznej zweryfikowano stan techniczny zabudowy ze szczególnym uwzględnieniem budynków mieszkalnych oraz obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

Obszar rewitalizacji to w znacznej części spójne założenie. W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowana jest największa liczba budynków ujętych w ewidencji zabytków, w tym także układ urbanistyczny Starego Miasta.

Na terenie miasta obowiązują następujące strefy ochrony konserwatorskiej układów urbanistycznych oraz ekspozycji:

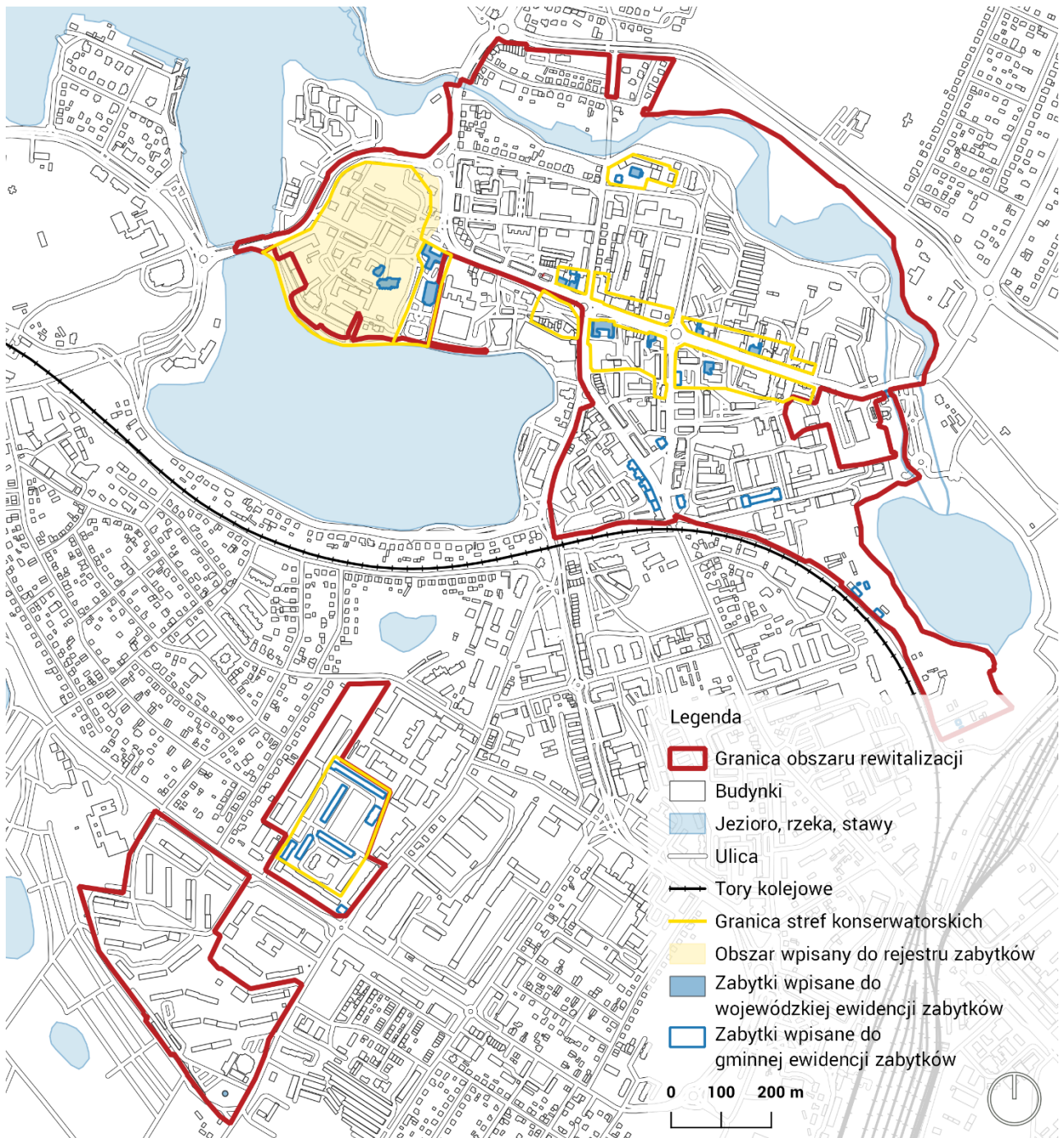
- strefa „A” – obszar pełnej ochrony konserwatorskiej obejmujący obszar Starego Miasta oraz fosy staromiejskiej z przyległym terenem;

- strefa „B” – obszar obejmujący substancję zabytkową pochodzącą z 1. połowy XX wieku, stanowiącą układ zabudowy śródmiejskiej oraz zespoły zabudowy jednorodzinnej.

Na obszarze rewitalizacji występują zabytki nieruchome, obszary zabytków archeologicznych wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków oraz wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. W Ławie do najstarszych zabytków charakterystycznych dla okresu związanego z działalnością zakonu krzyżackiego należą układ urbanistyczny Starego Miasta oraz Kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego z początku XIV w. Na obszarze miasta najliczniej reprezentowane są zabytki z XIX w. i XX w., do których należą ratusz z lat 1910 – 1913 r., kinoteatr z 1916-1922 i szkoła neogotycka z 1899 r. Przez miasto Ławę przebiega szlak żeglugi śródlądowej Kanału Elbląskiego, uznany za pomnik historii „Kanał Elbląski” – w granicach administracyjnych miasta jest to obszar drogi wodnej łączący jeziora Jeziorak i Mały Jeziorak wraz z jazem Ława.

Ryc. 17 Lokalizacja obszarów i zabytków wpisanych do wojewódzkiej oraz gminnej ewidencji zabytków (źródło: opracowanie własne na podstawie danych rejestru zabytków i MPZP miasta Ława, stan na sierpień 2022 r.)

Zgodnie z danymi ITBS i Spółdzielni Mieszkaniowej "PRACA" zdecydowana większość zabudowy jest w dobrym stanie technicznym. Wymaga ona jedynie dokonywania bieżących konserwacji i remontów wynikających z normalnego użytkowania.

Jednakże na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano również obiekty w bardzo złym stanie. Najgorszym stanem technicznym charakteryzuje się zabudowa mieszkaniowa wzdłuż ul. Jagiełły. W większości budynków nie ma łazienek w mieszkaniach ani centralnego ogrzewania. Budynki te ogrzewane są piecami na drewno i węgiel.

Drugim istotnym skupiskiem zabudowy o niskim stanie technicznym jest obszar Centrum, gdzie dominuje historyczna zabudowa przy ul. Niepodległości oraz ul. Kościuszki. W granicach osiedla Centrum widoczna jest przede wszystkim koncentracja zabudowy mieszkaniowej (kamienicznej, z problemami technicznymi) oraz terenów przemysłowych. Wymagają one podjęcia natychmiastowych działań zabezpieczających oraz przeprowadzenia rzetelnych ekspertyz technicznych i konserwatorskich, a docelowo – remontów i modernizacji.

W trakcie realizacji LPR przeprowadzono termomodernizacje komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Jasielskiej. Na osiedlu Gajerek obecnie jest wymagany remont budynku mieszkalnego przy ul. Wiejskiej 2A oraz rozbiórka budynku przy ul. Jasielskiej 1E.

Tabela 3. Lista obiektów w złym oraz bardzo złym stanie technicznym. Źródło Ławski TBS

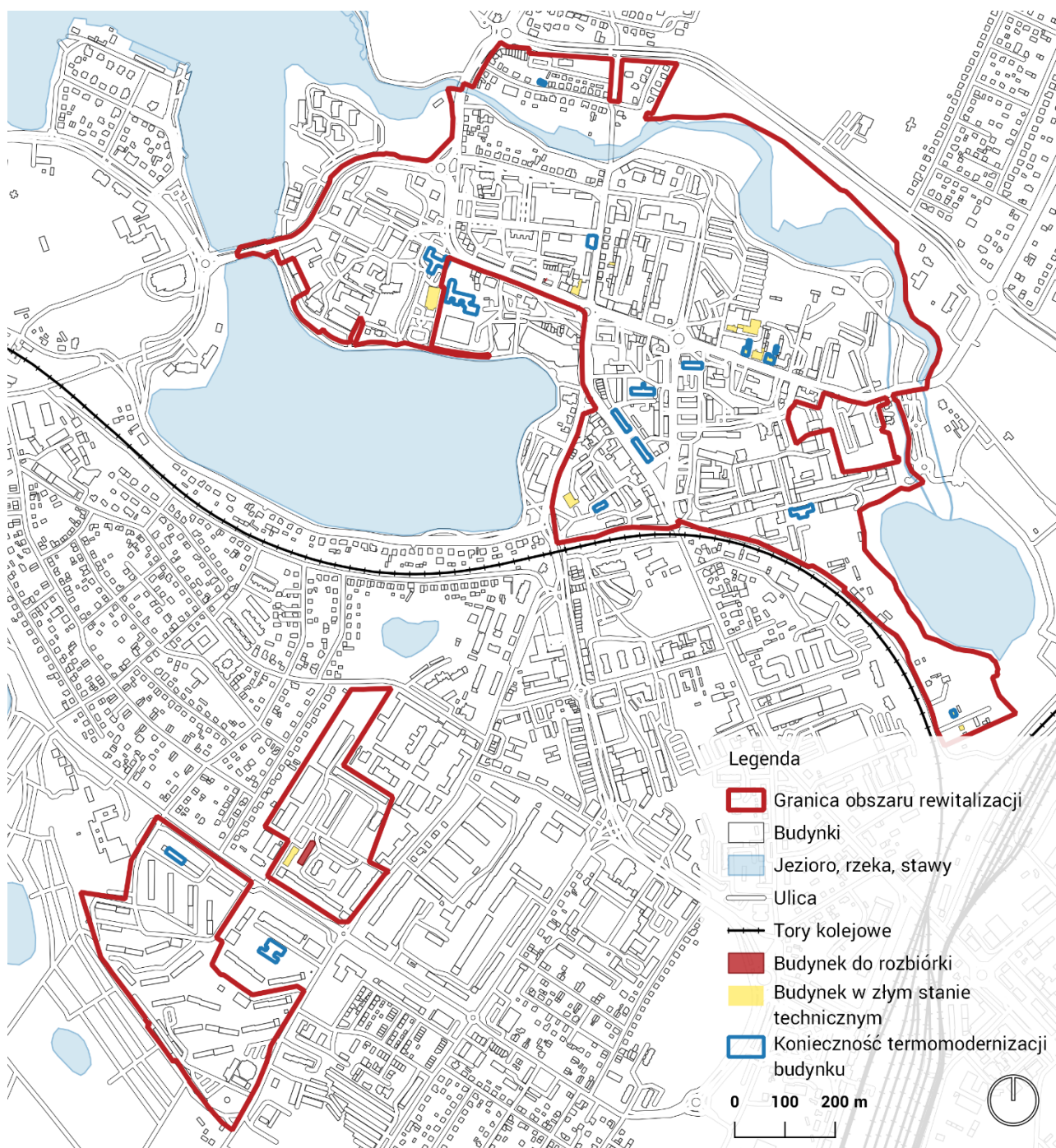
Nr	Ulica	Nr domu	Rok budowy	Rodzaj	Stan techniczny
1	Barlickiego	9	-	Budynek mieszkalny	bardzo zły
2	Jagiellończyka	6A	1901	Budynek mieszkalny	zły
3	Jagiełły	6	1916	Budynek mieszkalny	bardzo zły
4	Jagiełły	7	1925	Budynek mieszkalny	bardzo zły
5	Jasielska	1E	1896	Budynek mieszkalny	bardzo zły
6	Kościuszki	25	1901	Budynek mieszkalny	zły
7	Kościuszki	27	1901	Budynek mieszkalny	bardzo zły
8	Kościuszki	29	1905	Budynek mieszkalny	zły
9	Kościuszki	29B	-	Budynek mieszkalny	zły
10	Niepodległości	4	1901	Budynek mieszkalny	zły
11	Wiejska	2A	1910	Budynek mieszkalny	bardzo zły
12	Niepodległości	13A	-	Kinoteatr "Pasja"	zły

Ze złym stanem technicznym budynków jest brak centralnego ogrzewania oraz nierzadko problem ubóstwa energetycznego, wynikający z sytuacji materialnej mieszkańców danego obszaru. Na obszarze rewitalizacji termomodernizacji wymagają następujące budynki użyteczności publicznej oraz wielorodzinne:

- budynek Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Niepodległości 11a;
- budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Kazimierza Jagiellończyka 3;
- budynek Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przy ul. Grunwaldzkiej 6a;
- budynek użyteczności publicznej Powiatu Ławskiego mających swoje siedziby na terenie miasta Ławy;
- budynek mieszkalny przy ul. Barlickiego 9;
- budynek mieszkalny przy ul. Jagiełły 1C;
- budynek mieszkalny przy ul. Jagiełły 6;
- budynki mieszkalne przy ul. Kościuszki 25, 27, 29, 29B (przyłączenie do sieci ciepłowniczej);
- budynek mieszkalny przy ul. Królowej Jadwigi 24A (ocieplenie elewacji);
- budynek mieszkalny przy ul. Kościuszki 12;
- budynki mieszkalne przy ul. Królowej Jadwigi 7 i 9;
- budynek mieszkalny przy ul. Wiejskiej 9.

Ryc. 18 Schemat analizy negatywnych zjawisk technicznych (źródło: opracowanie własne, stan na sierpień 2022 r.)

2.2.5. Analiza negatywnych zjawisk gospodarczych

Diagnoza gospodarcza stanowi dopełnienie diagnozy społecznej. Silnie koresponduje również z diagnozą przestrzenno-funkcjonalną obszaru rewitalizacji. Zgodnie z Ustawą odnosi się ona w szczególności do analizy stopnia przedsiębiorczości oraz kondycji lokalnych przedsiębiorstw. Wstępem do analizy tych zagadnień jest charakterystyka przestrzennego wymiaru prowadzonej działalności gospodarczej. Wskazano, w tym względzie lokalizację budynków biurowych, handlowych i produkcyjnych. Ponadto analizą objęto rozmieszczenie głównych ulic handlowych obszaru rewitalizacji, a także lokalizację pustych lokali użytkowych.

O poziomie przedsiębiorczości świadczy wskaźnik przedsiębiorczości, który może być wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 osób zamieszkujących dany obszar. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2021 r. na 1000 mieszkańców miasta Ława przypadało blisko 103 podmiotów gospodarki narodowej (w 2020 r. – 100). W kraju wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 127 (w 2020 r. – 122), natomiast w województwie warmińsko-mazurskim wynosił blisko 100 podmiotów (w 2020 r. – 96).

Struktura podmiotów według klas wielkości wskazuje, iż przeważającą część, podobnie jak w roku ubiegłym, stanowiły podmioty o liczbie pracujących do 9 osób (95,7% ogólnej liczby podmiotów). Udział podmiotów o liczbie pracujących 10–49 osób wyniósł 3,3%, a jednostek o liczbie pracujących powyżej 50 osób – 1%.

W 2021 r. nastąpił wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 1,7%) oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej (o 4,5%).

Obszar rewitalizacji stanowi centrum życia gospodarczego miasta Ława. Największa koncentracja firm występuje wzdłuż ul. Niepodległości, w tym plac Bandurskiego, ul. Kościuszki, ul. Królowej Jadwigi oraz ul. Wiejskiej. Podmioty prowadzące działalność usługową lub handlową rozproszone są po całym analizowanym terenie, natomiast obiekty przemysłowe zlokalizowane są przede wszystkim we wschodniej części rejonu Centrum, przy ul. Grunwaldzkiej oraz Gajerek.

W parterach budynków wielorodzinnych zwykle usytuowane są lokale użytkowe, w szczególności wzdłuż ulic o natężonym ruchu pieszym lub kołowym (ulice Kościuszki, Królowej Jadwigi, Grunwaldzka oraz Wiejska).

Wśród obiektów handlowych licznie występują sklepy z odzieżą i obuwem, AGD, a także sklepy spożywcze. Natomiast w zbiorze działalności usługowych przeważają te związane z obsługą finansową i doradztwem. Dużą grupę stanowią również usługi fryzjerskie i kosmetyczne.

Przy ul. Grunwaldzkiej położone są obiekty przemysłowe specjalizujące się w naprawach bieżących silników wysokoprężnych oraz gazowych (CNG i LPG), przeznaczonych dla pojazdów użytkowych. W rejonie ul. Jasielskiej również znajdują się zakłady pracy.

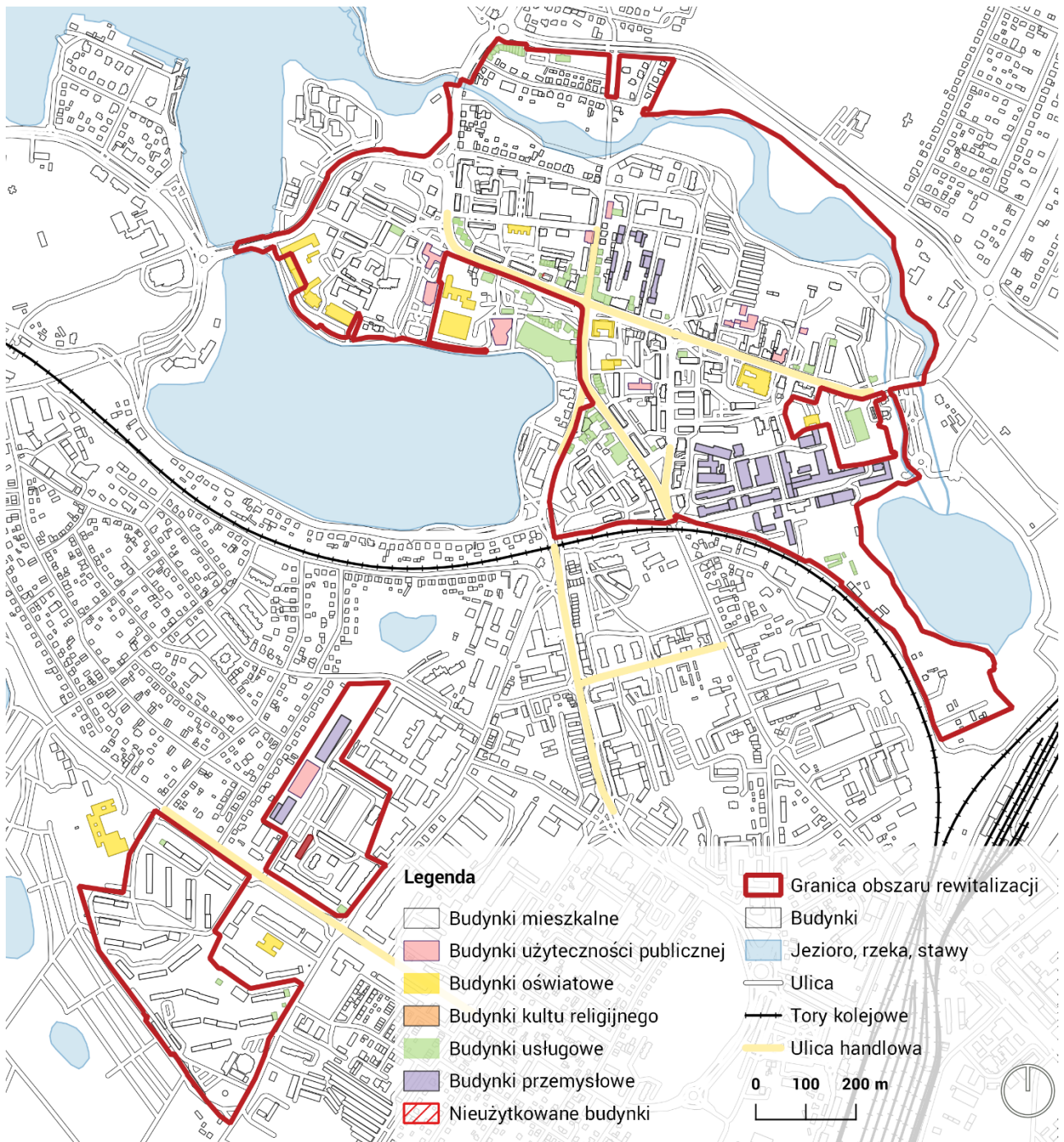
Ogólnie przedsiębiorcy dobrze oceniają obszar rewitalizacji jako miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności ze względu na atrakcyjne położenie względem całego miasta, łatwość dotarcia do lokalu czy atrakcyjność turystyczną. Elementy, które ich zdaniem należy poprawić, to:

- dostępność lokali dla osób o ograniczonych możliwościach ruchowych (szczególnie dotyczy to obiektów zabytkowych);
- stan techniczny części lokali i przestrzeni wokół nich;
- wizualna degradacja przestrzeni miejskiej.

Wśród pozostałych najczęściej wskazywanych barier w prowadzeniu działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji należy wymienić:

- konkurencję sklepów sieciowych;
- wysokie czynsze za wynajem lokali użytkowych;
- niewystarczającą promocję lokalnych przedsiębiorców;
- sezonowość ruchu turystycznego;
- zanikające branże tradycyjne i rzemieślnicze.

Ryc. 19 Struktura użytkowania obszaru rewitalizacji (źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSM, stan na sierpień 2022 r.)

Jednym z priorytetów rozwoju strefy gospodarczej w Ławie jest strefa technologii informacyjno-komunikacyjnych. Na przykład Inkubator Technologiczny w Ławie zwrócił uwagę na rosnące zapotrzebowanie na programistów. Poprzez samorząd powiatu ławskiego (konkretnie przez PUP

i Inkubator Technologiczny w Ławie) we współpracy ze szkołami średnimi z Powiatu Ławskiego jest realizowany projekt „Kadry nowoczesnej gospodarki”. Zakłada on intensywne przeszkolenie grupy kilkudziesięciorga mieszkańców powiatu ławskiego z programowania w języku Java oraz z języka angielskiego. PUP realizuje również program wsparcia dla absolwentów „Kadr nowoczesnej gospodarki”, którzy znajdą zatrudnienie w branży IT i będą rozliczać podatek na terenie powiatu ławskiego.

Ze względu na dobre połączenie kolejowe z Trójmiastem oraz Warszawą i atrakcyjne warunki środowiskowe Ława może stać się miejscem zamieszkania specjalistów z branży IT, branż kreatywnych i freelancerów.

2.3. Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji

Dotychczasowa analiza negatywnych zjawisk w obszarze rewitalizacji została zestawiona z analizą lokalnych potencjałów charakterystycznych dla jego przestrzeni i mieszkańców.

2.3.1 Potencjały społeczne

- na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są liczne placówki oświatowe, kulturalno-rozrywkowe, które posiadają zróżnicowaną ofertę wydarzeń;
- wzrastająca liczba seniorów, którzy mogą stanowić odbiorców działalności tzw. sektora „silver economy”;
- możliwość aktywizowania organizacji pozarządowych na rzecz działań skierowanych ku seniorom, młodzieży, rodzinom z dziećmi;
- szkoły o długoletniej tradycji funkcjonowania, stanowiące ważne ogniwo w procesie aktywizacji środowiska lokalnego.

2.3.2 Potencjały środowiskowe

- występowanie form ochrony przyrody;
- na obszarze rewitalizacji Mały Jeziorak i rzeka Ławka należą do najważniejszych potencjałów przyrodniczych tego obszaru, które można wykorzystać przede wszystkim w celach wypoczynkowo-rekreacyjnych;

- do najważniejszych terenów zieleni na obszarze rewitalizacji należą: park Ławka, bulwar Imienia Jana Pawła II oraz podwórka – można je wykorzystywać przede wszystkim w celach rekreacyjnych i społecznych.

2.3.3 Potencjały przestrzenno-funkcjonalne

- zachowany historyczny układ urbanistyczny miasta, w tym główne elementy kompozycji: place, przebieg ulic, historyczne budynki;
- wyróżniający się w planie miasta plac Bandurskiego – miejsca integrujące mieszkańców, miejsca spotkania;
- zachowane historyczne założenia urbanistyczne w zakresie zabudowy i zieleni;
- zachowane budynki o wartości zabytkowej i historycznej, wpływające pozytywnie na atrakcyjność i tożsamość przestrzeni miasta;
- zachowane naturalne elementy krajobrazu, takie jak tereny zieleni miejskiej (nieurządzonej), kępy drzew, rzeka, cieki i zbiorniki wodne w mieście, stanowiące nieodłączną część struktury przestrzennej tej części miasta;
- tereny wolne od zainwestowania na obszarze rewitalizacji – oferta pod funkcjonalną przestrzeń usługową lub mieszkaniową, dostosowaną parametrami do skali miasta;
- walory przyrodnicze, estetyczne, kompozycyjne i kulturowo-historyczne przestrzeni publicznych (w tym miejsc znanych i charakterystycznych, z którymi mieszkańcy się utożsamiają);
- zainteresowanie mieszkańców poprawą zagospodarowania podwórek.

2.3.4 Potencjały techniczne

- 1) duże zagęszczenie zabytków w obrębie obszaru rewitalizacji (szczególnie Stare Miasto oraz Centrum) – walor architektoniczny, kulturowo-historyczny, estetyczny oraz turystyczny;
- 2) działania w zakresie termomodernizacji budynków;
- 3) plany przyłączenia budynków mieszkalnych do sieci centralnego ogrzewania.

2.3.5 Potencjały gospodarcze

- 1) obszar rewitalizacji stanowi centrum życia gospodarczego miasta, gdzie zlokalizowanych jest wiele obiektów handlowych i biurowych;
- 2) niezagospodarowane nieruchomości, gdzie możliwa jest realizacja obiektów biurowych i handlowych, w tym również adaptacja budynków pełniących inne funkcje;
- 3) wzrost poziomu przedsiębiorczości mieszkańców.

3. CZĘŚĆ PLANISTYCZNA

Część planistyczna Programu jest odpowiedzią na wyniki przeprowadzonej diagnozy.

3.1 Wizja i cele rewitalizacji

Ustawa w art. 15 ust. 1 pkt. 3 i 4 stanowi, że gminny program rewitalizacji zawiera w szczególności opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, a także cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych poprzednio negatywnych zjawisk społecznych i powiązanych z nimi problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych.

3.1.1. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W roku 2028 roku obszar rewitalizacji po wdrożeniu Programu to miejsce przyjazne do życia oraz dobra przestrzeń zamieszkania, pracy i odpoczynku. Zrealizowane działania pomogły w rozwiązaniu problemów występujących na obszarze, a ich oddziaływanie znacznie wykraczało poza ten teren i pozytywne efekty procesu rewitalizacji odczuwają mieszkańcy całego miasta Ławy.

Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz określonych w wyniku przeprowadzonych badań zagadnień problemowych na obszarze rewitalizacji wyznaczono wizję, która stanowi wyobrażenie oczekiwanego stanu jaki społeczność lokalna uzyska za kilka lat, po etapie wdrażania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Sercem obszaru stały się zadbane przestrzenie publiczne, które tętnią życiem. Nadanie nowych funkcji dotąd zaniedbanym przestrzeniom wpłynęło na ożywienie obszaru, zarówno w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym. W przestrzeniach i obiektach publicznych, w tym w nowym Domu Kultury z biblioteką oraz w Centrum Inicjatyw Społecznych, regularnie odbywają się wydarzenia kulturalne i społeczne.

Na terenach zieleni i w obrębie przestrzeni publicznych panuje ład przestrzenny. Dzięki pielęgnacji i uzupełnianiu zieleni miejskiej i podwórkowej podniósł się standard życia mieszkańców, a lokalny mikroklimat uległ znacznej poprawie. Dodatkowo tereny te stały się miejscem integracji społecznej sąsiadujących ze sobą ludzi z różnych grup wiekowych

i społecznych.

Podczas prowadzonych procesów rewitalizacji nawiązano bliskie kontakty z mieszkańcami. Społeczność lokalna cechuje się wysokim poczuciem własnej wartości, mieszkańcy wiedzą, że każdy, niezależnie od wieku, jest ważną częścią społeczności.

Mieszkańcy obszaru są aktywni zawodowo, powstały nowe organizacje i stowarzyszenia, a istniejące – rozwinęły swoją działalność, wzmacniając lokalne potencjały. Zakłada się, że ich współpraca wybiegać będzie daleko poza czas trwania procesu rewitalizacji.

Profesjonalna realizacja projektów wywołała u lokalnej społeczności pozytywne nastawienie do kwestii rewitalizacji i stworzyła sprzyjającą atmosferę dla jej dalszego wdrażania. Sieć instytucji i publicznych, i obywatelskich sprzyja powstawaniu oddolnych inicjatyw.

3.1.2. Misja Programu

Misja to generalna wartość, do której dążenie jest niezmiennym celem samorządu miasta w perspektywie długoletniej. Misja rewitalizacji Ławy musi stanowić inspirującą odpowiedź na zdiagnozowane problemy w długoterminowej perspektywie rozwoju, wskazując na korzyści oczekiwanych przemian płynące dla wszystkich mieszkańców.

Pełne wykorzystanie posiadanych atutów i potencjału obszaru w procesie rewitalizacji, poprzez komplementarne działania w sferze społecznej, przestrzennej, środowiskowej i gospodarczej, zmierza do podniesienia atrakcyjności i poprawy warunków życia mieszkańców.

Misja ma na celu ukierunkowanie podejmowanych działań, aby przyniosły one oczekiwane rezultaty. Zgodnie z przyjętą misją rozwoju, rewitalizacja prowadzona na terenie obszaru objętego Programem będzie kładła nacisk na pełne zaspokojenie potrzeb mieszkańców.

3.1.3. Struktura celów rewitalizacji i kierunki działań odpowiadających celom rewitalizacji

Zgodnie z art. 15 ust 1 pkt. 4 Ustawy cele rewitalizacji powinny być wybrane tak, aby implikowały następne kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w diagnozie. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom powinno z kolei polegać na wykorzystaniu potencjałów zidentyfikowanych w drugiej części diagnozy.

W niniejszym Programie definiuje się 4 podporządkowane misji cele strategiczne oraz strukturę celów operacyjnych podporządkowanych celom strategicznym. Struktura celów jest więc de facto trójstopniowa: misja – cele strategiczne – cele operacyjne.

Układ misji i celów strategicznych Programu należy traktować jako stały w całym okresie jego obowiązywania. W miarę możliwości powinien on także być utrzymany w kolejnym programie opracowywanym na okres po 2028 roku. Natomiast cele operacyjne mogą być dołączane do Programu.

Ustawa w art. 15 ust. 1 pkt. 4 wskazuje, jako obowiązkowy element programu rewitalizacji, kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadające przyjętym celom rewitalizacji. Dlatego w niniejszym Programie kierunki działań zostały opisane właśnie w układzie celów rewitalizacji.

Tabela 4. Struktura celów rewitalizacji i kierunki działań

Cel strategiczny 1	Wzmacnianie aktywności lokalnej społeczności, integracja mieszkańców, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym
Cel strategiczny 1 zakłada całościową i programową interwencję w sferze społecznej. Odwołuje się do kapitału społecznego obszaru i zakłada realizację przedsięwzięć umożliwiających aktywizację życia społecznego, integrację mieszkańców, przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym.	
Celi operacyjne	Kierunki działań
Cel operacyjny 1.1 Rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej w celu włączenia	Organizacja zajęć kulturalnych, społecznych i integracyjnych dla dorosłych, w tym dla seniorów (K 1.1) Organizacja zajęć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-

mieszkańców w czynny udział w życiu kulturalnym i społecznym	sportowych i społecznych dla dzieci i młodzieży (K 1.2)
Cel operacyjny 1.2 Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Przeciwdziałanie wykluczeniu – realizacja działań na rzecz integracji grup zagrożonych wykluczeniem, w tym osób z niepełnosprawnością i seniorów (K 1.3) Wspieranie aktywizacji bezrobotnych (K 1.4)
Cel operacyjny 1.3 Wzmocnienie tożsamości lokalnej	Prowadzenie działań dla wzmacniania tożsamości lokalnej (K 1.6) Wzmocnienie dialogu między organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi (K 1.7)
Cel strategiczny 2	Rozwój infrastruktury społecznej oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej
<p>Cel strategiczny 2 skupia się na zwiększeniu funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz na poprawie stanu infrastruktury społecznej. Cel ten zakłada bezpośrednią interwencję w przestrzeń gminy, jej pełniejsze i bardziej funkcjonalne wykorzystanie, poprawę jej estetyki oraz nadanie jej nowych cech i funkcji z uwzględnieniem zmian klimatu. Nie tylko poprawi to jakość życia mieszkańców, lecz także uczyni obszar bardziej atrakcyjnym dla innych podmiotów – inwestorów, przedsiębiorców, odwiedzających, itp. Jednocześnie cel zakłada osiągnięcie trwałej, długookresowej poprawy jakości infrastruktury społecznej, co w istotnym stopniu przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców i sprzyjać będzie generowaniu pozytywnych zjawisk społecznych i gospodarczych.</p>	
Celi operacyjne	Kierunki działań
Cel operacyjny 2.1 Efektywne zagospodarowanie przestrzeni publicznych i zwiększenie ich funkcjonalności	Modernizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (K 2.1) Modernizacja boisk, placów zabaw i innych obiektów zapewniających możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego (K 2.4)

<p>Cel operacyjny 2.2</p> <p>Poprawa stanu infrastruktury społecznej, w tym poprawa jakości obiektów</p>	<p>Modernizacja i remonty budynków użyteczności publicznej oraz funkcjonalne zagospodarowanie ich otoczenia (K 2.2)</p> <p>Przystosowanie obiektów zdegradowanych lub adaptacja obiektów do pełnienia funkcji społecznych (K 2.3)</p>
<p>Cel operacyjny 2.3</p> <p>Poprawa stanu obiektów dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Modernizacja i remonty budynków użyteczności publicznej oraz funkcjonalne zagospodarowanie ich otoczenia (K 2.2)</p> <p>Przystosowanie obiektów zdegradowanych lub adaptacja obiektów do pełnienia funkcji społecznych (K 2.3)</p>
<p>Cel operacyjny 2.4</p> <p>Poprawa jakości i warunków świadczenia opieki zdrowotnej</p>	<p>Poszerzenie oferty usług rehabilitacyjnych oraz zdrowotnych (K 2.5)</p>
<p>Cel strategiczny 3</p>	<p>Podniesienie jakości i efektywności użytkowania przestrzeni zamieszkaných</p>
<p>Istotą celu strategicznego 3 jest zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji dogodnych warunków życia, zapewniających wysoki komfort życia codziennego</p>	
<p>Celi operacyjne</p>	<p>Kierunki działań</p>
<p>Cel operacyjny 3.1</p> <p>Poprawa warunków życia w obszarze rewitalizacji poprzez wzrost standardu mieszkalnictwa oraz podniesienia efektywności energetycznej</p>	<p>Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych (K 3.1)</p> <p>Podniesienie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych (K 3.2)</p>
<p>Cel operacyjny 3.2</p> <p>Poprawa warunków życia w obszarze rewitalizacji poprzez wzrost standardu mieszkalnictwa oraz podniesienia efektywności energetycznej</p>	<p>Angażowanie mieszkańców w kształtowanie przestrzeni wspólnych (K 3.3)</p> <p>Poprawa jakości otoczenia mieszkaniowego (K 3.4)</p>
<p>Cel operacyjny 3.3</p> <p>Poprawa układów komunikacyjnych na</p>	<p>Rozbudowa infrastruktury rowerowej (K 3.5)</p> <p>Funkcjonalne połączenie obszarów rewitalizacji z resztą</p>

obszarze rewitalizacji	miasta (K 3.6)
Cel strategiczny 4	Zapewnienie dobrego stanu środowiska
Cel strategiczny 4 koncentruje się na poprawie stanu środowiska naturalnego poprzez wdrażanie działań w sferze społecznej oraz mieszkaniowej. Jednocześnie cel zakłada podejmowanie działań przeciwpowodziowych w rejonie rzeki Ławka	
Celi operacyjne	Kierunki działań
Cel operacyjny 4.1 Poprawa zabezpieczeń przeciwpowodziowych	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Ława (K 4.1)
Cel operacyjny 4.2 Utworzenie i wzbogacenie terenów zielonych	Poprawa stanu miejskich terenów zielonych (K 4.2)

3.2 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Ustawa w art. 15 ust. 1 pkt. 5 wskazuje, że obowiązkowym elementem gminnego programu rewitalizacji jest opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym. Opis ten ma zawierać listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Propozycje tych przedsięwzięć zostały wypracowane przez interesariuszy procesu rewitalizacji. Zgłaszano je podczas spotkań konsultacyjnych oraz w otwartym naborze przedsięwzięć. Razem stanowią komplementarną całość. Przedsięwzięcia wyszczególnione na liście planowanych działań rewitalizacyjnych stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia zawarte w Programie zostały zaplanowane do realizacji w latach 2023 – 2028, przy czym realny okres ich realizacji będzie zależał od możliwości finansowych gminy oraz skuteczności pozyskiwania środków zewnętrznych. W czasie tego okresu dokument będzie na bieżąco monitorowany i w przypadku konieczności wprowadzenia nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – aktualizowany.

3.2.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgodnie z Ustawą, powinna mieć formę opisów zawierających w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę, wskazanie realizujących je podmiotów, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, a także opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz.2240), o ile dane te są możliwe do wskazania.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu. Realizacja planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych została zaplanowana na okres 2023 – 2028.

Projekt 1. Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Projekt 1.1 „Jesień życia – czas seniora”

1.	Nazwa projektu	Jesień życia – czas seniora
2.	Nazwa wnioskodawcy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ławie
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ławie
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Poszerzenie katalogu usług świadczonych na terenie miasta Ławy na rzecz osób 60+, w tym realizacja nowych form działań, które przyczynią się do aktywizacji środowiska seniorów, zwiększenia ich integracji ze społecznością lokalną oraz poprawy jakości życia osób starszych
5.	Zakres realizowanych	Działania w projekcie zakładały będą szereg działań aktywizacyjno – integracyjnych oraz prozdrowotnych, w tym m.in.:

	zadań	<ul style="list-style-type: none"> warsztaty rozwijające zainteresowania, w tym warsztaty artystyczne, kulinarne itp., ułatwienie dostępu do rehabilitacji ruchowej, zajęcia sportowo - rekreacyjne, warsztaty aktywności lokalnej, spotkania/warsztaty promujące i rozwijające wolontariat osób starszych i na rzecz osób starszych, spotkania tematyczne (np. z zakresu bezpieczeństwa seniorów), poradnictwo specjalistyczne, w tym: poradnictwo psychologiczne i prawne, imprezy dla seniorów o charakterze integracyjnym i międzypokoleniowym, z udziałem społeczności lokalnej, wyjazdy o charakterze integracyjno-aktywizacyjnym oraz wizyty studyjne, usługi wzmacniające więzi społeczne i przeciwdziałające społecznej izolacji seniorów.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Centrum Aktywności Lokalnej (Iława, ul. Wiejska 2D) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Iława, ul. Grunwaldzka 6A)
7.	Szacowana wartość	200 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba zaangażowanych w projekt osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+: 20 osób

Projekt 1.2 „Czas na aktywność”

1.	Nazwa projektu	Czas na aktywność
2.	Nazwa wnioskodawcy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie

4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo oraz prowadzenie długofalowych i wszechstronnych działań mających na celu przygotowanie tych osób do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez skierowanie ich do Klubu Integracji Społecznej (KIS).
5.	Zakres realizowanych zadań	Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych poprzez m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • organizację i finansowanie zajęć umożliwiających rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, • poradnictwo specjalistyczne, • wsparcie indywidualne oraz grupowe w zakresie podnoszenia kompetencji życiowych i umiejętności społecznych, • treningi kompetencji i umiejętności społecznych umożliwiających powrót do życia społecznego, • uczestnictwa w zajęciach KIS, • wizyty studyjne w miejscach ekonomii społecznej, • kursy i szkolenia zawodowe.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Centrum Aktywności Lokalnej (Iława, ul. Wiejska 2D)
7.	Szacowana wartość	150 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba zaangażowanych w projekt osób zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego w wieku 18 - 60 lat: 15 osób

Projekt 1.3 „Mama, tata i ja”

1.	Nazwa planowanego przedsięwzięcia	Mama, tata i ja
2.	Nazwa wnioskodawcy	Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie

3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Wsparcie rodziców w roli poprzez ofertę zajęć poszerzających wiedzę i umiejętności rodziców, realizację zajęć dla całych rodzin oraz warsztatów dla rodziców.
5.	Zakres realizowanych zadań	Zajęcia: 1. poszerzające wiedzę o: <ul style="list-style-type: none"> • rozwoju dzieci, • znaczeniu więzi, • pokonywaniu trudności wychowawczych, • zdrowiu społecznym, profilaktyce, odżywianiu itp., • aktywności; 2. poszerzające umiejętności: <ul style="list-style-type: none"> • wychowawcze, • interwencji w sytuacji kryzysu, • komunikacyjne, pozytywnego wpływu, • rozwiązywania konfliktów, współpracy; 3. zajęcia warsztatowe dla rodziców; 4. zajęcia dla całych rodzin.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Ława, ul. Chełmińska 1
7.	Szacowana wartość	300 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba zaangażowanych w projekt osób z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi: 30 osób

Projekt 1.4 „Rodzina na start”

1.	Nazwa projektu	Rodzina na start
----	----------------	------------------

2.	Nazwa wnioskodawcy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Realizacja zintegrowanych usług społecznych skierowanych do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne dla osób lub rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych; • Wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, zmierzające do świadomego i odpowiedzialnego podejmowania i realizacji funkcji wynikających z rodzicielstwa (udział w zajęciach edukacyjnych/warsztatach/ poradnictwie, m.in. szkoła dla rodziców, zajęcia z wychowania bez przemocy, poradnictwo w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych, edukacja w zakresie opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, tj. starszymi czy z niepełnosprawnością, edukacja przyszłych rodziców); • wzmacnianie środowiskowych form wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. asystent rodziny, konsultant rodziny, rodziny wspierające, lokalne grupy wsparcia rodziny, mediator, itp.); • wsparcie umiejętności społecznych rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. poprzez udział w treningach psychospołecznych, warsztatach z asertywności, autoprezentacji; • realizacja usług wspierających integrację rodzin ze środowiskiem lokalnym, prowadzących do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i podejmowania działań na jej rzecz (np. wspólne działanie na rzecz poprawy przestrzeni publicznej z wykorzystaniem nabytych podczas aktywizacji zawodowej kompetencji, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych form samopomocy, udział w rodzinnych piknikach, wspieranie rodzin w ich środowiskach,

		w szczególności poprzez usługi streetworkera i animatora).
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Centrum Aktywności Lokalnej (Ława, ul. Wiejska 2D)
7.	Szacowana wartość	200 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba zaangażowanych w projekt osób zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego w wieku 18 - 65 lat: 20 osób

Projekt 1.5 „Rozwinięcie kompetencji emocjonalno-społecznych wśród młodzieży”

1.	Nazwa projektu	Rozwinięcie kompetencji emocjonalno-społecznych wśród młodzieży
2.	Nazwa wnioskodawcy	Stowarzyszenie ESWIP
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Stowarzyszenie ESWIP
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	<p>Projekt dotyczy pracy z grupą młodych ludzi (14-21 lat) z Ławy w celu rozwinięcia ich kompetencji emocjonalno-społecznych.</p> <p>Kluczową rolę stanowi Animatorów procesu grupowego, którzy z psychologiem, w oparciu o założenia terapii systemowej i konstrukcjonizmu społecznego podejmą pracę z młodzieżą nad narzędziami analizy i nauki języka komunikacji budującej dialog i rozwijającego zdolności mentalizacji. Kreatywna Społeczność stanowić będzie przestrzeń do pracy nad sposobem konstruowania rzeczywistości życiowej poprzez język i rozbudzanie niezależnego myślenia, prowadzenia twórczego sporu w takich dziedzinach jak np. filozofia, polityka, tożsamość, kultura itp.</p> <p>Odbędzie się szkolenie z zakresu kompetencji społecznych, warsztaty kreatywności i Art-terapii, przygotowanie spektaklu dla swojego otoczenia by ukazać ich własną perspektywę.</p>

5.	Zakres realizowanych zadań	<p>Zakres realizowanych zadań:</p> <p>1. Wsparcie specjalistyczne.</p> <p>1.1. Wieloprofilowa diagnoza potrzeb, indywidualny plan wsparcia;</p> <p>1.2. Psycholog wsparcie indywidualne i grupowe wynikające z potrzeb uczestników;</p> <p>2. Warsztaty tematyczne;</p> <p>2.1. Trening kompetencji społecznych;</p> <p>2.2. Kreatywna Społeczność cykliczne zajęcia ukierunkowane na integrację i budowanie wspólnoty, podejmowanie działań kreatywnego rozwoju, spędzania czasu wolnego. budowanie gruntu do wzajemnego wsparcia, kultura otwartej empatycznej komunikacji;</p> <p>3. Art-terapia kształtowanie świadomości, rozwijanie różnych form języka/ wyrażania siebie, emocji poprzez twórczość;</p> <p>3.1. Warsztaty – cykl zajęć z różnych form artystycznych dzięki którym uczestnicy poznają sposoby wyrażania siebie tj. muzyka, ruch, techniki wizualne;</p> <p>4. Trening samodzielności inicjatyw przygotowanych samodzielnie przez młodzież: „coś dla siebie” oraz „coś dla kogoś”.</p>
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Miasto Ława</p> <p>Centrum Inicjatyw Społecznych (CIS) ul. Kazimierza Jagiellończyka 3 (Centrum Młodzieżowe)</p>
7.	Szacowana wartość	500 000 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Liczba zaangażowanych w projekt młodych ludzi w wieku 14-21 lat: 20 osób</p> <p>Liczba warsztatów tematycznych: 5 warsztatów rocznie</p> <p>Liczba art-terapii: 3 wydarzenia rocznie</p> <p>Liczba treningów samodzielności inicjatyw: 1 trening rocznie</p> <p>Liczba wydarzeń zrealizowanych wolontarystycznie: 3 wydarzenia</p>

Projekt 1.6 „Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 50-64”

1.	Nazwa planowanego przedsięwzięcia	Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej 80 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 50-64
----	-----------------------------------	---

2.	Nazwa wnioskodawcy	Stowarzyszenie ESWIP
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Stowarzyszenie ESWIP
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 50-64 z terenu Ławy i powiatu.
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloprofilowa diagnoza zasobów i deficytów uczestników projektu przez zespół specjalistów (psycholog, doradca zawodowy, coach, lekarz medycyny pracy, specjalista ds. aktywizacji społeczno-zawodowej); • Aktywizacja społeczno-zawodowa - dwumiesięczne warsztaty i wsparcie indywidualne uczestników przez psychologa, coacha, doradcę zawodowego, pracownika socjalnego, trenerów pracy, specjalistę ds. aktywizacji społeczno-zawodowej, kursy, szkolenia "szyte na miarę"; • Pracownie CIS - praktyki uczestników u pracodawców i w pracowniach CIS (krawiecka, opiekuńcza, myjni samochodowej, stolarska, gospodarcza, usług asystenckich osoby dorosłej i dziecka z niepełnosprawnościami).
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	CAL, ul. Wiejska 2d CIS, ul. Kazimierza Jagiellończyka 3
7.	Szacowana wartość planowanego przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 50-64: 80 osób w okresie 24 miesięcy, w tym</p> <ul style="list-style-type: none"> • 40 osób niepełnosprawnych, • 48 kobiet, • 32 mężczyzn.

Projekt 2 „Tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców”

Projekt 2.1 „Udostępnienie przestrzeni publicznej/ lokali dla projektów powstałych z inicjatywy mieszkańców”

1.	Nazwa projektu	Udostępnienie przestrzeni publicznej/ lokali dla projektów powstałych z inicjatywy mieszkańców
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ławy
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Centrum Aktywności Lokalnej
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Stworzenie osobom zainteresowanym sprawami miasta warunków zachęcających do wspólnego działania na rzecz umacniania wspólnoty.
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie warunków do rozwoju wspólnot lokalnych; • rozwój społeczeństwa w obszarze partycypacji, samoorganizacji i przejmowaniu odpowiedzialności za realizację działań w skali lokalnej, • nieodpłatne udostępnienie lokali, przestrzeni publicznej dla mieszkańców, grup inicjatywnych, organizacji pozarządowych dla przeprowadzenia działań społecznych, w tym akcji artystycznych i kulturalnych, • współpraca z organizacjami pozarządowymi.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Ława Centrum Aktywności Lokalnej (Ława, ul. Wiejska 2D)
7.	Szacowana wartość	bez finansowania
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba projektów powstałych z inicjatywy mieszkańców: 4 projekty rocznie

Projekt 2.2 Lekcje edukacyjne o historii miasta dla uczniów szkół podstawowych

1.	Nazwa projektu	Lekcje edukacyjne o historii miasta dla uczniów szkół podstawowych
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ławy
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Szkoly podstawowe
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej oraz rozbudowanie ciekawości poznawczej uczniów zostanie opracowany kurs lekcji na temat historii miasta dla różnych grup wiekowych. Kurs będzie przeprowadzony wśród uczniów szkół podstawowych.
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie scenariusza kursu dla różnych grup wiekowych, • szkolenia branżowe dla nauczycieli szkół podstawowych, • promowanie projektu w mediach społecznościowych, • przeprowadzenie kursu.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Szkoly podstawowe
7.	Szacowana wartość	75 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba uczniów szkół podstawowych zaangażowanych w projekt: 120 osób rocznie Liczba przeprowadzonych kursów – 5 kursów rocznie

Projekt 2.3 Spacery dla mieszkańców i turystów

1.	Nazwa projektu	Spacery dla mieszkańców i turystów
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ławy
3.	Nazwa podmiotu	Urząd Miasta Ławy

	realizującego projekt	Biuro Informacji Turystycznej
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Budowanie wizerunku miasta poprzez odkrywanie alternatywnych szlaków po mieście i opowiadanie nieznanych historii przez lokalnych przewodników. Spacerzy będą przeznaczone zarówno dla mieszkańców Ławy, jak i dla turystów.
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie scenariusza spacerów, • szkolenia branżowe dla mieszkańców oraz uczniów szkół średnich, • promowanie projektu w mediach społecznościowych, • przeprowadzenie spacerów.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Ława
7.	Szacowana wartość	40 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Liczba mieszkańców i turystów biorących udział w spacerze: 120 osób rocznie</p> <p>Liczba spacerów: 8 spacerów rocznie</p> <p>Liczba przeszkolonych przewodników: 10 osób</p>

Projekt 2.4 „Stworzenie produktu promującego miasto wśród mieszkańców i turystów”

1.	Nazwa projektu	Stworzenie produktu promującego miasto wśród mieszkańców i turystów
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ławy
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Biuro Informacji Turystycznej
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Promocja miasta jest jednym ze sposobów wspierania jego rozwoju. Celem projektu jest zwiększenie poziomu wiedzy o mieście oraz poczucia związku z miejscem zamieszkania i dumy z bycia mieszkańcem lub mieszkanką Ławy.
5.	Zakres	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie razem z mieszkańcami wariantów produktu

	realizowanych zadań	<p>promocyjnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami w sprawie wyboru produktu promocyjnego; • stworzenie produktu; • promowanie projektu w mediach społecznościowych.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Ława
7.	Szacowana wartość	25 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Liczba produktów: 1 szt.</p> <p>Liczba przeprowadzonych wydarzeń przy konsultacjach produktu promocyjnego : 3 wydarzenia</p> <p>Liczba mieszkańców zaangażowanych w przygotowanie produktu promocyjnego: 150 mieszkańców Ławy</p>

Projekt 2.5 „Aktywna Ława”

1.	Nazwa projektu	Aktywna Ława
2.	Nazwa wnioskodawcy	Stowarzyszenie ESWIP
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	<p>Stowarzyszenie ESWIP</p> <p>Urząd Miasta Ławy</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Institucje publiczne</p>
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	<p>Celem projektu Aktywna Ława jest zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców Ławy oraz partnerskiej współpracy organizacji, grup nieformalnych, samorządu lokalnego oraz przedsiębiorców na rzecz rozwoju miasta.</p> <p>Rezultatem projektu będzie powstanie partnerstwa miejskiego oraz opracowanie planu rozwoju „potocznych” dzielnic.</p>

		<p>W trakcie realizacji projektu odbędzie się konferencja wspierająca liderów oraz zostaną prowadzone działania wzmacniające dialog z samorządem i ukierunkowane na realizację wybranych inicjatyw.</p> <p>Mieszkańcy będą współtworzyć i realizować warsztaty, akcje i inicjatywy, które przełożą się na ich zaangażowanie, poczucie sprawstwa, współzarządzanie domem sąsiedzkim. Przedsięwzięcie ma charakter nowatorski w skali miasta, gdyż wdraża elementy partycypacyjnego zarządzania miastem.</p>
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • włączanie organizacji pozarządowych w procesy przygotowywania lokalnych polityk publicznych i ich racjonalnego przygotowywania; • wsparcie wspólnych, partnerskich przedsięwzięć lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji publicznych; • organizacja wydarzeń edukacyjnych/ informacyjnych.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Ława
7.	Szacowana wartość	400 000 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Liczba partnerstw ogólnomiejskich: 1 partnerstwo</p> <p>Liczba szkoleń z mieszkańcami nt. aktywności obywatelskiej: 20 szkoleń</p> <p>Liczba inicjatyw na obszarze miasta: 8 wydarzeń rocznie</p>

Projekt 2.6 „Wspólny dialog”

1.	Nazwa projektu	Wspólny dialog
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ławy
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Organizacje pozarządowe Instytucje publiczne
4.	Opis planowanego	Wzmocnienie dialogu między organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi działającymi w Ławie w celu wymiany doświadczeń

	przedsięwzięcia	i współpracy
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • włączanie organizacji pozarządowych w procesy przygotowywania lokalnych polityk publicznych i ich racjonalnego przygotowywania; • promocja praktyki powierzania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym; • wsparcie wspólnych, partnerskich przedsięwzięć lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji publicznych; • organizacja wydarzeń edukacyjnych/ informacyjnych.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Ława
7.	Szacowana wartość	bez finansowania
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym: 5 zadań Liczba wydarzeń edukacyjnych/informacyjnych: 2 wydarzenia rocznie

Projekt 3 „Adaptacja dawnego Domu Weterana na cele kulturalno-edukacyjne”

1.	Nazwa projektu	Adaptacja dawnego Domu Weterana na cele kulturalno-edukacyjne
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ławy
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Miejska Biblioteka Publiczna w Ławie
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Prace adaptacyjne polegać będą na przebudowie i rozbudowie istniejącego budynku oraz zagospodarowaniu terenu otaczającego obiekt, w tym również na uporządkowaniu roślinności. W celu efektywnego przeprowadzenia działalności zostanie opracowany model funkcjonowania jednostki.

5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie oferty działań edukacyjnych, kulturalnych, w tym pozwalających na aktywne obcowanie ze słowem; • wzrost atrakcyjności turystycznej miasta, skutkujący zwiększonym zapotrzebowaniem na usługi związane z obsługą ruchu turystycznego takie jak: gastronomia, zakwaterowanie, handel, który z kolei prowadzi do zwiększenia popytu na pracę dla niewykwalifikowanych pracowników; • szerzenie kultury, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Jana III Sobieskiego 3
7.	Szacowana wartość	40 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów: 1 obiekt</p> <p>Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt</p> <p>Liczba wydarzeń społecznych: 35 wydarzeń rocznie</p> <p>Liczba czytelników w ciągu roku: 3 000 osób</p> <p>Liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz: 24 tys. wol.</p> <p>Liczba wypożyczeń zbiorów audiowizualnych na zewnątrz: 3 tys. rocznie</p>

Projekt 4 „Przebudowa amfiteatru miejskiego im. Louisa Armstronga w Ławie”

1.	Nazwa projektu	Przebudowa amfiteatru miejskiego im. Louisa Armstronga w Ławie
2.	Nazwa wnioskodawcy	Ławskie Centrum Kultury
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Ławskie Centrum Kultury
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W ramach planowanego przedsięwzięcia Ławskie Centrum Kultury przeprowadzi kompleksową przebudowę amfiteatru miejskiego wraz z jego niezbędną infrastrukturą.
5.	Zakres realizowanych	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji projektowej; • utylizacja materiałów;

	zadań	<ul style="list-style-type: none"> • przyłączenie niezbędnej infrastruktury; • budowa zaplecza, magazynów, garderoby itp.; • budowa zadaszania amfiteatru.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ulica Niepodległości 13 A, działka nr 218/37
7.	Szacowana wartość	25 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt</p> <p>Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt</p> <p>Liczba uczestników imprez ogółem: 5 500 osób</p> <p>Liczba wydarzeń kulturalnych: 50 wydarzeń rocznie</p>

Projekt 5 „Modernizacja kinoteatru „Pasja” w Ławie

1.	Nazwa projektu	Modernizacja kinoteatru „Pasja” w Ławie
2.	Nazwa wnioskodawcy	Ławskie Centrum Kultury
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Ławskie Centrum Kultury
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W ramach planowanego przedsięwzięcia Ławskie Centrum Kultury przeprowadzi remont niszczonego budynku Kinoteatru „Pasja” w Ławie
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • badania stratygraficzne tynków, wykonanie ekspertyz mykologicznych; • opracowanie dokumentacji konserwatorskiej i projektowej; • przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego; • realizacja robót konserwatorskich i budowlanych w zakresie remontu: - piwnic kinoteatru,

		<ul style="list-style-type: none"> - spękanego balkonu nad wejściem głównym do budynku z odpadającymi fragmentami elewacji, - niszczonej stolarki okiennej, - balkonu od strony jeziora, - dachu, - elewacji budynku oraz murów.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ulica Niepodległości 13 A, działka nr 204
7.	Szacowana wartość	8 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt Liczba widzów rocznie: 32 tys. osób Liczba wydarzeń kulturalnych: 50 wydarzeń rocznie

Projekt 6 „Modernizacja osiedlowego Domu Kultury w Ławie”

1.	Nazwa projektu	Modernizacja osiedlowego Domu Kultury w Ławie
2.	Nazwa wnioskodawcy	Ławskie Centrum Kultury
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy Ławskie Centrum Kultury
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W ramach planowanego przedsięwzięcia Ławskie Centrum Kultury przeprowadzi modernizację Osiedlowego Domu Kultury w Ławie.
5.	Zakres	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie dokumentacji projektowej;

	realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> realizacja robót budowlanych związanych z modernizacją ośrodka.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ulica M. Skłodowskiej-Curie 26a działka nr 25/1
7.	Szacowana wartość	3 500 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt Liczba wydarzeń kulturalnych: 20 wydarzeń rocznie

Projekt 7 „Modernizacja budynków szkolnych na cele oświatowe”

1.	Nazwa projektu	Modernizacja budynków szkolnych na cele oświatowe
2.	Nazwa wnioskodawcy	Powiat Ławski
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Powiat Ławski
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W ramach zadania planuje się modernizację budynków szkolnych przy ul. Mierosławskiego 10. Budynki będą służyć w głównej mierze młodzieży szkolnej. Modernizacja będzie miała na celu zwiększenie dostępności do kształcenia uczniów.
5.	Zakres realizowanych zadań	W ramach zadania planuje się modernizację budynku, w tym dostosowanie do powstających potrzeb i pełnionej funkcji edukacyjnej budynku.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Mierosławskiego 10
7.	Szacowana wartość	10 000 000,00 zł

8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt
----	---	--

Projekt 8 „Modernizacja budynków przy ul. Kościuszki 23A”

1.	Nazwa projektu	Modernizacja budynków przy ul. Kościuszki 23A
2.	Nazwa wnioskodawcy	Powiat Ławski
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Powiat Ławski
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W ramach zadania planuje się modernizację budynków przy ul. Kościuszki 23A. Obecnie budynek użytkowany jest do pełnienia zadań w zakresie edukacji i szkolnictwa. Obiekt zostanie przystosowany do pełnienia celów społecznych.
5.	Zakres realizowanych zadań	Zadanie obejmuje modernizacja budynku, w tym dostosowanie pomieszczeń do prowadzonej działalności.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Kościuszki 23A
7.	Szacowana wartość	12 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt

Projekt 9 „Utworzenie Centrum Rehabilitacji i Usprawniania w Powiatowym Szpitalu w Ławie”

1.	Nazwa projektu	Utworzenie Centrum Rehabilitacji i Usprawniania w Powiatowym Szpitalu
----	----------------	---

		w Ławie
2.	Nazwa wnioskodawcy	Powiat Ławski
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Powiat Ławski
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Projekt zakłada budowę pięciokondygnacyjnego (1 kondygnacja podziemna i 4 nadziemne) Centrum Rehabilitacji. Powstanie obiekt o łącznej powierzchni około 5 270 m ² , w którym zapewnione będzie 75 łóżek szpitalnych. Inwestycja będzie realizowana na terenie przynależnym do Powiatowego Szpitala w Ławie. Wysokospecjalistyczne świadczenia udzielane będą w zakresie rehabilitacji ogólnoustrojowej, neurologicznej, kardiologicznej i postcovidowej. Ponadto prowadzona będzie dzienna rehabilitacja i lekarska rehabilitacja ambulatoria postcovidowa. W ramach przedsięwzięcia przewidziano dodatkowe zasilanie z odnawialnego źródła energii elektrycznej w postaci fotowoltaiki.
5.	Zakres realizowanych zadań	Zadanie obejmuje budowę Centrum Rehabilitacji i Usprawniania w Powiatowym Szpitalu w Ławie oraz założenie odnawialnego źródła energii w postaci fotowoltaiki.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Gen.W.Andersa 3, numer działki 492/2
7.	Szacowana wartość	85 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt Liczba łóżek szpitalnych: 75 szt.

Projekt 10 „Termomodernizacja budynku Ratusza”

1.	Nazwa projektu	Termomodernizacja budynku Ratusza
----	----------------	-----------------------------------

2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ławy
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ławy
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Przeprowadzenie głębokiej termomodernizacji budynku ratusza wraz z przystosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnością
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • osuszanie i izolacja fundamentów; • wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wraz z odtworzeniem elewacji; • docieplenie dachu; • wymiana oświetlenia na energooszczędne; • przystosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnością.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Niepodległości 13
7.	Szacowana wartość	5 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt

Projekt 11 „Aranżacja placu Bandurskiego na Starym Mieście”

1.	Nazwa projektu	Aranżacja placu Bandurskiego na Starym Mieście
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ława
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ława
4.	Opis planowanego	W ramach inwestycji przewiduje się m.in. przebudowę nawierzchni, urządzenie nowych terenów zieleni (ze zwiększeniem ich udziału

	przedsięwzięcia	w stosunku do stanu obecnego) z elementami małej architektury, przebudowę istniejącej infrastruktury podziemnej, budowę nowego oświetlenia.
5.	Zakres realizowanych zadań	W ramach zadania przewiduje się: <ul style="list-style-type: none"> • łąki kwietne, ogrody deszczowe, zioła, drzewa owocowe; • fontannę; • nową nawierzchnię placu; • meble miejskie; • mała architekturę.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Plac Bandurskiego
7.	Szacowana wartość	7 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt Liczba wydarzeń kulturalnych: 10 wydarzeń rocznie

Projekt 12 „Zagospodarowanie podwórka ul. Jasielską wraz z poprawą dostępności”

1.	Nazwa projektu	Zagospodarowanie podwórka ul. Jasielską wraz z poprawą dostępności
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ława
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ława
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Stworzenie strefy wypoczynku dla mieszkańców oraz terenu rekreacyjnego dla dzieci i poprawa dostępności terenu.

5.	Zakres realizowanych zadań	Zagospodarowanie terenu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • budowę placu zabaw z naturalnych materiałów; • budowę placu z urządzeniem sportowymi; • stworzenie przestrzeni wypoczynkowej; • nasadzenia zielni izolujące plac od drogi; • budowę chodników na placu i przy budynkach mieszkalnych.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Jasielska 1
7.	Szacowana wartość	2 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt Długość chodników: 0,35 km Liczba wydarzeń kulturalnych: 3 wydarzenia rocznie

Projekt 13 „Plac zabaw dla dzieci z ograniczoną sprawnością”

1.	Nazwa projektu	Plac zabaw dla dzieci z ograniczoną sprawnością
2.	Nazwa wnioskodawcy	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Przygotowanie nawierzchni, ogrodzenie, 5 stanowisk postojowych dla opiekunów dzieci, montaż 7 urządzeń zabawowych i 3 integracyjnych, elementy małej architektury, oświetlenie, zieleń.
5.	Zakres realizowanych zadań	Zagospodarowanie terenu o powierzchni ok. 800 m ²
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Przy ul. Baczyńskiego 1a, działka nr 537/29
7.	Szacowana wartość	450 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt Liczba urządzeń zabawowych dostosowanych do potrzeb dzieci z ograniczoną sprawnością: 3 urządzenia

Projekt 14 „Plac zabaw z siłownią terenową”

1.	Nazwa projektu	Plac zabaw z siłownią terenową
2.	Nazwa wnioskodawcy	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”

4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Przygotowanie nawierzchni, ogrodzenie, montaż 10 urządzeń zabawowych i 6 siłowni, elementy małej architektury, oświetlenie, zieleni.
5.	Zakres realizowanych zadań	Zagospodarowanie terenu o powierzchni ok. 600m ²
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Przy ul. Okulickiego 3, działka nr 537/36
7.	Szacowana wartość	380 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt Liczba urządzeń zabawowych: 10 urządzeń Liczba urządzeń sportowych: 6 urządzeń

Projekt 15 „Wykonanie zieleńca osiedlowego z częścią parkową przy wieży ciśnień”

1.	Nazwa projektu	Wykonanie zieleńca osiedlowego z częścią parkową przy wieży ciśnień
2.	Nazwa wnioskodawcy	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Przygotowanie nawierzchni, wykonanie zieleńca, nasadzenia różnorodnych bylin i krzewów, nasadzenia drzew, ścieżka dydaktyczna z tablicami, elementami małej architektury, instalacja nawadniająca.
5.	Zakres realizowanych zadań	Zagospodarowanie terenu o powierzchni ok. 3 200m ² w otoczeniu zabytkowej wieży ciśnień
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. 1 Maja – Brata Alberta, działka nr 537/22

7.	Szacowana wartość	450 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt

Projekt 16 „Aranżacja parku „Ślimak” za kinoteatrem i fosy przy alei Pojednania w Ławie”

1.	Nazwa projektu	Aranżacja parku „Ślimak” za kinoteatrem i fosy przy alei Pojednania w Ławie
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ława
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ława
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W ramach zadania przewiduje się zagospodarowanie obecnej fosy i parku za kinoteatrem „Ślimak” poprzez uporządkowanie zieleni oraz wzbogacenie o elementy małej architektury i parkowe oświetlenie.
5.	Zakres realizowanych zadań	W ramach zadania przewiduje się: <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie naturalnych walorów i starodrzew; • łąki kwietne; • kaskadowe miejsca siedzące wzdłuż skarpy; • przebudowę istniejącego przejścia do fosy – schody; • częściową likwidację parkingu; • oświetlenie i monitoring; • organizacja miejsc rekreacji i wypoczynku.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	aleja Pojednania
7.	Szacowana wartość	5 000 000,00 zł

8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt
----	---	---

Projekt 17 „Zagospodarowanie skweru przy ul. Gdańskiej”

1.	Nazwa projektu	Zagospodarowanie skweru przy ul. Gdańskiej
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ława
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ława
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Uporządkowanie zieleni oraz wzbogacenie terenu o elementy małej architektury i oświetlenie.
5.	Zakres realizowanych zadań	W ramach zadania przewiduje się: <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu razem z mieszkańcami; • poprawa dostępności to skweru; • mała architektura; • oświetlenie; • budowa ścieżek.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul.Gdańska
7.	Szacowana wartość	2 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba wyremontowanych obiektów: 1 obiekt

Projekt 18 „Kompleksowa rewitalizacja rejonu ulicy Jasielskiej poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej”

1.	Nazwa projektu	Kompleksowa rewitalizacja rejonu ul. Jasielskiej poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej
2.	Nazwa wnioskodawcy	Urząd Miasta Ława
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ława
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	<p>Planuje się skomunikowanie osiedla z ul. Wiejską i ul. Gdańską poprzez wyznaczenie nowego ciągu pieszo-jezdnego przebiegającego równolegle do zabudowań przemysłowych.</p> <p>Realizacja inwestycji wpłynie zarówno na dostępność komunikacyjną osiedla, jak i obiektu zaadaptowanego na potrzeby podmiotów działających na rzecz osób z różnymi dysfunkcjami oraz hal dzierżawionych przez lokalnych przedsiębiorców.</p> <p>Dotychczas została wykonana dokumentacja projektowa na budowę drogi łączącej ul. Gdańską z ul. Wiejską wraz z ciągami pieszymi i miejscami parkingowymi.</p> <p>Druga część projektu obejmuje modernizację układu komunikacyjnego rejonu ul. Jasielskiej poprzez wymianę nawierzchni części ulic i chodników. Planuje się przekształcenie niektórych ciągów komunikacyjnych w ciągi pieszo-jezdne, z preferencją pieszego przemieszczania się.</p>
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • wyznaczenie nowych przejazdów i ciągów pieszo-jezdnych; • modernizacja istniejących ulic i chodników.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Jasielska
7.	Szacowana wartość	3 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich	<p>Długość nowego połączenia komunikacyjnego: 0,25 km</p> <p>Długość zmodernizowanych ulic i chodników: 0,20 km</p>

	oceny	
--	-------	--

Projekt 19 „Poprawa standardów mieszkaniowych”

1.	Nazwa projektu	Poprawa standardów mieszkaniowych
2.	Nazwa wnioskodawcy	Ławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Urząd Miasta Ława Ławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	W celach podwyższenia standardów mieszkaniowych ITBS przewiduje przeprowadzenie remontu budynków wielorodzinnych.
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • wymiana wewnętrznej linii zasilającej, • remont klatek, • remont elewacji budynków.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	Budynki ITBS
7.	Szacowana wartość	2 100 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba remontów i modernizacji zasobów mieszkaniowych: 5 szt.

Projekt 20 „Modernizacja budynku przy ul. Andresa 3A na cele ochrony zdrowia”

1.	Nazwa projektu	Modernizacja budynku przy ul. Andresa 3A na cele ochrony zdrowia
2.	Nazwa wnioskodawcy	Powiat Ławski
3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Powiat Ławski
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Zadanie obejmuje modernizację budynku przy ul. Andersa 3, w którym obecnie znajduje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Budynek, w zależności od demografii oraz sytuacji epidemiologicznej w kraju, pełnić będzie zadania z zakresu ochrony zdrowia wpisując się w potrzeby lokalnej społeczności.
5.	Zakres realizowanych zadań	Zadanie obejmuje modernizację budynku, w tym dostosowanie pomieszczeń do prowadzonej działalności
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Andersa nr budynku 3A, działka nr 492/1, 492/2
7.	Szacowana wartość	12 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba obiektów: 1 obiekt Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością: 1 obiekt Poprawa jakości świadczonych usług z zakresu ochrony zdrowia

Projekt 21 „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Ławskiego mających swoje siedziby na terenie miasta Ławy”

1.	Nazwa projektu	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Ławskiego mających swoje siedziby na terenie miasta Ławy
2.	Nazwa wnioskodawcy	Powiat Ławski

3.	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Powiat Ławski
4.	Opis planowanego przedsięwzięcia	Projekt dotyczy głębokiej i kompleksowej modernizacji energetycznej budynku Zespołu szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Ławie. W ramach robot wykonane zostanie m. in. docieplenie ścian zewnętrznych wraz z tynkiem ciepłochronnym i stropodachów, wymiana stolarki okiennej, wymiana instalacji c.w.u. i centralnego ogrzewania wraz z systemem zarządzania energią w budynku. Dodatkowo planowana jest instalacja paneli fotowoltaicznych oraz modernizacja instalacji elektrycznej oświetlenia wbudowanego. Projekt wpłynie na ograniczenie zmian klimatycznych poprzez redukcję emisji CO ₂ i zużycia energii.
5.	Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • docieplenie ścian zewnętrznych, • docieplenie stropodachów, • wymiana ślusarki okiennej, • wymiana instalacji c.w.u, • instalacja paneli fotowoltaicznych, • modernizacja instalacji elektrycznej oświetlenia wbudowanego.
6.	Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Sienkiewicza 1, działka nr 78/4
7.	Szacowana wartość	15 000 000,00 zł
8.	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Liczba obiektów: 1 obiekt Poprawa efektywności energetycznej Liczba systemów zarządzania energią: 1 system Liczba instalacji fotowoltaicznych: 1 instalacja

3.2.2. Lista pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poza listą konkretnych i szczegółowo sformułowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, Ustawa dopuszcza zawarcie w Programu charakterystyki pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć. Chodzi tu po pierwsze o przedsięwzięcia publiczne, które przyczyniłyby się do osiągnięcia celów GPR, ale co do których na obecnym etapie nie można rozstrzygnąć o ich ujęciu w Programie.

Po drugie dotyczy to nakreślenia ram przedsięwzięć służących realizacji celów Programu, w które mogą, a wręcz powinni, wpisywać się różni inwestorzy, w tym niepubliczni. Tym samym listę tę należy traktować także jako zaproszenie czy apel do wszystkich interesariuszy o inicjowanie i podejmowanie działań, które wzmocnią proces rewitalizacji w Ławie i uczynią go bardziej skutecznym.

Realizacja planowanych pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych została zaplanowane na okres 2023 – 2028.

Tabela 5. Lista pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Nazwa podmiotu realizującego projekt	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny
1	Działania społeczne			1 432 000	
1.1	Wspieranie inicjatyw mających na celu wzmocnienie sieci społecznych i aktywności mieszkańców	Ławskie Centrum Kultury	Ławskie Centrum Kultury	340 000	Liczba inicjatyw wspierających aktywność mieszkańców [szt.] Zaangażowanie społeczności lokalnej [%]
1.2	Działania wspierające uczestnictwo młodzieży w życiu społecznym (małe granty)	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława	100 000	Liczba grantów [szt.]
1.3	Nowy fach, nowe szanse	Spółdzielnia Socjalna Horyzonty	Spółdzielnia Socjalna Horyzonty	300 000	Liczba zaangażowanych w projekt osób zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub

					wykluczenia społecznego: [osób]
1.4	Zwiększenie świadomości, wiedzy i umiejętności dot. mechanizmów demokratycznych wśród mieszkańców Ławy. Projekt „Możemy więcej”	Stowarzyszenie ESWIP	Stowarzyszenie ESWIP	400 000	Liczba kawiarenek obywatelskich [szt.] Liczba wydarzeń [szt.] Liczba spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami [szt.] Liczba Szkół Partycypacji Społecznej [szt.] Liczba zajęć z edukacji obywatelskiej dla młodzieży [szt.] Liczba inicjatyw lokalnych [szt.]
1.5	Aktywizacja społeczna seniorów, w tym organizacja wycieczek, zajęć artystycznych oraz ćwiczeń ruchowych	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	110 000	Liczba seniorów zaangażowanych w projekt [osób]
1.6	Zwiększenie integracji sąsiedzka, w tym warsztaty kulinarny, współzawodnictwo międzyblokowe i międzyosiedlowe, półkolonie oraz festyny rodzinne	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	182 000	Liczba mieszkańców zaangażowanych w projekt [osób] Liczba dzieci na półkoloniach [osób] Liczba warsztatów kulinarnych [szt.] Liczba konkursów [szt.] Liczba festynów [szt.]

2	Poprawa warunków działalności ośrodków edukacji, nauki i kultury			28 720 000	
2.1	Adaptacja budynku biblioteki na cele Centrum Inicjatyw Społecznych (CIS), w tym siedziba NGO, centrum młodzieży	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława	6 200 000	Liczba wyremontowanych i zmodernizowanych obiektów [szt.], liczba szkoleń [szt.], liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach [os.]
2.2	Centrum wytchnieniowo-noclegowe i pobytowe w Ławie	Spółdzielnia Socjalna Horyzonty	Gmina Miejska Ława Spółdzielnia Socjalna Horyzonty	12 000 000	Liczba wyremontowanych budynków [szt.] Liczba osób korzystających z usług opieki w danym roku [osób] Liczba osób korzystających z usługi dziennego pobytu dla osób starszych w obiekcie w danym miesiącu [osób] Liczba osób korzystających z usług noclegowych w hostelu w danym roku [osób]
2.3	Centrum obywatelskie w Ławie	Stowarzyszenie „Przystań”	Gmina Miejska Ława Stowarzyszenie „Przystań”	10 000 000	Liczba organizacji pozarządowych korzystających z usług Centrum obywatelskiego w danym roku [szt.]
2.4	Adaptacja wieży ciśnień do pełnienia funkcji społecznych	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	Brak danych	Liczba zaadaptowanych obiektów [szt.]
2.5	Adaptacja budynku młyna na cele muzealne	Gmina Miejska Ława	Gmina Miejska Ława	Brak danych	Liczba zadaptowanych obiektów [szt.]
2.6	Doposażenie Świetlicy SDK	Spółdzielnia	Spółdzielnia	520 000	Liczba osób korzystających

	POLANKA, w tym pracowni plastycznej i organizacja kafejki internetowej	Mieszkaniowa „PRACA”	Mieszkaniowa „PRACA”		z oferty corocznie [osób] Liczba komputerów [szt.] Liczba sprzętu [szt.]
3	Poprawa efektywności energetycznej budynków			10 200 000	
3.1	Termomodernizacja przedszkola	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława	5 000 000	Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.]
3.2	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	3 520 000	Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.]
3.3	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych	ITBS	ITBS	1 500 000	Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.]
4	Poprawa jakości otoczenia mieszkaniowego	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	1 000 000	Powierzchnia zmodernizowanej przestrzeni otoczenia mieszkaniowego [m ²]
5	Poprawa przestrzeni miejskich			5 750 000	
5.1	Zagospodarowanie boiska (Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja)	Powiat Ławski	Powiat Ławski	5 000 000	Powierzchnia obszaru aktywności i rekreacji [ha]
5.2	Zagospodarowanie boiska przy ul. Piotra Skargi 3	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRACA”	750 000	Powierzchnia obszaru aktywności i rekreacji [ha]
6	Utworzenie i wzbogacenie terenów zielonych			6 000 000	
6.1	Poprawa przestrzeni parku nad Ławką	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława	1 000 000	Powierzchnia zagospodarowanych terenów zieleni [ha]

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ławy na lata 2023-2028

6.2	Zagospodarowanie terenu w rejonie lasu przy ul. 1-go Maja	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława	5 000 000	Powierzchnia zagospodarowanych terenów zieleni [ha]
7	Poprawa infrastruktury transportowej			8 750 000	
7.1	Kompleksowa rewitalizacja rejonu ul. Władysława Jagiełły poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława	5 000 000	Długość ulicy [km]
7.2	Poprawa komfortu poruszania się pieszych, rowerzystów i osób z niepełnosprawnościami.	Urząd Miasta Ława	Urząd Miasta Ława	3 750 000	Długość ścieżek rowerowych [km] długość chodników [km]
8	Działania środowiskowe				
8.1	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Ława. Rzeka Tynwałd w km 0+000 - 3+780, 8+515-11+293, Łabędzia Struga w km 0+000 - 1+942 gm. Ława, woj. warmińsko-mazurskie"	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Brak danych	Brak danych

3.2.3. Zastosowanie podejścia zintegrowanego i powiązanie z programami regionalnymi

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych w oparciu o fundusze zewnętrzne, w szczególności środki strukturalne (FEWIM 2021-2027), jest spełnienie wymogów związanych z wykorzystaniem podejścia zintegrowanego. Program rewitalizacji może być finansowany w oparciu o mechanizm IIT (Innych inwestycji terytorialnych). IIT są narzędziami realizacji założeń strategii rozwoju społecznego Warmii i Mazur, w szczególności zapewnienia spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej regionu. Programy rewitalizacji realizują zadania określone w Celu Priorytetowym 5 Rozwój Obszarów Miejskich (CP 5). Wsparcie IIT jest skierowane do obszarów rewitalizacji wskazanych w ramach GPR.

W ramach FEWIM 2021-2027 Priorytet 2.12 Rozwój Obszarów Miejskich został określony następująco: „2.12.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (CS5.i)”.

Realizacja działań oraz ich finansowanie w oparciu o FEWiM następuje na podstawie GPR, który spełnia kryteria art. 29 rozporządzenia ogólnego² tj. strategii terytorialnej, zawierającej następujące elementy:

- „a) obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia;
- b) analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- c) opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru;
- d) opis udziału partnerów zgodnie z art. 8 w przygotowaniu strategii i jej realizacji.”

Niniejszy GPR spełnia określone powyżej wymagania. FEWiM 2021-2027 definiuje ponadto wskazane kierunki i rodzaje działań. Oprócz celu rewitalizacji, określonego w ustawie o rewitalizacji, są nimi także:

- Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne;

- Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych;
- Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej
- Poprawa efektywności energetycznej budynków i przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu przy zachowaniu historycznych układów architektonicznych i klimatu właściwego dla dziedzictwa regionu;
- Realizacja projektów rewitalizacyjnych zintegrowanych z działaniami społecznymi, w szczególności realizującymi cele: „(h) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, (k) Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej (...), (l) Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci”.

Zgodnie ze wskazaniem FEWIM 2021-2027 działania objęte wsparciem to:

„1. inwestycje w istniejące budynki dla celów społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub usługowo-mieszkaniowych, mieszkaniowych wraz z niezbędnym wyposażeniem;

2. w uzasadnionych wypadkach także rekonstrukcje budynków, przyczyniające się do odtwarzania oryginalnych i charakterystycznych układów przestrzennych na danym terenie, służące odtwarzaniu historycznej zabudowy;

3. zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych, by dobrze spełniały funkcje społeczne (w tym istniejących terenów zielonych oraz podwórek stanowiących własność/ współwłasność beneficjentów wsparcia) wraz z małą architekturą.

Przedsięwzięcia możliwe do realizacji wyłącznie jako niedominujący element ww. projektów:

- inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego (np. monitoring miejski, oświetlenie uliczne);
- inwestycje w podstawową infrastrukturę, rowerową i pieszą na obszarze objętym projektem.

Obligatoryjnym warunkiem realizacji projektów jest dostosowanie budynków i/lub przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (architektoniczne standardy dostępności – projektowanie uniwersalne³).

Podczas rewitalizacji szczególnej dbałości wymaga zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrona drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy zabiegać o zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych i unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych. Ponadto, premiowane będą projekty stosujące rozwiązania energooszczędne.”

„Premiowane będą również projekty angażujące lokalną społeczność, uwzględniające regionalną tożsamości danego obszaru (tj. jego historię, tradycję⁴).”

Planowane przedsięwzięcia podstawowe i pozostałe, które zostaną wskazane do wsparcia w oparciu o środki FEWiM w ramach GPR, zostały dobrane pod kątem zgodności z tymi celami.

3.2.4. Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - komplementarność działań

W uzupełnieniu wymogów stawianych projektom komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

Integrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych objętych niniejszym Programem zostanie zrealizowane poprzez wpisanie w system realizacyjny Programu stałej dbałości o komplementarność problemową, przestrzenną, źródeł finansowania, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz spełnienie wymogów horyzontalnych, stawianych programom ubiegającym się o finansowanie.

Tabela 6. Charakterystyka metodologii komplementarności

Typ komplementarności	Opis
Przestrzenna	Prawie wszystkie przedsięwzięcia dotyczą obszaru rewitalizacji, oprócz projektów: podstawowe przedsięwzięcia <ul style="list-style-type: none">• przebudowa amfiteatru miejskiego im. Louisa Armstronga w Ławie• modernizacja osiedlowego Domu Kultury w Ławie,• utworzenie Centrum Rehabilitacji i Usprawniania w Powiatowym

³ Program „Dostępność Plus”

⁴ Źródło FEWiM 2021-2027

	<p>Szpitalu w Ławie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie skweru przy ul. Gdańskiej, • modernizacja budynku przy ul. Andresa 3A na cele ochrony zdrowia, • termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Ławskiego mających swoje siedziby na terenie miasta Ławy, <p>pozostałe przedsięwzięcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacja przedszkola (ul. Wiejska 3), • zagospodarowanie terenu w rejonie lasu przy ul. 1-go Maja”, <p>które wykraczają poza jego granice (zgodnie z art. 15 pkt. 3 Ustawy). Ze względu na lokalizację tych projektów odbiorcami są mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Planowane działania mają zapewnić dostępność do ośrodków kultury, sportu i edukacji nie tylko mieszkańcom obszaru rewitalizacji, lecz także całego miasta. Ponadto planowane działania poprawy infrastruktury transportowej i rowerowej pozwolą połączyć osiedla południowej części miasta z Centrum miasta.</p> <p>Wszystkie wymienione działania przyczynią się do niwelowania negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na obszarze objętym kryzysem. Przedsięwzięcia dopełniają się przestrzennie i zapobiegają przenoszeniu problemów na pozostałe obszary. Będą także zapobiegać segregacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców. Wielkość obszaru pozwoli na uniknięcie rozproszenia podejmowanych działań, dzięki czemu zostanie osiągnięty efekt synergii przedsięwzięć i ograniczony zadania punktowe.</p>
<p>Proceduralno-institutionalna</p>	<p>Wdrażanie i zarządzanie Programem będzie należało do koordynatora rewitalizacji. Natomiast za przygotowanie i realizację poszczególnych przedsięwzięć odpowiadać będą podmioty realizujące, m.in. przedsiębiorcy, jednostki miejskie oraz powiatowe, instytucje kultury i inne organizacje. W sierpniu 2022 r. został powołany Komitet Rewitalizacji, który zgodnie z Ustawą stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą dla Burmistrza miasta. Przedsięwzięcia zostały określone w ramach procesu partycypacji i dialogu społecznego. Realizatorów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć wskazano w podrozdziale dotyczącym podstawowych przedsięwzięć. System zarządzania został szczegółowo opisany w rozdziale 4.1.</p>
<p>Źródła finansowania</p>	<p>Komplementarność zakłada łączenie prywatnych i publicznych źródeł finansowania przy wykorzystaniu środków Europejskich Funduszy</p>

	Strukturalnych i Inwestycyjnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Podmioty zaangażowane w realizację przedsięwzięć zakładają dywersyfikację ich finansowania.
Międzyokresowa	Założone do realizacji przedsięwzięcia stanowią ciągłość dotychczasowej polityki rewitalizacyjnej miasta poprzez ich kontynuację i uzupełnienie, głównie w oparciu o LPR, począwszy od 2016 roku. W związku z tym zostanie zachowana ciągłość programowa procesu rewitalizacji miasta Ława. Przy wdrażaniu przedsięwzięć wykorzystane zostaną doświadczenia z dotychczas realizowanych programów rewitalizacji oraz działań infrastrukturalnych i społecznych.
Integracja horyzontalna	Przedsięwzięcia zaplanowane w ramach programu będą przygotowywane i realizowane z uwzględnieniem potrzeb, a także zapewnieniem równych szans dostępu do ich planowania, udziału i korzyści z ich realizacji poprzez m.in.: uwzględnienie zasad zrównoważonego rozwoju, zapewnienia równości dostępu płci, zastosowaniu zasad niedyskryminacyjnych, zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą powiązane, wzajemnie się dopełniają i tworzą synergiczny efekt. Oddziałują na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenną, środowiskową i techniczną. Są odpowiedzią na zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji problemy. Celują w ograniczenie negatywnego rezultatu, ale także w przyczynę zjawisk kryzysowych, aby zapobiegać ich powielaniu i utrwalaniu:

- opis powiązań niniejszego Programu z dokumentami strategicznymi zawiera w zwartej formie rozdział 1.3;
- wizja stanu obszaru po zrealizowaniu programu rewitalizacji została przedstawiona w rozdziale 3.1.1;
- cele rewitalizacji w układzie hierarchicznym oraz kierunki działań przedstawiono w rozdziale 3.1.3.

Tabela 7. Integrowanie przedsięwzięć c celami i kierunkami działań

	Nazwa działania	Cel strategiczny 1 Wzmacnianie aktywności lokalnej społeczności, integracja mieszkańców, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym				Cel strategiczny 2 Rozwój infrastruktury społecznej oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarcze					Cel strategiczny 3 Podniesienie jakości i efektywności użytkowania przestrzeni zamieszkalnych				Cel strategiczny 4 Zapewnienie dobrego stanu środowiska		
		Cel operacyjny 1.1	Cel operacyjny 1.2	Cel operacyjny 1.3	Kierunki działań	Cel operacyjny 2.1	Cel operacyjny 2.2	Cel operacyjny 2.3	Cel operacyjny 2.4	Kierunki działań	Cel operacyjny 3.1	Cel operacyjny 3.2	Cel operacyjny 3.3	Kierunki działań	Cel operacyjny 4.1	Cel operacyjny 4.2	Kierunki działań
PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE																	
1	Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym																
1.1	Projekt „Jesień życia – CZAS SENIORA”		X		K1.3												
1.2	Projekt „Czas na aktywność”		X		K1.4												

1.3	Projekt „Mama, tata i ja”	X			K1.2												
1.4	Projekt „Rodzina na start”		X		K1.3												
1.5	Projekt „Rozwinięcie kompetencji emocjonalno-społecznych wśród młodzieży”	X			K1.2												
1.6	Podniesienie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 50-64	X			K1.1												
2	Tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców																
2.1	Udostępnienie przestrzeni publicznej/ lokalów dla projektów powstałych z inicjatywy mieszkańców			X	K1.6												
2.2	Lekcje edukacyjne o historii miasta dla uczniów szkół podstawowych			X	K1.6												
2.3	Spacery dla mieszkańców i turystów miasta			X	K1.6												
2.4	Stworzenie produktu promującego miasto wśród mieszkańców i turystów			X	K1.6												
2.5	Projekt "Aktywna Ława"			X	K1.7												

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ławy na lata 2023-2028

2.6	Wspólny dialog			X	K1.7												
3	Adaptacja dawnego Domu Weterana na cele kulturalno-edukacyjne (SPRAWDZYĆ WSKAZNIKI ZABUDOWY)						X			K2.3							
4	Przebudowa amfiteatru miejskiego im. Amfiteatr im. Louisa Armstronga w Ławie						X			K2.2							
5	Modernizacja kinoteatru "Pasja" w Ławie							X		K2.2							
6	Modernizacja osiedlowego Domu Kultury w Ławie						X			K2.2							
7	Modernizacja budynków szkolnych na cele oświatowe						X			K2.2							
8	Remont i modernizacja budynku przy ul. Kościuszki 23A						X			K2.2							
9	Utworzenie Centrum Rehabilitacji w Powiatowym Szpitalu w Ławie								X	K2.5							
10	Modernizacja budynku Ratusza							X		K2.2							
11	Aranżacja placu Bandurskiego na Starym Mieście					X				K2.1							
12	Zagospodarowanie podwórka ul. Jasielską wraz z poprawą dostępności					X				K2.1							
13	Plac zabaw dla dzieci z ograniczoną sprawnością										X		K3.4				

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ławy na lata 2023-2028

14	Plac zabaw z siłownią terenową											X		K3.4			
15	Wykonanie zieleńca osiedlowego z częścią parkową przy wieże ciśnieniowej											X		K3.4			
16	Aranżacja parku „ślimak” za kinoteatrem i fosy przy Alei Pojednania w Ławie					X				K2.1							
17	Zagospodarowanie skweru przy ul. Gdańskiej					X				K2.1							
18	Kompleksowa rewitalizacja rejonu ulicy Jasielskiej poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej											X		K3.6			
19	Poprawa standardów mieszkaniowych										X			K3.1			
20	Modernizacja budynku przy ul. Andresa 3A na cele ochrony zdrowia								X	K 2.5							
21	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Ławskiego mających swoje siedziby na terenie miasta Ławy						X			K 2.2							
POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE																	
1	Działania społeczny																
1.1	Wspieranie inicjatyw mających na celu wzmocnienie sieci społecznych i aktywności mieszkańców	X												K1.1			

1.2	Działania wspierające uczestnictwo młodzieży w życiu społecznym (mały granty)	X			K1.2												
1.3	Projekt „Nowy fach, nowe szanse”		X		K1.4												
1.4	Zwiększenie świadomości, wiedzy i umiejętności dot. mechanizmów demokratycznych wśród mieszkańców Ławy. Projekt „Możemy więcej”			X	K1.6												
1.5	Aktywizacja społeczna seniorów, w tym organizacja wycieczek, zajęć artystycznych oraz ćwiczeń ruchowych	X			K1.1												
1.6	Zwiększenie integracji sąsiedzka, w tym warsztaty kulinarny, współzawodnictwo międzyblokowe i międzyosiedlowe, półkolonie oraz festyny rodzinne										X		K3.3				
2	Poprawa warunków działalności ośrodków edukacji, nauki i kultury																
2.1	Adaptacja budynku biblioteki na cele Centrum Inicjatyw Społecznych (CIS), w tym siedziba NGO, centrum młodzieży						X			K2.2							
2.2	Centrum wytchnieniowo-noclegowe i pobytowe w Ławie						X			K2.3							
2.3	Centrum obywatelskie w Ławie						X			K2.3							
2.4	Adaptacja wieży cieśńń do pełnienia funkcji społecznych							X		K2.3							

2.5	Adaptacja budynku młyna na cele muzealne						X			K2.3							
2.6	Doposażenie Świetlicy SDK POLANKA, w tym pracowni plastycznej i organizacja kafejki internetowej						X			K2.2							
3	Poprawa efektywności energetycznej budynków																
3.1	Termomodernizacja przedszkola						X			K2.2							
3.2	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, realizowany przez Spółdzielnie Mieszkaniową „Praca”										X				K3.2		
3.3	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, realizowany przez Ławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (ITBS)										X				K3.2		
4	Poprawa jakości otoczenia mieszkaniowego											X			K3.4		
5	Poprawa przestrzeni miejskich																
5.1	Zagospodarowanie boiska (Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja)											X			K3.4		
5.2	Zagospodarowanie boiska przy ulicy Piotra Skargi 3						X			K2.4							
6	Utworzenie i wzbogacenie terenów zielonych																
6.1	Poprawa przestrzeni parku nad Ławką															X	K4.2

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Iławy na lata 2023-2028

6.2	Zagospodarowanie terenu w rejonie lasu przy ul. 1-go Maja															X	K4.2
7	Poprawa infrastruktury transportowej																
7.1	Kompleksowa rewitalizacja rejonu ul. Władysława Jagiełły poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej											X	K3.6				
7.2	Poprawa komfortu poruszania się pieszych, rowerzystów, osób niepełnosprawnych											X	K3.5				
8	Działania środowiskowe																
8.1	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Iława. Rzeka Tynwałd w km 0+000 - 3+780, 8+515-11+293, Labeledzia Struga w km 0+000 - 1+942 gm. Iława, woj.. Warmińsko-mazurskie"													X			K4.1

3.3. Szacunkowe ramy finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 7 Ustawy wskazano szacunkowe ramy finansowe Programu wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych przez cały okres jego trwania. Szacunkowe ramy finansowe Programu zostały zaplanowane na pięcioletni okres 2023 – 2028.

W poniższej tabeli zawarto szacunkowe ramy finansowe Programu z uwzględnieniem podziału na źródła finansowania oraz na przedsięwzięcia podstawowe oraz pozostałe. W wierszu „Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne” zawarto koszty wynikające z szacowanej wartości podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Programie, których realizacja nastąpi do 2028 r. Następny wiersz zawiera wstępne szacunkowe ramy finansowe dla pozostałych przedsięwzięć (których zakres wskazany jest w Programie tylko w ogólnym stopniu) środków gminy, środków zewnętrznych oraz środków prywatnych do końca obowiązywania Programu.

Tabela 9. Szacunkowe ramy finansowe Programu

Nazwa działania	Całkowita wartość [zł]	Planowany wkład budżetu miasta [zł]	Planowany wkład budżetu powiatu [zł]	Środki unijne [zł]	Środki prywatne [zł]	Inne środki (funduszy EOG, funduszy norweskich, granty) [zł]
Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	252 770 000	16 723 500	8 850 000	201 681 500	815 000	1 750 000
Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61 672 000	7 408 500	750 000	51 393 500	1 720 000	400 000
Koszty zarządzania realizacją GPR	36 000	36 000	0	0	0	0

Charakter i horyzont czasowy Programu, szereg czynników niepewności związanych z dostępem do środków zewnętrznych, szczegółowymi harmonogramami przygotowania i wdrażania

przedsięwzięć, ograniczona dojrzałość przedsięwzięć zawartych w Programie, a także brak możliwości na obecnym etapie precyzyjnego oszacowania potencjalnej skali zaangażowania w proces rewitalizacji zewnętrznych podmiotów (głównie prywatnych) powodują, że szacunkowe ramy finansowe Programu, a wraz z nimi przypisanie ich do poszczególnych źródeł finansowych, muszą być uznane jako mocno przybliżone i obarczone ryzykiem błędu.

Długoterminowy horyzont Programu i jego charakter generują szereg czynników zaważających na powodzeniu zaplanowanego procesu. Należą do nich niepewność związana z dostępem i pozyskiwaniem zewnętrznych środków oraz ograniczona dojrzałość przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Uwzględnienie w Wieloletnim Planie Finansowym (WPF) poszczególnych przedsięwzięć realizujących zadania własne gminy uzależnione jest od ich stopnia przygotowania do wdrożenia – niezwłocznie po uzupełnieniu niezbędnych informacji nastąpi wpisanie danego przedsięwzięcia do WPF.

4. CZĘŚĆ ZARZĄDCZA

4.1. Struktura zarządzania realizacją Programu

Zarządzanie rewitalizacją w Ławie składa się z dwóch zasadniczych segmentów:

- **zarządzania strategicznego**, odnoszącego się do koordynacji całości Programu i obejmującego problematykę rewitalizacji całościowo, jako proces angażujący różne komórki Urzędu i podmioty zewnętrzne w celu realizacji określonych założeń,
- **zarządzania operacyjnego**, odnoszącego się do realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych.

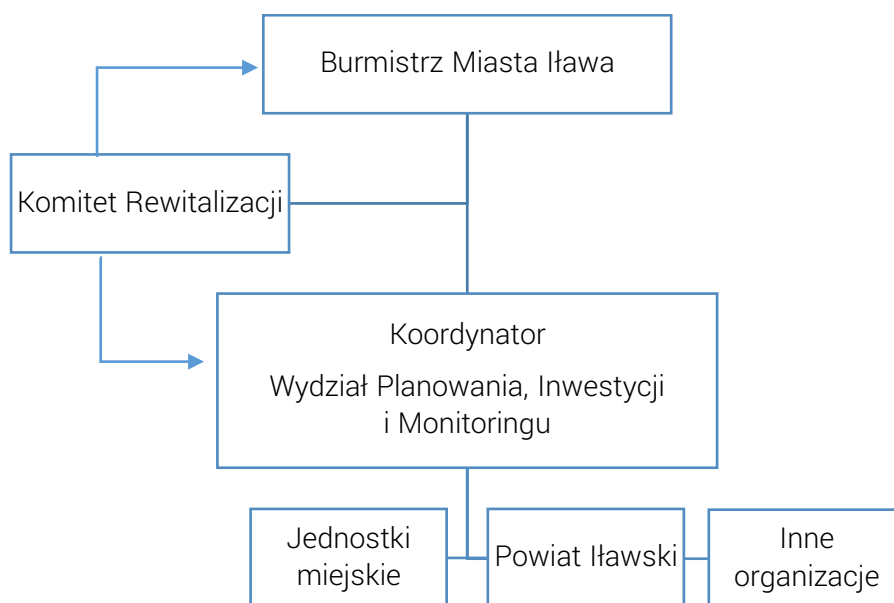
Poziom zarządzania strategicznego, czyli koordynacja całości Programu oraz jego realizacja, prowadzona będzie w strukturach organizacyjnych Urzędu Miasta Ława Wydział Planowania, Inwestycji i Monitoringu. Do kluczowych zadań jednostki należą:

- koordynacja przedsięwzięć realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu oraz jednostki miejskie i inne podmioty na obszarze rewitalizacji;
- monitorowanie efektów działań realizowanych na obszarze rewitalizacji, w tym przygotowywanie raportów z bieżącego postępu prac w ramach Programu;
- informowanie i promowanie założeń i celów Programu;
- przygotowywanie i obsługa m.in. wydarzeń aktywizacyjnych, spotkań, konferencji i konsultacji społecznych z interesariuszami;
- współpraca z interesariuszami procesu rewitalizacji, w tym z Komitetem Rewitalizacji;
- przygotowywanie zbiorczych sprawozdań z realizacji Programu wraz z ewentualnym wnioskiem o konieczności aktualizacji Programu;
- wnioskowanie do Burmistrza Miasta Ława o włączenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Programu;
- opracowanie/aktualizacja Programu.

Wydział Planowania, Inwestycji i Monitoringu współpracuje na każdym etapie procesu rewitalizacji, między innymi z właściwymi merytorycznie wydziałami Urzędu Miasta Ława, jednostkami samorządu gminnego, w tym jednostkami organizacyjnymi i spółkami miejskimi, powiatem ławskim oraz innymi organizacjami.

Decyzje strategiczne podejmować będzie Komitet Rewitalizacji, powołany Zarządzeniem Nr 0050-97/2022 przez Burmistrza Miasta Ława z dnia 11 sierpnia 2022 r. Szczegółowe zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostały określone uchwałą Rady Miejskiej w Ławie nr XLV/507/22 z dnia 28 marca 2022 roku. Komitet Rewitalizacji stanowi organizacyjny łącznik i kanał komunikacji między organami gminy a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji.

Ryc. 20 Schemat zarządzania procesem rewitalizacji

Zgodnie z powyższym schematem w procesie zarządzania będą uczestniczyli przede wszystkim pracownicy Wydziału Planowania, Inwestycji i Monitoringu oraz przedstawiciele Komitetu Rewitalizacji. W związku z tym na zarządzanie Programem szacuje się ok. 6 000 zł rocznie środków z budżetu Miasta Ława.

4.2 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Okres realizacji procesu rewitalizacji objętego niniejszym Programem wynosi 6 lat (lata 2023 – 2028). Harmonogram realizacji wskazuje kamienie milowe i procesy objęte Programem. Harmonogram odzwierciedla obowiązek przygotowania Rocznych Raportów stanowiących najważniejszy dokument cyklicznego monitorowania Programu, a także obowiązek oceny wynikający z Ustawy.

Tabela 10. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Rok	Kwartał	Działanie	Działanie ciągłe (przez cały rok)
2021	Q1	Działania wykonane	<ul style="list-style-type: none"> Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji; Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
	Q2		
	Q3		
	Q4		
2022	Q1	Działania wykonane	<ul style="list-style-type: none"> Prace nad przygotowaniem Programu; Przeprowadzenie spacerów badawczych; Przeprowadzenie spotkań diagnostycznych; Przeprowadzenie punktów konsultacyjnych z mieszkańcami miasta.
	Q2		
	Q3	Działania wykonane	Działania wykonane: <ul style="list-style-type: none"> Prace nad przygotowaniem Programu; Przeprowadzenie spotkań w sprawie planowanych działań; Przeprowadzenie warsztatów z mieszkańcami miasta; Powołanie Komitetu Rewitalizacji.
	Q4	Przeprowadzenie konsultacji społecznych Programu Uchwalenie Programu	
2023	Q1	II Posiedzenie Komitetu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> Aplikowanie o wsparcie niektórych projektów do RPO w ramach instrumentów krajowych; Opracowanie dokumentacji projektowej dla niektórych projektów; Przeprowadzenie działań kulturalnych; Promowanie działań rewitalizacyjnych.
	Q2		
	Q3		
	Q4		
2024	Q1		<ul style="list-style-type: none"> Aplikowanie o wsparcie niektórych projektów do RPO, w ramach instrumentów krajowych; Opracowanie dokumentacji projektowej
	Q2	I Raport Roczny III Posiedzenie Komitetu Rewitalizacji	
	Q3		

	Q4		dla niektórych projektów; <ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie działań kulturalnych; Promowanie działań rewitalizacyjnych.
2025	Q1		<ul style="list-style-type: none"> Aplikowanie o wsparcie niektórych projektów do RPO, w ramach instrumentów krajowych; Opracowanie dokumentacji projektowej dla niektórych projektów; Przeprowadzenie działań kulturalnych; Promowanie działań rewitalizacyjnych.
	Q2	II Raport Roczny IV Posiedzenie Komitetu Rewitalizacji	
	Q3		
	Q4		
2026	Q1	I ewaluacja mid-term (połączona z III Raportem Rocznym)	<ul style="list-style-type: none"> Aplikowanie o wsparcie niektórych projektów do RPO, w ramach instrumentów krajowych; Opracowanie dokumentacji projektowej dla niektórych projektów; Przeprowadzenie działań kulturalnych; Promowanie działań rewitalizacyjnych.
	Q2	V Posiedzenie Komitetu Rewitalizacji Ewentualne zmiany w Programu wynikające z I ewaluacji	
	Q3		
	Q4		
2027	Q1		<ul style="list-style-type: none"> Aplikowanie o wsparcie niektórych projektów do RPO, w ramach instrumentów krajowych; Opracowanie dokumentacji projektowej dla niektórych projektów; Przeprowadzenie działań kulturalnych; Promowanie działań rewitalizacyjnych.
	Q2	IV Raport Roczny VI Posiedzenie Komitetu Rewitalizacji	
	Q3	Zakończenie I kadencji Komitetu Rewitalizacji Powołanie II kadencji Komitetu Rewitalizacji	
	Q4		
2028	Q1		<ul style="list-style-type: none"> Aplikowanie o wsparcie niektórych projektów do RPO, w ramach instrumentów krajowych; Opracowanie dokumentacji projektowej dla niektórych projektów; Przeprowadzenie działań kulturalnych; Promowanie działań rewitalizacyjnych; Prace nad kolejną edycją Programu.
	Q2	V Raport Roczny VII Posiedzenie Komitetu Rewitalizacji	
	Q3		
	Q4	Koniec obowiązywania GPR	
Po 2028			<ul style="list-style-type: none"> Ewaluacja ex-post; Początek wdrażania kolejnej edycji GPR (nowa identyfikacja problemów, nowa delimitacja, nowa definicja celów i działań).

4.3 Monitorowanie i ocena Programu

Za monitoring i ocenę Programu odpowiedzialny jest Wydział Planowania, Inwestycji i Monitoringu Urzędu Miasta Ławy. Monitorowanie, prowadzone w całym okresie realizacji Programu, będzie odbywać się trójstopniowo:

- **Analiza realizacji celów Programu** na podstawie przyjętych wskaźników. Analiza efektu synergii i komplementarności między działaniami, przyczyn problemów w uzyskaniu zakładanych efektów Programu.
- **Analiza kryteriów stanu kryzysowego**, na podstawie których wyodrębniono obszar rewitalizacji. Sprawozdania zawierające informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego (wraz z podaniem wartości aktualnej, wartości bazowej oraz wyjaśnieniem w przypadku, gdy analizowane wskaźniki stanu kryzysowego będą wskazywały na niską efektywność prowadzonych działań rewitalizacyjnych).
- **Analiza realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych** - monitoring rzeczowy i finansowy. Ocena zgodności realizacji z założonym harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami (wskaźniki produktu i rezultatu) będzie prowadzona na bieżąco.

Wydział Planowania, Inwestycji i Monitoringu zobowiązany będzie do składania corocznych raportów Burmistrzowi Miasta Ława. Raport roczny z realizacji Programu sporządzany jest za każdy rok kalendarzowy, do 30 kwietnia roku następnego. Raport przedkładany jest do akceptacji Burmistrzowi Miasta. Burmistrz przedstawia raport roczny Radzie Miasta. Raport roczny jest także opiniowany przez Komitet Rewitalizacji.

Ocena Programu

Zgodnie z art. 22 Ustawy Program podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza co najmniej raz na 3 lata, a ocena ta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie BIP. Ocena Programu jest zaplanowana w 2026 roku (jako tzw. ewaluacja „mid-term”) oraz po zakończeniu realizacji Programu, tj. po roku 2028 (jako ewaluacja ex-post).

Zasadniczym celem cotrzyletniej ewaluacji realizacji Programu jest ocena aktualności i stopnia realizacji programu, w tym zwłaszcza jego celów. W obu przypadkach wnioski z oceny mogą wskazywać na potrzebę zmiany programu. Analiza aktualności programu będzie zatem mieć szeroki zakres, aby odnieść się do wszystkich istotnych kwestii.

Przy przeprowadzaniu oceny realizacji Programu zadbać należy o aktywny udział interesariuszy zgodnie z art. 5 Ustawy. Przepis ten mówi m.in. o aktywnym udziale interesariuszy (nie tylko ich reprezentacji w Komitecie Rewitalizacji) w ocenianiu sposobu prowadzenia rewitalizacji, a więc interesariusze zostaną włączeni w proces już na etapie formułowania oceny, a nie tylko opiniowania już gotowego dokumentu.

Partycypacyjny charakter procesu oceny Programu ograniczy się do czynności wymienionych w art. 22 ust. 2, tj. zaopiniowania oceny przez Komitet Rewitalizacji oraz jej publikacji w BIP.

4.4 Włączenie interesariuszy rewitalizacji – partycypacja w procesie tworzenia i wdrażania Programu

Interesariusze rewitalizacji biorą czynny udział w procesie rewitalizacji w szczególności poprzez organizowane przez Urząd Miasta Ławy konsultacje społeczne oraz inne działania partycypacyjne zgodnie z art. 5 Ustawy.

Praca nad przygotowaniem projektu GPR trwała w terminie marzec-sierpień 2022 r. Podczas opracowywania zostały przeprowadzone spotkania fokusowe, punkty konsultacyjne, spacerzy badawcze oraz warsztaty z mieszkańcami miasta.

Efekty tych prac zostały zaprezentowane mieszkańcom Ławy podczas konsultacji społecznych przeprowadzanych zgodnie z art. 5 i 6 Ustawy o rewitalizacji.

Pełna lista podmiotów uczestniczących w procesie została wymieniona w rozdziale 2.2. Wśród nich znalazły się instytucje, organizacje i jednostki, które spełniają kryteria określone w art. 36 ust 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej⁵, tj.

„partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz

⁵ Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U.2022.1079).

podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji”.

4.4.1. Włączenie interesariuszy w proces tworzenia Programu

Komórką odpowiedzialną za kontakt z mieszkańcami w procesie rewitalizacji jest Urząd Miasta Ławy, w szczególności Wydział Planowania, Inwestycji i Monitoringu.

Działania partycypacyjne rozpoczęto wiosną i trwały do lipca 2022 r. Przeprowadzono indywidualne wywiady oraz spotkania z przedstawicielami instytucji społecznych, kulturalnych, wspólnotami mieszkaniowymi z obszaru rewitalizacji oraz NGO. Celem spotkań było uzyskanie informacji o problemach występujących na terenie rewitalizacji oraz działaniach zaplanowanych do 2028 roku.

Kolejnym działaniem partycypacyjnym były spotkania z mieszkańcami, które odbyły się w formie punktów konsultacyjnych i warsztatów w terminie czerwiec – lipiec 2022 r.:

- warsztat z Ławskim Centrum Kultury, Biblioteką i NGO na temat nowego centrum kultury;
- punkt konsultacyjny z mieszkańcami na temat przyszłości placu Bandurskiego i jego zagospodarowania;
- warsztat z MOPS, Ośrodkiem Pomocy Rodzinie i NGO na temat nowego centrum kultury;
- warsztat z uczniami szkół podstawowych i średnich na temat przyszłości obszaru rewitalizacji;
- punkt konsultacyjny na ul. Jasielskiej,
- warsztaty z mieszkańcami ul. Jasielskiej (weryfikacja),
- warsztat z mieszkańcami na temat przyszłości placu Władysława Bandurskiego i jego zagospodarowania (weryfikacja).

Dzięki intensywnej i zróżnicowanej promocji w konsultacjach w przygotowaniu Programu wzięło udział ponad 160 osób.

4.4.2. Planowane włączenie interesariuszy w proces wdrażania rewitalizacji

Działania podejmowane przez Miasto, odnoszące się do poszczególnych aspektów rewitalizacji, wymagają współpracy i włączenia w ten proces szerokiego grona interesariuszy. Potrzeba ta wiąże się w szczególności z koniecznością rozważenia powodzenia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w perspektywie długookresowej, jak również z ograniczonymi możliwościami finansowania ze środków publicznych.

W szczególności konieczne jest podjęcie działań inwestycyjnych przez wspólnoty mieszkaniowe oraz prywatnych inwestorów, co umożliwi kompleksową przemianę przestrzeni publicznych, których jakość wpływa na postrzeganie Ławy przez mieszkańców oraz osoby przyjezdne.

Istotnym aspektem jest również włączenie społeczności lokalnej w działania realizowane na obszarze objętym projektami rewitalizacyjnymi, w tym organizacji pozarządowych realizujących inicjatywy m.in. na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego i wyrównywania szans.

Dojrzała partycypacja społeczna jest podstawowym warunkiem zapewnienia komplementarności pomiędzy obranymi kierunkami działań i poszczególnymi przedsięwzięciami. Formy dojrzałej partycypacji społecznej wskazane zostały w Ustawie o rewitalizacji. Warunkiem dojrzałości wskazanym w art. 5 ust. 3 Ustawy jest dążenie do wypowiedzenia się wszystkich interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt. 1 Ustawy oraz wszystkich interesariuszy prowadzących na obszarze rewitalizacji działalność, o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt. 3 i 4 Ustawy na etapie przygotowania, prowadzenia i oceny Programu. Partycypacja społeczna powinna być realizowana z wykorzystaniem co najmniej form wskazanych w Ustawie. Dla zapewnienia powodzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazane jest jednak rozważenie także innych, możliwych form współpracy pomiędzy interesariuszami, takich jak spotkania, warsztaty, imprezy okolicznościowe itp.

W ramach koordynacji działań rewitalizacyjnych warto mieć również na uwadze fakt, że grono interesariuszy takich działań jest dość szerokie, więc zasadne jest dążenie do integracji tych działań w celu optymalizacji wykorzystania dostępnych zasobów (w tym funduszy unijnych). Istnieje zatem potrzeba ścisłej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a miastem w celu

podejmowania działań, w tym pozyskiwania środków finansowych na przedsięwzięcia wynikające z Programu.

- **Mieszkańcy**

Ustawa wskazuje mieszkańców – w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale w wielu aspektach też mieszkańców całego miasta – jako podstawową grupę interesariuszy rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne powinny pozwalać na włączenie szerokich grup mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dotyczy to zwłaszcza grup, do których kierowane są działania, np. wymagających wsparcia ze względu na zidentyfikowane czynniki kryzysowe bądź wskazane do uzyskania wsparcia w ramach celów określonych w ramach FEWiM 2021-2027. Przy angażowaniu mieszkańców należy zadbać, aby przy ich zaangażowaniu zapewnić dostęp zgodnie z wymaganiami zasad równości szans i płci oraz zastosować zasady zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne czy narodowe. Równie ważne będzie spełnienie zasad dostępności przy organizacji działań partycypacyjnych i wspólnej realizacji zadań.

- **Wspólnoty mieszkaniowe**

Specyfika wyznaczonego obszaru rewitalizacji wskazuje na znaczący udział własnościowy nieruchomości w formie wspólnot mieszkaniowych - Spółdzielnia Mieszkaniowa "PRACA". Spółdzielnia składa się z Zarządów, które decydują o działaniach podejmowanych na terenie nieruchomości – m.in o remontach budynków, zagospodarowaniu przestrzeni podwórek, wykorzystaniu części usługowych i wspólnych.

W ramach prac nad GPR zidentyfikowano działania podstawowe i uzupełniające które, będą związane ze współpracą z tym partnerem. Dotyczą one zwłaszcza działań dotyczących remontu zasobu mieszkaniowego i termomodernizacji. Współpraca ze wspólnotami będzie kluczowa przy prowadzeniu remontów i przeprowadzek związanych z mieszkaniowym zasobem komunalnym, który jest zlokalizowany w budynkach współdzielonej własności.

- **Szkoły podstawowe i szkoły średnie**

Do kluczowych partnerów zaliczyć należy Szkołę Podstawową nr 1, Szkołę Podstawową nr 5 im. Polskich Noblistów oraz Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja. Współpraca będzie przebiegała

na kilku płaszczyznach, m.in. wymianie wiedzy i doświadczeń, wspólnej realizacji i wspierania projektów, aktywnym włączaniu środowisk akademickich w proces oceny efektów realizacji programu. Przy angażowaniu szkół kluczowe będzie zapewnienie mechanizmów włączenia młodych mieszkańców i mieszkanki Iławy w celu poprawy ich kompetencji zawodowych i społecznych, co jest wskazane w celach strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Warmii i Mazur 2030.

- **Institucje kultury**

Istotnym potencjałem obszaru rewitalizacji, mogącym przyczynić się do osiągnięcia zakładanych celów procesu, jest koncentracja na tym terenie kluczowych w skali miasta instytucji kultury. Instytucje te powinny odegrać ważną rolę w zakresie zwiększania dostępu do kultury dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale również jako potencjał do podejmowania nowych inicjatyw ukierunkowanych na wykorzystywanie dostępnych instrumentów i zasobów w celu realizacji różnych form wspierania procesu budowania społeczności lokalnych. W ramach zaplanowanych przedsięwzięć realizowane będą zadania związane z modernizacją oraz dostosowaniem nowych przestrzeni m.in. do prowadzenia animacji społeczności lokalnych poprzez wykorzystanie narzędzi, jakie dają różne formy obcowania z kulturą.

- **Organizacje pozarządowe**

Przy planowanym zakresie działań oraz posiadanym w mieście potencjale III sektora trudno wyobrazić sobie realizację procesu rewitalizacji bez udziału organizacji pozarządowych. NGO w Iławie posiadają doświadczenia w realizacji działań związanych z wieloaspektową pomocą osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w różnej sytuacji życiowej, zdrowotnej oraz w różnym wieku – zarówno dzieci i młodzieży, samotnym matkom czy seniorom.

Podmioty te powinny być zaangażowane jako partnerzy współplanujący i współrealizujący przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Część z przedsięwzięć będzie w całości realizowana przez organizacje pozarządowe.

Przy planowaniu działań w ramach GPR należy zapewnić współpracę z podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, działającymi na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnymi za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z

niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji na etapie planowania, realizacji i monitoringu działań w zależności od typu działań i projektów.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi będzie szczególnie istotna przy działaniach wymagających współpracy interdyscyplinarnej, w szczególności działań społecznych związanych z realizacją przedsięwzięć, działaniami związanymi z poprawą sytuacji na osiedlach komunalnych lub realizacją nowego zasobu w tej formie, rewitalizacji targowisk czy pracą środowiskową na terenie obszaru rewitalizacji. Działania te będą realizowane poprzez:

- współpracę przy planowaniu i realizacji działań;
- delegowanie zadań;
- angażowanie w formie współpracy merytorycznej i eksperckiej;
- angażowanie organizacji w formie watchdogowej/społecznego nadzoru.

4.5 Niezbędne zmiany w dokumentach gminnych

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 10, 11 i 13 Ustawy przewiduje możliwość wprowadzenia Programem zmian w gminnych dokumentach strategicznych i wynikających z nich aktach prawa miejscowego.

Nie przewiduje się zmian:

- w uchwałach, o których mowa art. 21 ust.1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 172);
- w SUIKZP uchwalonym przez Radę Miejską w Ławie uchwałą nr XLIV/367/17 z dnia 28 sierpień 2017 r.;
- w MPZP uchwalonym przez Radę Miejską w Ławie uchwałą nr LIII/466/18 z dnia 23 kwietnia 2018 r.

4.6 Specjalna Strefa Rewitalizacji

Ustalenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji nie jest wymagane Programem.

SPIS

Spis rycin

Ryc. 1 Obszar rewitalizacji w granicach rejonu Centrum, Stare Miasto, Dąbrowskiego (ul. Norberta Barlickiego) oraz teren Starego Młyna

Ryc. 2 Obszar rewitalizacji w granicach rejonu Gajerek i Podleśne

Ryc. 3 Plakaty informacyjny (źródło: opracowanie własne)

Ryc. 4 Struktura wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji

Ryc. 5 Proporcja osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym - wynik powyżej średniej [średnia = 31]

Ryc. 6 Odsetek osób korzystających z opieki MOPS - wynik powyżej średniej [średnia = 6]

Ryc. 7 Odsetek zadłużonych mieszkań komunalnych - wynik powyżej średniej

Ryc. 8 Odsetek kobiet i mężczyzn długotrwale bezrobotnych - wynik powyżej średniej [średnia = 1]

Ryc. 9 Rozmieszczenie i ilość osób objętych procedurą niebieskiej karty

Ryc. 10 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. - wynik poniżej średniej [średnia = 50%]

Ryc. 11 Schemat lokalizacji ośrodków edukacyjnych oraz kulturalnych

Ryc. 12 Wynik egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, języka angielskiego oraz matematyki - wynik poniżej średniej

Ryc. 13 Schemat lokalizacja zieleni oraz dzikich wysypisk śmieci

- Ryc. 14 Rysunek Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ławy, uchwalonego Radą Miejską w Ławie z dnia 23 kwietnia 2018 r. nr LIII/466/18
- Ryc. 15 Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji
- Ryc. 16 Struktura komunikacyjna
- Ryc. 17 Lokalizacja obszarów i zabytków wpisanych do wojewódzkiej oraz gminnej ewidencji zabytków
- Ryc. 18 Schemat analizy negatywnych zjawisk technicznych
- Ryc. 19 Struktura użytkowania obszaru rewitalizacji
- Ryc. 20 Schemat zarządzania procesem rewitalizacji

Spis tabel

- Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące obszarów rewitalizacji
- Tabela 2. Działania LPR za okres 2018-2021 (planowane i zrealizowane)
- Tabela 3. Lista obiektów w złym oraz bardzo złym stanie technicznym.
- Tabela 4. Struktura celów rewitalizacji i kierunki działań
- Tabela 5. Lista pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
- Tabela 6. Charakterystyka metodologii komplementarności
- Tabela 7. Integrowanie przedsięwzięć c celami i kierunkami działań
- Tabela 8. Integrowanie przedsięwzięć z innymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi
- Tabela 9. Szacunkowe ramy finansowe Programu
- Tabela 10. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Spis zdjęć

- Zd. 1 Punkt konsultacyjny (8 czerwca 2022). Podwórko przy ul. Jasielskiej
- Zd. 2 Punkt konsultacyjny (09 czerwca 2022). Plac Bandurskiego
- Zd. 3 Warsztat (4 lipca 2022). Podwórko przy ul. Jasielskiej
- Zd. 4 Warsztat (5 lipca 2022). Plac Bandurskiego
- Zd. 5 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022). Widok na budynek Domu Weterana
- Zd. 6 Spacer badawczy (6 czerwca 2022). Widok na budynek Domu Weterana
- Zd. 7 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022). Teren obok wieży ciśnień przy ul. 1-go Maja
- Zd. 8 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022). Teren przylegający do parku nad Ławką
- Zd. 9 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022). Okolice ulic Kościuszki i Metropoli Andrzeja Szeptyckiego
- Zd. 10 Spacer badawczy (4 lipca 2022). Obszar dawnego zakładu karnym w rejonie ul. Jasielskiej
- Zd. 11 Spacer badawczy (6 sierpnia 2022). Okolice ulic Niepodległości
- Zd. 12 Spacer badawczy (6 sierpnia 2022). Okolice ulic Niepodległości
- Zd. 13 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022). Widok z ul. Gdańskiej w stronę osiedla Gajerek
- Zd. 14 Spacer badawczy (4 lipca 2022). Przejścia wzdłuż muru dawnego zakładu karnego do osiedla Gajerek
- Zd. 15 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022). Widok w ul. Jagiełły wzdłuż torów kolejowych
- Zd. 16 Spacer badawczy (5 kwietnia 2022). Widok podwórka przy ul. Jasielskiej 2
- Zd. 17 Spacer badawczy (9 czerwca 2022). Widok na plac Władysława Bandurskiego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ławy na lata 2023-2028

Zd. 18 Spacer badawczy (4 lipca 2022). Widok na skwer przy ul. Gdańska

Zd. 19 Spacer badawczy (4 lipca 2022). Widok na teren przy lasu

Zd. 20 Spacer badawczy (4 lipca 2022). Widok na wieżę ciśnień przy u. 1 Maja

Zd. 21 Spacer badawczy (8 czerwca 2022). Podwórko przy ul. Kościuszki 27

Zd. 22 Spacer badawczy (8 czerwca 2022). Podwórko przy ul. Kościuszki 15-17

Spis załączników

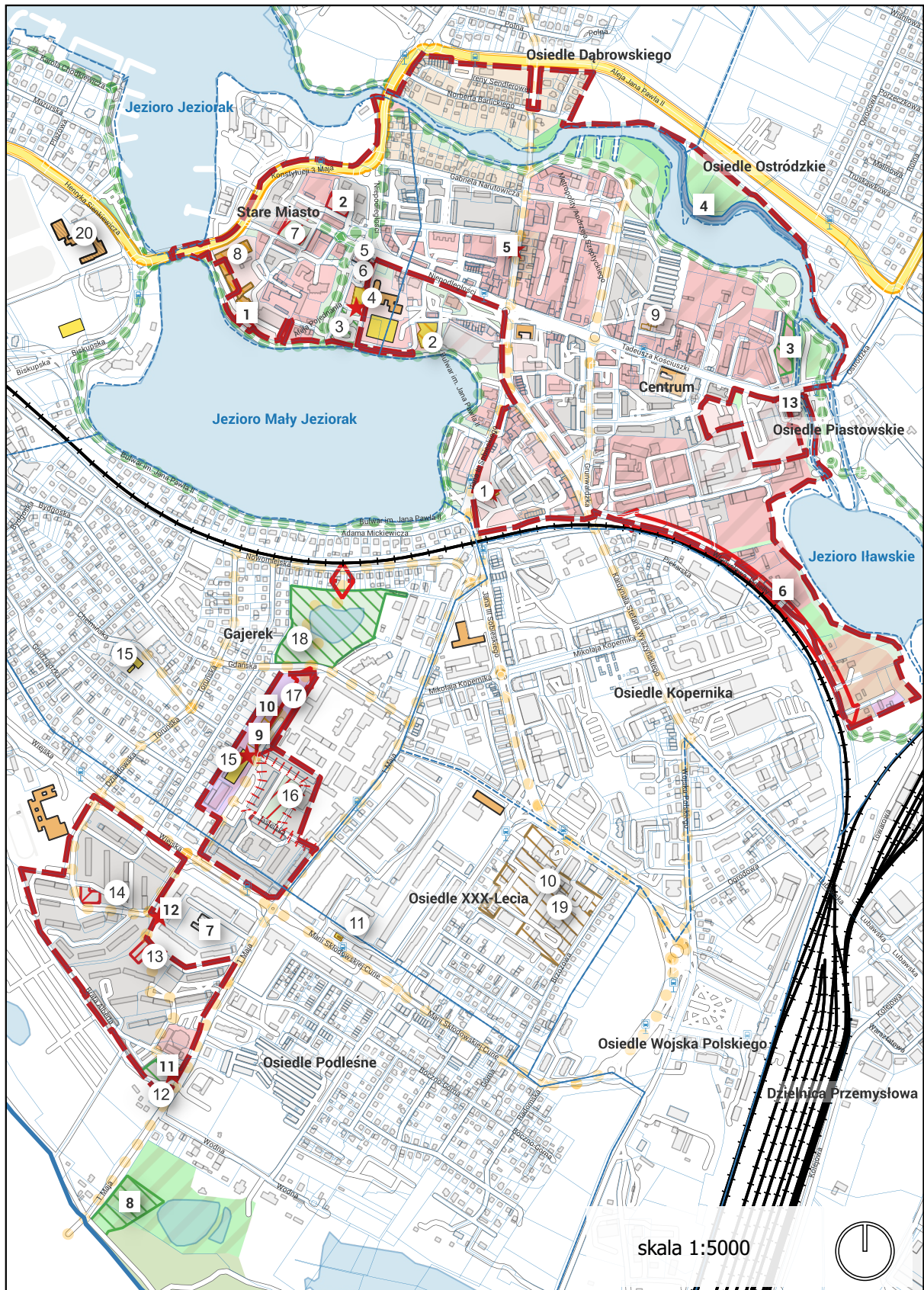
Załącznik graficzny nr 1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji - gminny program rewitalizacji miasta Ława

Załącznik graficzny nr 2. Działania rewitalizacyjne - gminny program rewitalizacji miasta Ława

Załącznik graficzny nr 3. Działania rewitalizacyjne - gminny program rewitalizacji miasta Ława

ZALĄCZNIK GRAFICZNY NR 1
PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA IŁAWY

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 1 (LEGENDA)

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA IŁAWY

Legenda

- Granica miasta
- Granica dzielnic
- Granica działek
- Granica obszaru rewitalizacji
- Budynki
- Ośrodki kultury i sportu
- Ośrodki edukacyjne
- Jezioro, rzeka, stawy
- Tory kolejowe
- Ulica

Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna według planu miejscowego

- MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- MNU - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi
- MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- MWU - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami nieuciążliwymi
- U - tereny usług nieuciążliwych
- Uo - tereny usług publicznych - oświata i wychowania
- Up - tereny usług publicznych
- UC - tereny lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²
- ZP - tereny zieleni urządzonej
- ZI - tereny zieleni izolacyjnej
- US - tereny sportu i rekreacji
- UT - tereny turystyki
- ZN - tereny zieleni naturalnej
- PU - tereny zabudowy przemysłowo-składowej z dopuszczeniem funkcji usługowej

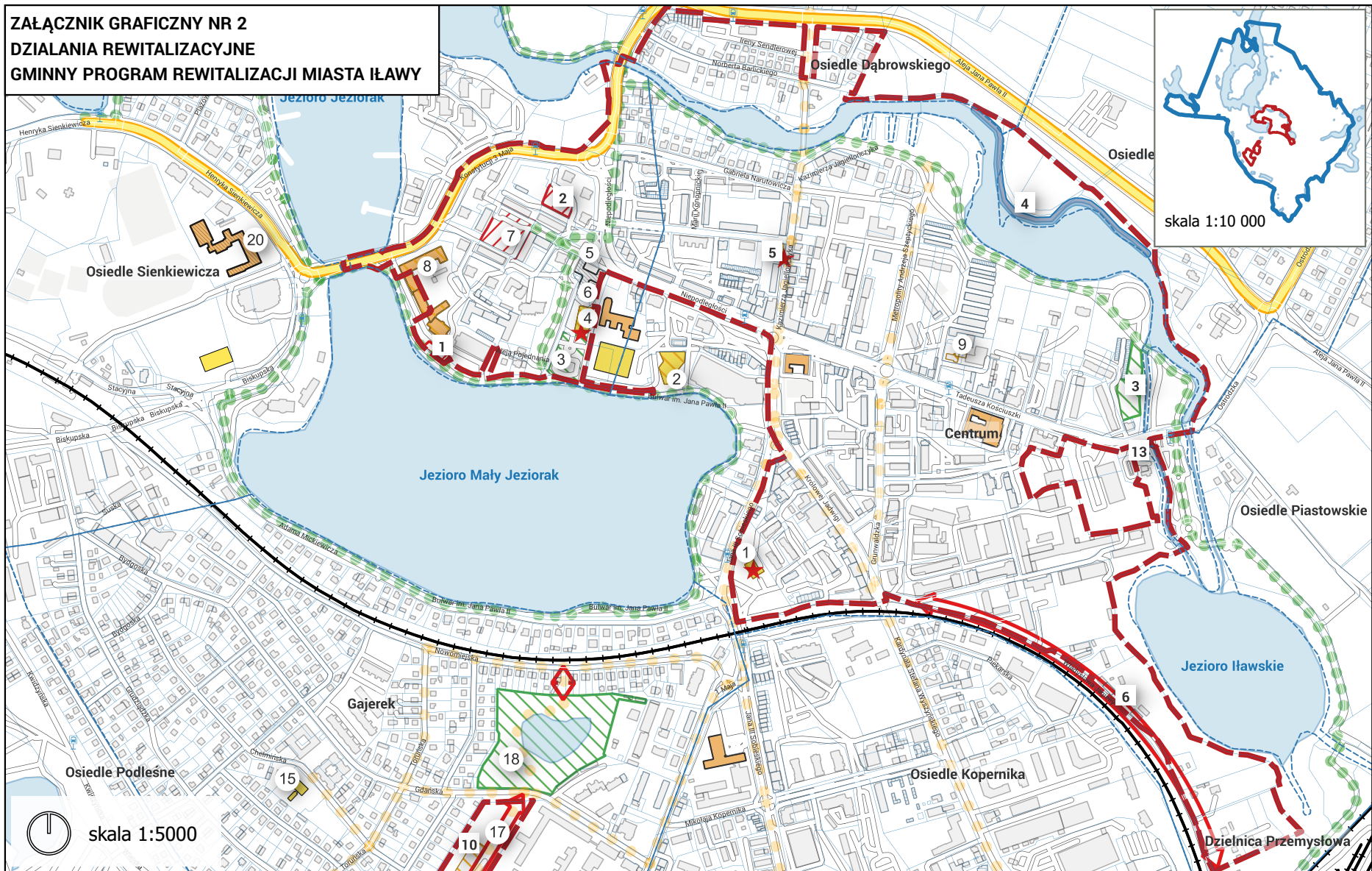
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

- Poprawa warunków działalności ośrodków edukacji, nauki i kultury
- Poprawa warunków działalności ośrodków zdrowia
- Poprawa przestrzeni miejskiej
- Utworzenie i wzbogacenie terenów zielonych
- Poprawa efektywności energetycznej
- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta
- Planowane połączenia do układu komunikacyjnego
- Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe
- Przedsięwzięcia uzupełniające

Rekomendowane działania

- Planowane połączenia do układu komunikacyjnego
- Zmiany w zarządzaniu ruchem
- Zmiana przebiegu drogi krajowej nr 16 (postulowana)
- Ciąg komunikacyjny
- Ciąg rekreacyjny
- Planowane obiekty integracji mieszkańców

**ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 2
DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA IŁAWY**

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 2 (LEGENDA)
DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA ŁAWY

Legenda

	Granica miasta		Ośrodki kultury i sportu
	Granica dzielnic		Ośrodki edukacyjne
	Granica działek		Jezioro, rzeka, stawy
	Granica obszaru rewitalizacji		Tory kolejowe
	Budynki		Ulica

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

	Poprawa warunków działalności ośrodków edukacji, nauki i kultury
	Poprawa warunków działalności ośrodków zdrowia
	Poprawa przestrzeni miejskiej
	Utworzenie i wzbogacenie terenów zielonych
	Poprawa efektywności energetycznej
	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta

Rekomendowane działania

	Planowane połączenia do układu komunikacyjnego
	Zmiana przebiegu drogi krajowej nr 16
	Planowane obiekty integracji mieszkańców
	Ciąg komunikacyjny
	Ciąg rekreacyjny

1 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe

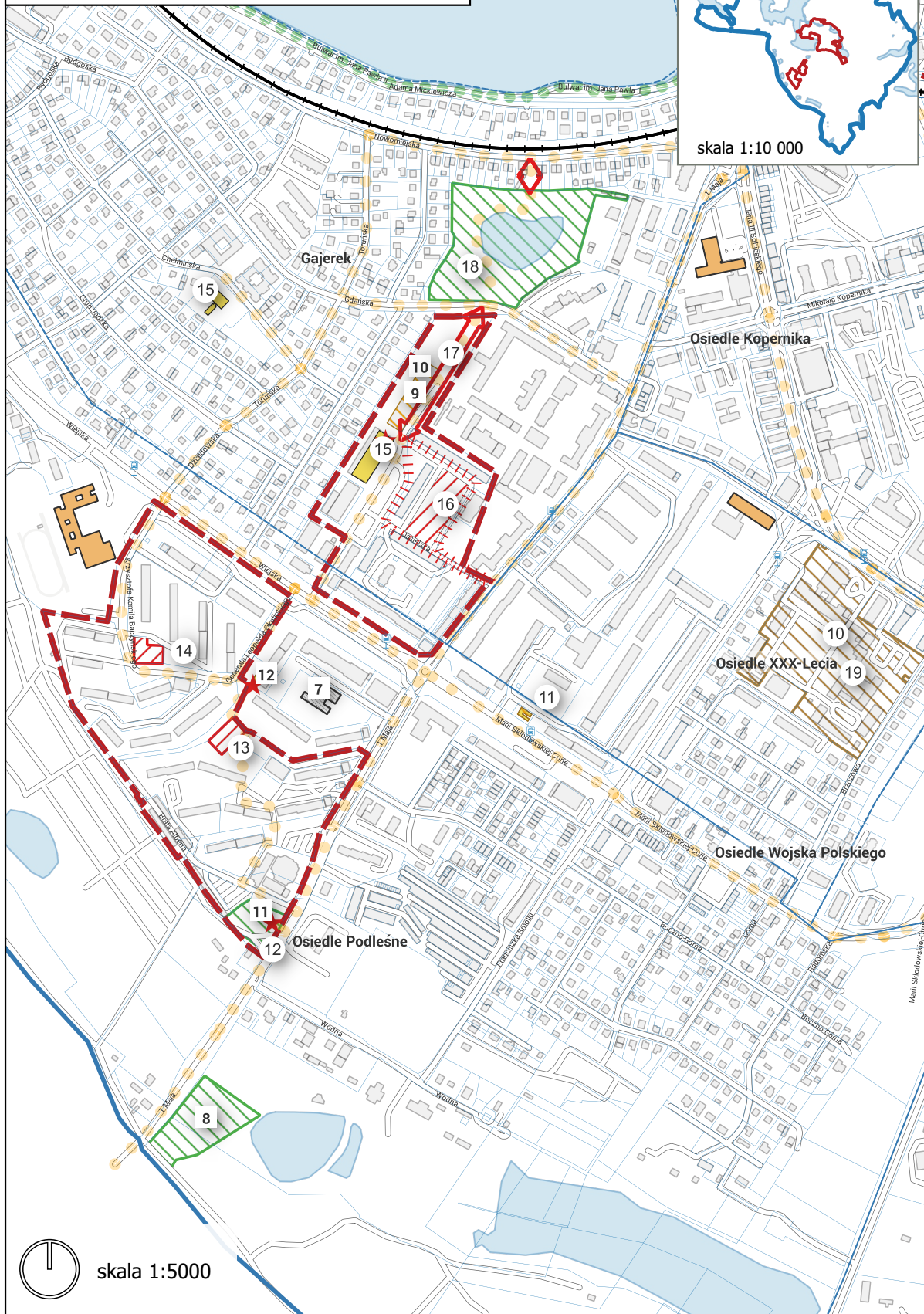
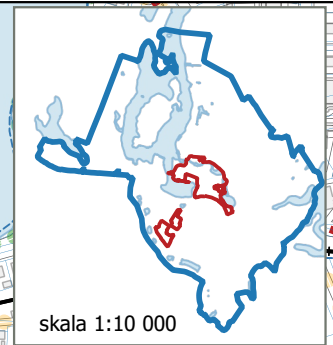
- 1) Adaptacja dawnego Domu Weterana na cele kulturalno-edukacyjne
- 2) Przebudowa amfiteatru miejskiego im. Louisa Armstronga
- 3) Aranżacja parku „ślimak” za kinoteatrem i fosa przy Alei Pojednania
- 4) Modernizacja kinoteatru "Pasja"
- 5) Tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców
- 6) Termomodernizacja budynku Ratusza
- 7) Aranżacja placu Bandurskiego
- 8) Modernizacja budynków szkolnych na cele oświatowe przy ul. Mierosławskiego 10
- 9) Remont i modernizacja budynku przy ul. Kościuszki 23A
- 20) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Ławskiego mających swoje siedziby na terenie miasta Ławy

2 Przedsięwzięcia uzupełniające

- 1) Zagospodarowanie boiska (Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja)
- 2) Zagospodarowanie boiska przy ulicy Piotra Skargi 3
- 3) Poprawa przestrzeni parku nad Ławką
- 4) Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Ława
- 5) Adaptacja budynku biblioteki na cele Centrum Inicjatyw Społecznych
- 6) Kompleksowa rewitalizacja rejonu ul. Władysława Jagiełły poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej
- 13) Adaptacja budynku młyna na cele muzealne

**ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 3
DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA IŁAWY**

Jeziorak

skala 1:5000

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 3 (LEGENDA)
DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA IŁAWY

Legenda

- Granica miasta
- Granica dzielnic
- Granica działek
- Granica obszaru rewitalizacji
- Budynki
- Ośrodki kultury i sportu
- Ośrodki edukacyjne
- Jezioro, rzeka, stawy
- Tory kolejowe
- Ulica

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

- Poprawa warunków działalności ośrodków edukacji, nauki i kultury
- Poprawa warunków działalności ośrodków zdrowia
- Poprawa przestrzeni miejskiej
- Utworzenie i wzbogacenie terenów zielonych
- Poprawa efektywności energetycznej
- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta

Rekomendowane działania

- Planowane połączenia do układu komunikacyjnego
- Zmiany w zarządzaniu ruchem
- Planowane obiekty integracji mieszkańców
- Ciąg komunikacyjny
- Ciąg rekreacyjny

1 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe

- 10) Utworzenie Centrum Rehabilitacji i Usprawniania w Powiatowym Szpitalu
- 11) Modernizacja Osiedlowego Domu Kultury
- 12) Wykonanie zieleńca osiedlowego z częścią parkową przy wieże ciśnieniowej
- 13) Zagospodarowanie placu zabaw z siłownią terenową na osiedlu Podleśnie
- 14) Zagospodarowanie placu zabaw dla dzieci z ograniczoną sprawnością na osiedlu Podleśnie
- 15) Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym
- 16) Zagospodarowanie podwórka ul. Jasielską wraz z poprawą dostępności
- 17) Kompleksowa rewitalizacja rejonu ulicy Jasielskiej poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej
- 18) Zagospodarowanie skweru przy ul. Gdańskiej
- 19) Modernizacja budynku przy ul. Andresa 3A na cele ochrony zdrowia

2 Przedsięwzięcia uzupełniające

- 7) Termomodernizacja przedszkola
- 8) Zagospodarowanie terenu w rejonie lasu przy ul. 1-go Maja
- 9) Centrum wytchnieniowo-noclegowe i pobytowe w Iławie
- 10) Centrum obywatelskie w Iławie
- 11) Adaptacja wieży cieśniń do pełnienia funkcji społecznych
- 12) Dopuszczenie Świetlicy SDK POLANKA, w tym pracowni plastycznej i organizacji kafejki internetowej

Uzasadnienie

Miasto Łława posiada Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Łławy do roku 2023 uchwalony Radą Miejską Łławy z dnia 8 wrzenia 2016 r. Nr XXIX/258/16 (ze zmianami).

W związku z Uchwałą Rady Miejskiej Łławy z dnia 28 lutego 2022 r. Nr XLIV/479/22 o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Łławy oraz z Uchwałą Rady Miejskiej Łławy z dnia 20 czerwca 2022 r. Nr L/550/22 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Łławy niezbędnym staje się podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łławy (dalej - GPR).

Niniejszy GPR stanowi kontynuację dotychczas prowadzonego procesu rewitalizacji miasta Łławy.

GPR został opracowany jako dokument zawierający diagnozę, cele, projekty oraz mechanizmy wdrażania zgodnie z ustaleniami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485). GPR jest dokumentem, który umożliwia i nadaje kierunek kompleksowej i skoordynowanej reakcji miasta na sytuację kryzysową w obszarach rewitalizacji już ustanowionych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni, środowiska oraz gospodarki.

Zaplanowane w programie działania służące wspieraniu procesu rewitalizacji prowadzone będą w sposób zapewniający spójność z politykami sektorowymi wynikającymi z dokumentów strategicznych, jak i planistycznych z poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego.

Po wejściu w życie GPR należy zaktualizować budżet Miasta Łławy oraz wprowadzić zmiany do Wieloletniej Prognozy Finansowej w zakresie zabezpieczenia środków na podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wskazane w strategicznym dokumencie GPR.

Przedmiotowy dokument strategiczny stanowi również podstawę do pozyskania funduszy zewnętrznych w celu poprawy zdegradowanych obszarów, pobudzenia ożywienia gospodarczego, wprowadzenia przyjaznych rozwiązań środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. Wdrożenie GPR stworzy możliwość odbudowania więzi społecznych na obszarach problemowych, przywróci ład przestrzenny, podniesie estetykę miasta i stworzy warunki do jego rozwoju.

Do projektu uchwały GPR zostały przeprowadzone konsultacje społeczne zgodnie z ustawą z 9 października 2015 r. o rewitalizacji w terminie 22.09.2022 - 23.10.2022 r. Raport podsumowujący konsultacje społeczne został opublikowany na stronie <https://bip.umilawa.pl/>.

Zgodnie z art. 17 ust 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485) projekt dokumentu przekazano odpowiednim instytucjom do zaopiniowania i uzyskano pozytywne opinie.

Biorąc pod uwagę powyższe, uchwała przyjmująca GPR jest w pełni uzasadniona i bezwzględnie potrzebna.